

1954

TMMOB
Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi

NİSAN 2023

BÜLTEN

SAYI:78

**YARATTIĞINIZ ENKAZIN
ALTINDA KALACAĞSINIZ!**

BAŞYAZI

GEÇMİŞ OLSUN

S.4

DOSYA

DEPREM

S.21

TMMOB

ŞUBE FAALİYETLERİ

S.9

KÜNYE

SAYI : 78 / Nisan 2023

**Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi Adına Sahibi**
Saadet Nurullah Güleç

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Dağıstan Bekiroğlu

YAYIN KOMİSYONU
Saadet Nurullah Güleç
Dağıstan Bekiroğlu
Asuman G. Yıldırım
Berker Özağaç
Erdiç Köse
Erkan Solmaz
Levent Akcasu
Lütfü Mergen

HAZIRLAYAN
Seçkin Barbaros

YAYIN TÜRÜ
Dijital Dergi / Süreli Yayın

YAYIN TARİHİ
Nisan 2023

**TMMOB Elektrik Mühendisleri
Odası İstanbul Şubesi Bülteni**
Yönetim Yeri: EMO İstanbul Şubesi
Adres: Ergenekon Mah. Cumhuriyet
Cad. Adlı Han No: 173/1 34373
Harbiye - İstanbul
Tel: (0212) 259 11 50
Faks: (0212) 258 36 55
İnternet: <http://istanbul.emo.org.tr>
E-posta: istanbul@emo.org.tr

Bu bülten EMO İstanbul Şubesi tarafından üyelerine ulaştırılmak üzere hazırlanmıştır.

Değerli Meslektaşlarımız,

İstanbul Şubesi 43. Dönem Yayın Komisyonu olarak 4. sayımızda sizleri selamlıyoruz.

Maalesef tarih 6 Şubatı gösterdiğinde başta Hatay ve Kahramanmaraş olmak üzere onbinlerce yurttaşımızın yaşamını yitirdiği, yüzbinlerce yurttaşımızın yaralandığı, evinden olduğu, hala bulunamayan binlerce insanımızın olduğu bir deprem yaşandı.

Depremi hemen ardından ortaya çıkan manzara karşısında bir yandan öfkelenmek bir yandan ise dayanışma ağlarımızı oluşturduk. En temel hakkımız olan elektrik, barınma, temiz su ve gıdaya erişim haklarının dahi sağlanamadığı koşullarda yurttaş dayanışması yüzbinlerce insanımızın ayakta kalmasına katkı koydu.

Bu dayanışmanın içerisinde yer alan, katkı koyan her meslektaşımıza yürekten teşekkür ediyoruz.

Bu sayımızda Deprem dosyasıyla karşınızdayız.

Bültenimizde hukuki açıdan depremin işçi ve işveren ilişkisine etkilerini, işçi sağlığı ve işgüvenliği bakımından yapılması gerekenler, deprem sonrası ortaya çıkan hak gaspları, İnşaat Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan Afetler, Riskler ve Önlemler başlıklı yazıyı bulacaksınız.

Şube faaliyetlerimiz, kültür sanat sayfamızın ve TMMOB Seçim Bildirgesi de yine bültenimiz sayfasında yerini aldı.

Herkese iyi okumalar ve geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz.

Saygılarımızla

**EMO İstanbul Şubesi
Yayın Komisyonu**

İÇİNDEKİLER

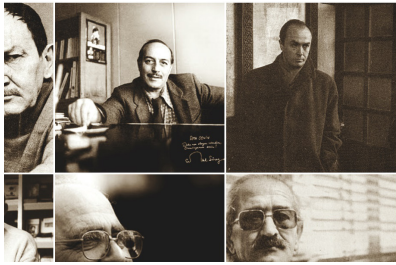
04 BAŞYAZI: GEÇMİŞ OLSUN

21 DOSYA: DEPREM

60 TMMOB: SEÇİM BİLDİRGESİ

55 KÜLTÜR - SANAT İKİNCİ YENİ

Yayın Komisyonu'ndan 2
Başyazı 4

ŞUBE FAALİYETLERİ 9

Kurumsal İlişkiler 9
Teknik Geziler 11

ÇEVİRİMÇİ SEMİNERLER / SÖYLEŞİLER 11

TS-EN 12464-1: 2001 Işık ve Aydınlatma
ABB / HVAC Otomasyonu ve Bina Yönetim Sistemi
İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinde Elektrik Kaynaklı Tehlikeler
İkitelli OSB Seminerleri: Aydınlatmada Enerji Verimliliği
Enerji Verimliliği Haftası Webinar Dizisi
FPGA & SoC Nedir?
Enerji Yoksulluğu Paneli
Güncel Standartlar Işığında Elektrik Tesisatlarındaki Yenilikler
ABB / Otomatik Sigorta, Kaçak Akım Koruma, Parafudur
Arduino
Alçak Gerilim TİP Testli Panolar
Topraklama ve Şebeke Sistemleri
Elektrikli Araçlar Teknolojisi ve Uygulamaları
Elektrik Tesisat İşlerinde Keşif, Metraj ve Hakediş
Patlayıcı Ortamlarda Yangın Güvenliği ve Dedektörlerin Seçim
Kriterleri
Yapılarda OG, AG Tesisatlar Deprem Güvenliği

DEPREM 21

İSİG Bağlamında DEPREM 22
Hatay Ses Vermiş, Duyan Olmamış! 25
Deprem Bölgelerinde Hak Gaspları 28
Deprem'in İşçi - İşveren İlişkilerine Etkisi 32
Antakya Kültürel Mirası Basın Açıklaması 38
Kamuoyu İçin Bilgi Notu: Afetler, Riskler, Önlemler... 40

KÜLTÜR-SANAT 55

İkinci Yeni 55

TMMOB 60

ARAMIZA HOŞGELDİNİZ 61

ANILARINA SAYGIYLA 65

BAŞYAZI

KARANLIK GİDER GEZİ KALIR!

Değerli Üyemiz

6 Şubat 2023 tarihinde AFAD verilerine göre Kahramanmaraş İli Pazarcık ilçesi merkezli 7.7 büyüklüğünde meydana gelen deprem Kahramanmaraş başta olmak üzere Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerini de kapsayan geniş bir alanda yıkıma neden oldu. Güney, Güneydoğu ve Doğu Anadolu bölgelerinin büyük bölümünde ve İran, Suriye, Irak gibi komşu ülkelerde büyük bir yıkıma sebep olan depremler sonrasında resmi verilere göre 50 bini aşkın yurttaşımız yaşamını kaybetti yüzbinlerce yurttaşımız yaralandı, binlerce yurttaşımız hala enkaz altında ya da kayıp.

Deprem nedeniyle kaybettiğimiz yurttaşlarımızı saygı ile anıyor, ailelerine ve toplumumuza başsağlığı diliyoruz. Yaralı olarak kurtarılanların bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını, can kaybının artmamasını diliyoruz.

Bölgede halen devam eden depremler, kentsel ve kırsal yapı stokunun aldığı orta ve ağır dereceli hasar ve iklim şartları nedeniyle yaşamsal ihtiyaçların giderilebilmesi ve bölge halkının yaşamlarının güvence altına alınabilmesi için afet sonrası arama ve kurtarma çalışmalarının ve yardımların yanı sıra, hasarlı yapılaşmalarından kaynaklı risklerinin tespit ve değerlendirmesinin acilen yapılması gerekmektedir.

Kentsel ve kırsal alanlardaki mevcut yapılaşmaların güvenli hale getirilmesi ve öncelikle de tehlike arz eden yapılarının tespit edilerek yıkımı, mevcut yapı stokunun incelenmesi, hasar durumunun uzman meslek mensuplarınca raporlanması acil bir zorunluluktur. Yapılacak bu yapısal tespit ve değerlendirmeler, hasarlı yapıların yaratabileceği risklerin önüne geçilmesi ve azaltılması için mutlak bir gerekliliktir.

EMO İstanbul Şubesi olarak, kaybettiğimiz yurttaşlarımızı bir kez daha saygıyla anıyor; sahip olduğumuz mesleki uzmanlık ve toplumsal sorumluluklarımız kapsamında, bölgedeki yurttaşlarımızla dayanışmamızı arttıracığımızı bir kez daha buradan belirtmek isteriz.

Büyük yıkımın üzerinden iki ay geçti. Antakya kent merkezi ve Maraş başta olmak üzere deprem bölgesinde elektriğe ulaşımca ciddi sıkıntılar bulunmaktadır. Yurttaşların temel

haklarından biri olan enerji hakkına ulaşımında yaşanan bu sorunun hala giderilememesi ülkemizdeki enerji politikasının ve planlamasının halini gözler önüne sermektedir.

Deprem anında temiz su ve atık su altyapısında, enerji altyapısında ve telekomünikasyon alanında yaşanan sorunlar ülkemizin başta İstanbul olmak üzere yaşanacak büyük bir depreme hiçbir şekilde hazır olmadığını göstermiş oldu.

Bir yandan ülkenin yaşadığı en büyük felaketin yasını tutarken ve dayanışmamızı güçlendirirken bir yandan ise temel haklarımız olan barınma hakkı, enerjiye erişim hakkı, iletişim hakkı, gıda hakkı alanlarındaki taleplerimizi daha fazla kamuoyunun gündemine getirmeye, bu talepler için mücadeleye hız vermemiz gerekmektedir.

Sevgili Üyemiz

Depremin ilk anından itibaren mesleğimizin toplumsal sorumluluğu gereği bölgeye giderek sahada faaliyet yürüten meslektaşlarımıza da teşekkürü bir borç biliriz.

Bu serüçte Konteyner/Çadır kentlerin enerji altyapısının kurulması için dayanışma ile topladığımız elektrik malzemelerini EMO Kahramanmaraş İl temsilciliğimize teslim ettik. Öncelikle malzeme desteği veren; Asel Mühendislik, Star Elektrik Pano, 3P Pano, Reçber Kablo(Keleş Reçber ve Ailesi) Büyük Elektrik, UVA Aydınlatma, Pesa Elektrik, Erdem Pano, Panel Elektro, Tongün Pano, Star Kablo firmalarına, Elektrik Pano Üreticileri Derneği üyesi firmalara ve lojistik konusunda destek sağlayan İBB CHP Meclis Üyeleri Tuğba Dönmez ve Ali Haydar Kahraman'a bir kez daha teşekkürlerimizi iletiyoruz.

Odamız tarafından Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile AFAD'a başvurarak, başta deprem bölgesinin yeniden elektrifikasyonu, çadır/konteyner kentlere elektrik verilmesi amacıyla malzeme temini, projelendirme ve uygulama olmak üzere tüm afet yönetim ve iyileştirme çalışmalarında sorumluluk almaya hazır olduğunu bildirdi. Odamızın ve TMMOB'nin dışında tutulması eğilimine karşı bu hususta kararlı ve ısrarcı olduk.

Depremın yaşandığı günden bir hafta sonra Odamızın da bağlı olduğu Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Türkiye Barolar Birliği arasında 13 Şubat 2023 depremle ilgili sorunlara "Deprem Koordinasyon Kurulu" kuruldu.

5 Mart 2023 tarihinde Sayın Kemal Kılıçda-roğlu, Genel Sekreter Selin Sayek Böke, Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba, İstanbul milletvekilleri Yunus Emre ve Akif Hamzaçebi'nin yanı sıra TMMOB Başkanı Emin Koramaz, EMO, İMO, MMO, MO, ŞPO, JMO, Jeofizik MO, HKMO ve ZMO başkanlarının yer aldığı Ulusal Afet Strateji Toplantısında Oda temsilcileri sorunlar ve çözüm önerilerini aktardılar. Toplantıda Odamızın enerji, Telekom ve bilişim altyapılarının deprem vb. afetlere dirençli hale getirilmesi

ile ilgili birikim ve önerileri paylaşıldı.

Bir yandan ülkemizdeki bu yıkımın yaralarını sarmaya çalışırken bir yandan ise Şubemizin hem rutin hem de mesleki ve teknik alandaki çalışmalarını da aksatmamaya çalıştık. Bu kapsamda çeşitli tarihlerde seminer, panel, webinar, teknik gezi, kurumsal görüşmeler gerçekleştirdik. Bültenimizde son üç ayda bu kapsamda gerçekleştirdiğimiz faaliyetleri bulabilirsiniz.

Değerli Üyemiz

Deprem nedeniyle kaybettiğimiz yurttaşlarımızı bir kez daha saygı ile anıyor, ailelerine ve toplumumuza başsağlığı diliyor, yaralı olarak kurtarılanların bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını, diliyor ve depremde sorumluluğu olan herkesin adalet önünde hesap vermesi için çabalayacağımızın da sözünü veriyoruz.

**EMO İstanbul Şubesi
43. Dönem Yönetim Kurulu**

7440 SAYILI YAPILANDIRMA KANUNU BAŞVURULARI BAŞLADI!

Üyelerimiz 31 Aralık 2022 ve öncesi aidat borçları için 7440 sayılı Yapılandırma Kanunu kapsamında 31 Mayıs 2023 tarihine kadar başvuru yapabilirler. Yapılandırma kapsamında 2023'de 45 TL olarak uygulanan aylık ödenti bedeli, 2022 ve 2021 için 25 TL, 2020 ve 2019 için 18 TL, 2018 için ise 15 TL üzerinden hesaplanacaktır. Konuya ilişkin detaylara ve örnek hesaplamalara yazımızın devamından ulaşabilirsiniz.

Resmi Gazete'de 12 Mart 2023 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un 10. maddesinin 15. fıkrası kapsamında üyelerimiz de 31 Aralık 2022 tarihi öncesindeki aidat borçlarını yapılandırabilecektir. Borç yapılandırmasına ilişkin gerçekleştirilen düzenlemeyle TMMOB ve bağlı oda üyelerinin 31 Aralık 2022 tarihine kadar ödenmesi gereken ancak ödenmemiş olan aidat borçları da kapsam içine alınmıştır. Düzenlemede, yapılandırmadan faydalanacaklar için "dava açmama, açılmış davalardan vazgeçme ve kanun yollarına başvurmama" koşulu getirilmiştir. Yapılandırma başvurusuyla varsa davalar, mahkemece hükme bağlanmış ve kesinleşmiş olanlar dâhil icra takipleri de sonlandırılacaktır. Bu durumda mahkeme ve icra masrafları ile vekâlet ücretinin ilk taksit tutarı ile birlikte ödemesine hükmedilmektedir.

Yapılandırma Takvimi

31 Mayıs 2023: Yapılandırmadan faydalanmak için son başvuru tarihi.

30 Haziran 2023: Taksitlendirme başvurusunda bulunanlar için ilk taksitini ödemesi son tarih.

31 Kasım 2023: İlk taksitin ödenmesinden sonra asıl alacağına ilişkin kalan borç en fazla aylık dönemler halinde 6 eşit taksite bölünecektir. Son taksit için son ödeme tarihi 31 Kasım 2023 olarak hesaplanmaktadır.

Örnek Hesaplamalar

Düzenlemede ödenmiş borç asıllarına isabet eden faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vaz geçilmesi ön görülmektedir, bu kapsamda yapılandırmadan faydalanacak EMO üyeleri, 2023'de güncellenerek aylık 45 TL yerine borç yılında belirlenen aylık tutarlar üzerinden yapılacak hesaplama ile ödemelerini gerçekleştirebileceklerdir. Hesaplamalarda 2018'deki aylar için 15 TL, 2019 ve 2020'deki aylar için 18 TL, 2021 ve 2022'deki aylar için ise 25 TL değerleri kullanılacaktır.

2018-2022 arası 5 yıl (60 ay) aidat borcu olanlar 2700 TL yerine 1212 TL ödeme yapılacaktır.

2019-2022 arası 4 yıl (48 ay) aidat borcu olanlar 2160 TL yerine 1032 TL ödeme yapılacaktır.

2020-2022 arası 3 yıl (36 ay) aidat borcu olanlar 1620 TL yerine 816 TL ödeme yapılacaktır.

2021-2022 arası 2 yıl (24 ay) aidat borcu olanlar 1080 TL yerine 600 TL ödeme yapılacaktır.

Yapılandırma Kanununun İlgili Hükümleri

7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un 10. maddesinin 15. fıkrasında yer alan ilgili düzenleme şöyledir:

"31.12.2022 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla ödenmesi gerektiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihine kadar ödenmemiş olan; 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu

hükümlerine göre meslek mensuplarının üyesi oldukları odalara olan aidat borçları asıllarının tamamının birinci taksiti bu Kanunun yayımı tarihini takip eden üçüncü ayın sonuna kadar, kalanı aylık dönemler hâlinde ve azami toplam altı eşit taksitte ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların, alacak asıllarının bu Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen veya tamamen ödenmiş olması hâlinde ödenmiş borç asıllarına isabet eden faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkra hükmünden yararlanılabilmesi için bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar alacaklı birime başvurulması şarttır. Fıkra kapsamında ödenmesi gereken tutarların fıkroda öngörülen süre ve şekilde kısmen veya tamamen ödenmemesi hâlinde, ödenmemiş alacak asılları ile bunlara ilişkin faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar ilgili mevzuat hükümlerine göre tahsil edilir. Bu fıkra hükmünden yararlanmak isteyen borçluların fıkroda belirtilen şartları yerine getirmelerinin yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır.

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce dava konusu edilmiş ve/veya mahkemece hükme bağlanmış ve kesinleşmiş olanlar dâhil olmak üzere icra takibi başlatılmış alacaklar için, borçlunun bu fıkra hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunması hâlinde davalar ve/veya icra takipleri sonlandırılır. Bu takdirde, borçluların mahkeme ve icra masrafları ile vekâlet ücretini ilk taksit tutarı ile birlikte ödemeleri şarttır.

Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği yetkilidir."

Başvuru Yöntemi ve Taksitlendirme

Üyelerimiz yapılandırma kapsamındaki yükümlülük miktarını 0212 259 11 50 nolu telefondan veya 0542 80 80 345 numaralı WhatsApp hattımıza mesaj göndererek öğrenebilirler. Yükümlülük miktarını öğrenen üyelerimiz, ekte yer alan Yapılandırma Başvuru Dilekçesini uygun bir şekilde doldurarak Şubemize iletebilirler.

EKLER:

Yapılandırma Başvuru Dilekçesi için [tıklayınız](#)
7440 Sayılı Kanuna Göre TMMOB Uygulama Esasları için [tıklayınız](#)

BANKA HESAP BİLGİLERİ:

Garanti Bankası Harbiye Şubesi
IBAN: TR93 0006 2000 0780 0006 2008 37
Hesap Adı: TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

ADRES:

EMO İSTANBUL ŞUBESİ
Ergenekon Mah. Cumhuriyet Cad. 173/1 Adlıhan Apt. ŞİŞLİ - İSTANBUL

İLETİŞİM

Telefon: +90 212 259 11 50
Whatsapp: 0542 80 80 345
e-posta: istanbul@emo.org.tr

Elektrik Mühendisleri Odası

48. DÖNEM II. KOORDİNASYON TOPLANTISI

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) 48. Dönem II. Koordinasyon Kurulu, 8 Nisan 2023 Cumartesi günü Ankara'da toplanarak, mevcut durum, güncel gelişmeler ve önümüzdeki dönemde yürütülecek çalışmalar konusunda görüş alışverişini yaptı.

EMO 48. Dönem Yönetim, Denetleme ve Onur Kurulu üyeleri, TMMOB temsilcileri, şube yönetim kurulları ve komisyon üyelerinin katıldığı toplantı, EMO 48. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Mahir Ulutaş'ın açılış konuşması ile başladı. Ulutaş, konuşmasında 6 Şubat depremleri, meydana gelen yıkımda rant politikalarının etkisi, deprem sonrasındaki Oda faaliyetleri ve örgütsel olarak karşı karşıya olduğumuz temel sorun alanları ile ilgili değerlendirmelerde bulundu.

Şubemiz Yönetim Kurulu'nun da katılım sağladığı toplantıda, EMO Yönetim Kurulu Yazmanı Eylem Ölmezoğlu EMO faaliyetleri hakkında, EMO Yönetim Kurulu Saymanı

Mehmet Mazmanoğlu da mali duruma ilişkin bilgilendirme yaptı. Daha sonra TMMOB Yönetim Kurulu Üyemiz Şükrü Akçadağ, EMO Onur Kurulu Başkanı İsa Güngör, EMO Denetleme Kurulu Başkanı Suat Yılmaz, Elektronik MEDAK Başkanı Hasan Şahin ve Kadın Komisyonu Başkanı Rana Arıbaş çalışmalarını aktardılar.

Toplantı, tüm şubelerin teker teker söz alarak faaliyet, görüş ve önerilerini dile getirmelerinin ardından sona erdi.

43. DÖNEM ÇALIŞMALARIMIZ

Kurumsal İlişkiler

İSKİ - EMO İSTANBUL ŞUBESİ GÖRÜŞMESİ

Şubemiz Yönetim Kurulu ve EMO Merkez Onur Kurulu üyelerimizden oluşan heyet tarafından 11 Ocak 2023 Çarşamba günü İSKİ Bilgi İşlem Dairesi Başkanı Tayfun İşbilen'e ziyaret gerçekleştirildi.

EMO İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu üyelerimiz Saadet Nurullah Güleç, Dağistan Bekiroğlu, Emrullah Ay, Enes Yılmaz, Murat Bilmez ve EMO Merkez Onur Kurulu üyelerimiz İsa Güngör ve Ruken Gültekin'in yer aldığı heyet tarafından 11 Ocak 2023 Çarşamba günü İSKİ Bilgi İşlem Dairesi Başkanı, meslektaşımız Tayfun İşbilen makamında ziyaret edildi.

Ziyaret kapsamında kamuda çalışan mühendislerle ilişkin değerlendirmelerin yanı sıra Odamız ile İSKİ arasında mesleki ve teknik konularda ortak faaliyetlere dair karşılıklı fikir alışverişinde bulunuldu.

İSKİ'nin proje faaliyetlerinin kent planlamasında kritik öneme sahip olduğu belirtilen görüşmede söz konusu faaliyetler için Şubemizin mesleki ve teknik alandaki birikiminden faydalanılabileceği belirtildi.

İRO - EMO İSTANBUL ŞUBESİ GÖRÜŞMESİ

İstanbul Rehberler Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Özgür Özaltun Şubemize ziyarette bulundu. Kahramanmaraş merkezli depremlerde Adıyaman'daki İsias Otel'in yıkımı neticesinde 31 turist rehberinin de aralarında bulunduğu onlarca insanın yaşamını yitirmesi sonrası olayın üstünün kapatılmasına karşı kamuoyunda gündemde tutulması için karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu.

ELEKTEKODA - EMO İSTANBUL ŞUBESİ GÖRÜŞMESİ

İstanbul Radyo Pikap Teyp ve TV Tamircileri Odası Oda Başkan Vekili Fazıl Uğur Soylu tarafından Şubemize ziyaret gerçekleştirildi. Şubemiz YK Başkanı Saadet Nurullah Güleç ile gerçekleşen görüşmede karşılıklı fikir alışverişinde bulunuldu.

#AdaletNöbeti

EMO İstanbul Şubesi Adalet Nöbetleri

Webinar

Söyleşi

Dinleti

Elektrikli Araçlar ve Raylı Sistemler Komisyonu

ELEKTRİKLİ ARAÇLAR TEKNOLOJİSİ VE UYGULAMALARI

EMO İstanbul Şube olarak EMO – Üniversite – Sanayi işbirliği konsepti ile sürdürülen seminer çalışmalarının ikincisi 27 ve 28 Mart 2023 tarihlerinde Doğan Trend firması tarafından "Elektrikli Araçlar Teknolojisi ve Uygulamaları" başlığı altında verildi.

Programın ilk sunumu Gazi Üniversitesi öğretim görevlisi Prof. Dr. İbrahim Sefa tarafından 2 Aralık 2022 tarihinde yapılmış ve "Elektrikli Taşıtlarda Motor ve Sürücü Seçenekleri" detaylı olarak anlatılmıştı. <https://www.youtube.com/watch?v=hSga6uEWrxo>

27 Mart 2023 tarihinde EMO Eğitim Merkezi'nde verilen teorik eğitime katılım oldukça yüksekti. Eğitim Doğan Trend firmasının genel müdür danışmanlığını yapan Sn. Asım Külâh tarafından gerçekleştirildi. Eğitimde elektrikli taşıtların içerisinde bulunan elektronik aksamlar nedeniyle artık taşıt kavramının tamamıyla değişmekte olduğu, bu taşıtların birer yürüyen bilgisayar haline gelmesine neden olan sensör-

ler, mikrodenetleyicili kontrol sistemleri ve gelişmiş yazılımlara sahip oldukları anlatıldı.

Elektrikli taşıtların, içten yanmalı motorlu taşıtlardaki pek çok hareketli parçasının yerine geçen elektronik donanım ve yazılımlar ile oldukça karmaşık bir hale geldiği bu nedenle de Elektrik Mühendislerine bu sektörde daha fazla ihtiyaç duyulacağı belirtildi.

Elektrikli taşıtlarda bulunan sensörlerin aracın her hareketini kontrol ettiklerini ve "sürüş destek sistemleri", "geri gidiş sistemleri", "park asistanı sistemleri", "kör nokta tespiti" ve "acil

43. DÖNEM ÇALIŞMALARIMIZ

Teknik Gezi

çağrı sistemi - emergency e-call" gibi sistemlerin sürücüyeye yardımcı oldukları açıklandı.

Bununla birlikte, taşıtların elektronik yazılım ve donanıma sahip olmalarının siber güvenlik konusunu gündeme getirdiğini bu bakımdan da taşıt konseptinde önemli değişimlerin olacağı anlatıldı.

28 Mart 2023 tarihindeki seminerin ikinci günü ise Doğan Trend firmasının Maslak'taki tesislerinde yapıldı. Asım Külah ve teknik servis yetkilisi Metin Akhan tarafından verilen seminerde, elektrikli taşıtları oluşturan kaporta, elektrikli motor, güç aktarım mekanizmaları, pil ve pil yönetim sistemi, yüksek gerilim tesisatı, şarj ünitesi ve bağlantısı ile AC/DC dönüştürücüler konusunda bilgi verildi.

Elektrikli taşıtların servisleri ile ilgili bilgilendirme ise önce teorik olarak yapıldı. Elektrikli taşıtların, içten yanmalı motorların yerine hızla geçmeleri nedeniyle hem yedek parça hem de servis sektöründe de önemli değişiklikler olacağı belirtildi. Ayrıca, taşıtlardaki yüksek gerilim nedeniyle servislerin bazı yeni özelliklere sahip olmaları gerektiği ve özel ekipmanlar olmadan da taşıtlara müdahale edilmemesi gerektiği önemle ifade edildi.

Teorik bilgi verildikten sonra ise, firmanın servis bölümüne geçildi. Burada bir elektrikli taşıtın tüm bileşenleri yetkililer tarafından görsel olarak lifte kaldırılmış taşıt üzerinde meslektaşlarımız tarafından katılan üyelerimize detaylı olarak anlatıldı.

43. DÖNEM ÇALIŞMALARIMIZ

Saygı Buluşması

DR. FİKRET YÜCEL SAYGI BULUŞMASI

Elektrik Mühendisleri Odası olarak, EMO geleneği haline getirilen Saygı Buluşmaları kapsamında ülkemiz çınarlarından Dr. Fikret Yücel ile 20 Ocak 2023 tarihinde Kadıköy, Fenerbahçe`de bulunan evinde saygı buluşması gerçekleştirildi. PTT ARLA, TELETAS, TTGV ve TESİD`in kuruluş ve gelişim süreçlerine dair bilgilerin de yer aldığı buluşmada ayrıca Dr. Fikret Yücel`in iş, eğitim ve kişisel hayatına ilişkin kesitler bulunuyor.

İZLEMEK İÇİN [TIKLAYINIZ](#)

43. DÖNEM ÇALIŞMALARIMIZ

Seminer

TS EN 12464-1: 2021

İŞIK VE AYDINLATMA

Çalışma Yerlerinin Aydınlatılması
Bölüm I: Kapalı Çalışma Alanları

04 OCAK 2023 ÇARŞAMBA - 20.00
[youtube.com/emoistanbul/live](https://www.youtube.com/emoistanbul/live)

PROF. DR. RENGİN ÜNVER

ATMK Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

TS EN 12464-1: 2021 İŞIK VE AYDINLATMA

TS EN 12464-1: 2021 İŞIK VE AYDINLATMA başlıklı çevrimiçi seminerimiz ATMK YK. Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Rengin Ünver'in sunumuyla 4 Ocak 2023 Çarşamba günü saat 20.00'de EMO İstanbul TV YouTube kanalı üzerinden gerçekleştirildi.

İzlemek için [tıklayınız](https://www.youtube.com/emoistanbul/live)

WEBINAR

HVAC-KNX OTOMASYONU VE BİNA YÖNETİM SİSTEMİ

Şubemizin firma etkinlikleri kapsamında düzenlenen webinar dizisinin yedincisi ABB HVAC-KNX OTOMASYONU VE BİNA YÖNETİM SİSTEMİ başlığıyla, Çağatay Alpçetin ve Ercan Çoban'ın sunumlarıyla 09 Ocak 2023 Pazartesi günü saat 20.00'da Zoom platformu üzerinden gerçekleştirildi.

ABB HVAC-KNX OTOMASYONU VE BİNA YÖNETİM SİSTEMİ

ÇAĞATAY ALPÇETİN & ERCAN ÇOBAN

09 OCAK
2023 20.00

www.istanbul.emo.org.tr 0542 80 80 345 0212 259 11 50

MÜHENDİSLİK GELİŞTİRME SEMİNERLERİ

İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİNDE ELEKTRİK KAYNAKLI TEHLİKELER

Şubemiz tarafından düzenlenen Mühendislik Geliştirme Seminerleri'nin birincisi Dr. Serdar Paker'in İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİNDE ELEKTRİK KAYNAKLI TEHLİKELER sunumuyla 11 Ocak 2023 Çarşamba günü saat 20.00'de EMO İstanbul TV YouTube Kanalı üzerinden gerçekleştirildi.

İzlemek için [tıklayınız](https://www.youtube.com/emoistanbul/live)

İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİNDE ELEKTRİK KAYNAKLI TEHLİKELER

Dr. Serdar PAKER

11 Ocak 2023 - Çarşamba 20:30

www.istanbul.emo.org.tr

0212 259 11 50

43. DÖNEM ÇALIŞMALARIMIZ

Seminer

AYDINLATMADA ENERJİ VERİMLİLİĞİ

Şubemiz ve İkitelli OSB birlikteliğinde düzenlenen seminerimiz, Prof. Dr. Sermin Onaygil'in AYDINLATMADA ENERJİ VERİMLİLİĞİ başlıklı sunumlarıyla 12 Ocak 2023 Perşembe günü saat 14.00'da İkitelli OSB Hizmet Binası 4. Kat Kobi Eğitim Salonu'nda gerçekleştirildi.

LIVE WEBINAR

ENERJİ VERİMLİLİĞİ HAFTASI

15 OCAK 2023

ENERJİ VERİMLİLİĞİ WEBİNARLARI

PROGRAM

15 OCAK 2023
12.00
YouTube
QR

ACILIS: 12:00 - 12:10
SAADET NURULLAH GÜLEÇ

1. OTURUM: 12:10 - 12:40
MODERATOR: ERHAN KARACAÇAY
ULUSLARARAI ENERJİ AJANSI (IEA) 2022 ENERJİ VERİMLİLİĞİ RAPORU
CEMİL UNAL - ELEKTRİK ELEKTRONİK MÜHENDİSİ

2. OTURUM: 12:50 - 13:30
MODERATOR: ERHAN KARACAÇAY
AYDINLATMA VE ENERJİ VERİMLİLİĞİ
HAKAN ÜNSALAN - ELEKTRİK MÜHENDİSİ

13:30 - 13:50 ARA

3. OTURUM: 13:50 - 14:30
MODERATOR: HALLİ SATILISAGI
ENERJİ VERİMLİLİĞİ VE ENERJİ VERİMLİLİĞİ

ENERJİ VERİMLİLİĞİ WEBİNARLARI

Şubemiz tarafından Enerji Verimliliği Haftası kapsamında 15 Ocak 2023 Pazar günü saat 12.00-16.30 saatleri arasında ENERJİ VERİMLİLİĞİ WEBİNARLARI düzenlendi. Her oturumda izleyicilerden gelen sorulara cevap verildiği ve toplam 5 oturumun gerçekleştirildiği etkinlik dizisine çok sayıda izleyici katılım sağladı.

İzlemek için [tıklayınız](#)

MÜHENDİSLİK GELİŞTİRME SEMİNERLERİ

FPGA & SOC NEDİR?

Dr. Tuba AYHAN

18 Ocak 2023 - Çarşamba 20:30

www.istanbul.emo.org.tr 0212 259 11 50

TMMOB
Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi

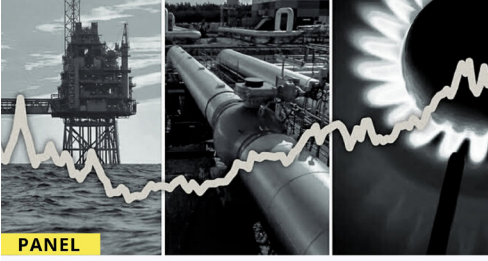
FPGA & SOC NEDİR?

Şubemiz tarafından düzenlenen Mühendislik Geliştirme Seminerleri'nin ikincisi Dr. Tuba Ayhan'ın FPGA & SOC NEDİR? başlıklı sunumuyla 18 Ocak 2023 Çarşamba günü saat 20.30'da EMO İstanbul TV YouTube kanalı üzerinden gerçekleştirildi.

İzlemek için [tıklayınız](#)

43. DÖNEM ÇALIŞMALARIMIZ

Seminer

ENERJİ YOKSULLUĞU

Şubemiz tarafından düzenlenen ENERJİ YOKSULLUĞU paneli 21 Ocak 2023 Cumartesi günü saat 14.00`te EMO İstanbul Şubesi Alaettin Anahtarcı - K. Tülin Aydın Eğitim Merkezi`nde (Şişli) gerçekleştirildi.

ENERJİ YOKSULLUĞU

KONUŞMACILAR

SAADET NURULİLAH GÜLEÇ
MODERATÖR

MEHMET ÖZDAĞ
ENERJİ YOKSULLUĞUNUN
NEDENLERİ: ÖZELLEŞTİRME

HACER FOGGO
ELEKTRİK YATIRIMCI

ÖNDER ALGEDİK
ENERJİ YATIRIMCI

WEBINAR

**GÜNCEL STANDARTLAR IŞIĞINDA
ELEKTRİK TESİSATLARINDAKİ YENİLİKLER**

NAİM HAKAN EREN & BURAK EMİR

23 OCAK 2023 20.00

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi

ABB

zoom

www.istanbul.emo.org.tr 0542 80 80 345 0212 259 11 50

GÜNCEL STANDARTLAR IŞIĞINDA ELEKTRİK TESİSATLARINDAKİ YENİLİKLER

Şubemizin firma etkinlikleri kapsamında düzenlenen GÜNCEL STANDARTLAR IŞIĞINDA ELEKTRİK TESİSATLARINDAKİ YENİLİKLER başlıklı webinar, Naim Hakan Eren ve Burak Emir`in sunumlarıyla 23 Ocak 2023 Pazartesi saat 20.00`de Zoom üzerinden gerçekleştirildi.

WEBINAR

**OTOMATİK SİGORTA, KAÇAK AKIM KORUMA,
PARAFUDUR SEÇİM KRİTERLERİ**

UFUK ÜLGEN - BATUHAN UYAR

27 ŞUBAT 2023 20.00

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi

ABB

zoom

www.istanbul.emo.org.tr 0542 80 80 345 0212 259 11 50

OTOMATİK SİGORTA, KAÇAK AKIM KORUMA, PARAFUDUR

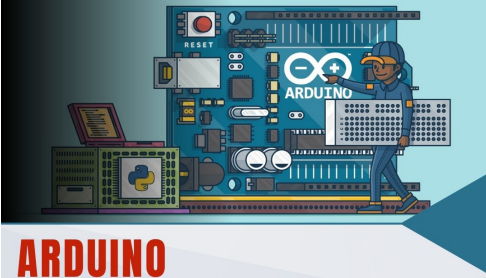
Şubemizin firma etkinlikleri kapsamında düzenlenen OTOMATİK SİGORTA, KAÇAK AKIM KORUMA, PARAFUDUR başlıklı webinar, 27 Şubat 2023 tarihinde saat 20.00`de Zoom üzerinden gerçekleştirildi.

43. DÖNEM ÇALIŞMALARIMIZ

Seminer

MÜHENDİSLİK GELİŞTİRME SEMİNERLERİ - III

ARDUINO

Öğr. Görevlisi Murat Başkan

09 Mart 2023 · Perşembe 20:30

www.istanbul.emo.org.tr

0212 259 11 50

ARDUINO

Şubemiz Eğitim Komisyonu tarafından düzenlenen Mühendislik Geliştirme Seminerleri'nin üçüncüsü olan ARDUINO konulu seminer Öğr. Görevlisi Murat Başkan' sunumuyla 9 Mart Perşembe günü saat 20.30'de zoom üzerinden gerçekleştirildi.

WEBINAR

ABB ALÇAK GERİLİM TİP TESTLİ PANOLAR

EROL GARİP

13 MART 2023 20.00

www.istanbul.emo.org.tr

0542 80 80 345

0212 259 11 50

ABB ALÇAK GERİLİM TİP TESTLİ PANOLAR

Şubemizin firma etkinlikleri kapsamında düzenlenen ABB ALÇAK GERİLİM TİP TESTLİ PANOLAR başlıklı webinar, Erol Garip'in sunumuyla 13 Mart 2023 Pazartesi günü saat 20.00'de Zoom platformu üzerinden gerçekleştirildi.

TOPRAKLAMA VE ŞEBEKE SİSTEMLERİ

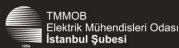
Şubemiz tarafından düzenlenen TOPRAKLAMA VE ŞEBEKE SİSTEMLERİ başlıklı webinar Serdar Harmancıoğlu'nun sunumuyla 22 Mart 2023 Çarşamba günü saat 20.30'da Zoom platformu üzerinden gerçekleştirilecektir.

22 MART 2023
ÇARŞAMBA
20.30

TOPRAKLAMA VE ŞEBEKE SİSTEMLERİ

Serdar Harmancıoğlu

ELEKTRİKLİ ARAÇLAR TEKNOLOJİSİ VE UYGULAMALARI

Şubemiz tarafından düzenlenen ELEKTRİKLİ ARAÇLAR TEKNOLOJİSİ VE UYGULAMALARI başlıklı seminer Dr. Batu Varlık ile Asım Külah'ın katılımı ve Subemiz YK Başkanı Saadet Nuruilah Gülec'in açılış konuşmasıyla 27 Mart 2023 Pazartesi günü saat 19.00'da Şubemiz Alaaettin Anahtarcı-K.Tülin Aydın Eğitim Merkezi'nde yüzyüze Salonu'nda gerçekleştirildi. 28 Mart 2023 tarihinde ise eğitime katılanlarla Maslak yerleşkesinde elektrikli araç üzerinde uygulamalı anlatım gerçekleştirildi.

ELEKTRİK TESİSAT İŞLERİNDE KEŞİF, METRAJ VE HAKEDİŞ

Şubemiz Eğitim Komisyonu tarafından düzenlenen Mühendislik Geliştirme Seminerleri'nin dördüncüsü, ELEKTRİK TESİSAT İŞLERİNDE KEŞİF, METRAJ VE HAKEDİŞ konusu ve Erkan Solmaz'ın sunumuyla 29 Mart 2023 Çarşamba günü saat 20.30'da Zoom platformu üzerinden gerçekleştirildi.

PATLAYICI ORTAMLARDA YANGIN GÜVENLİĞİ VE ALEV DEDEKTÖRLERİNİN SEÇİM KRİTERLERİ

Şubemiz Eğitim Komisyonu tarafından düzenlenen Mühendislik Geliştirme Seminerlerinin PATLAYICI ORTAMLARDA YANGIN GÜVENLİĞİ VE ALEV DEDEKTÖRLERİNİN SEÇİM KRİTERLERİ konulu altıncı seminer Şubemiz ATEX Komisyonu Üyesi Özkan Karataş'ın sunumuyla 13 Nisan 2023 Perşembe günü saat 20.30'da Zoom platformu üzerinden gerçekleştirilecektir.

MÜHENDİSLİK GELİŞTİRME SEMİNERLERİ - 5

ELEKTRİK TESİSAT İŞLERİNDE KEŞİF, METRAJ VE HAKEDİŞ

Erkan Solmaz

29 Mart 2023 - Çarşamba 20:30 zoom

www.istanbul.emo.org.tr

0212 259 11 50

TMMOB
Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi

MÜHENDİSLİK GELİŞTİRME SEMİNERLERİ - 6

PATLAYICI ORTAMLARDA YANGIN GÜVENLİĞİ VE ALEV DEDEKTÖRLERİNİN SEÇİM KRİTERLERİ

Özkan Karataş

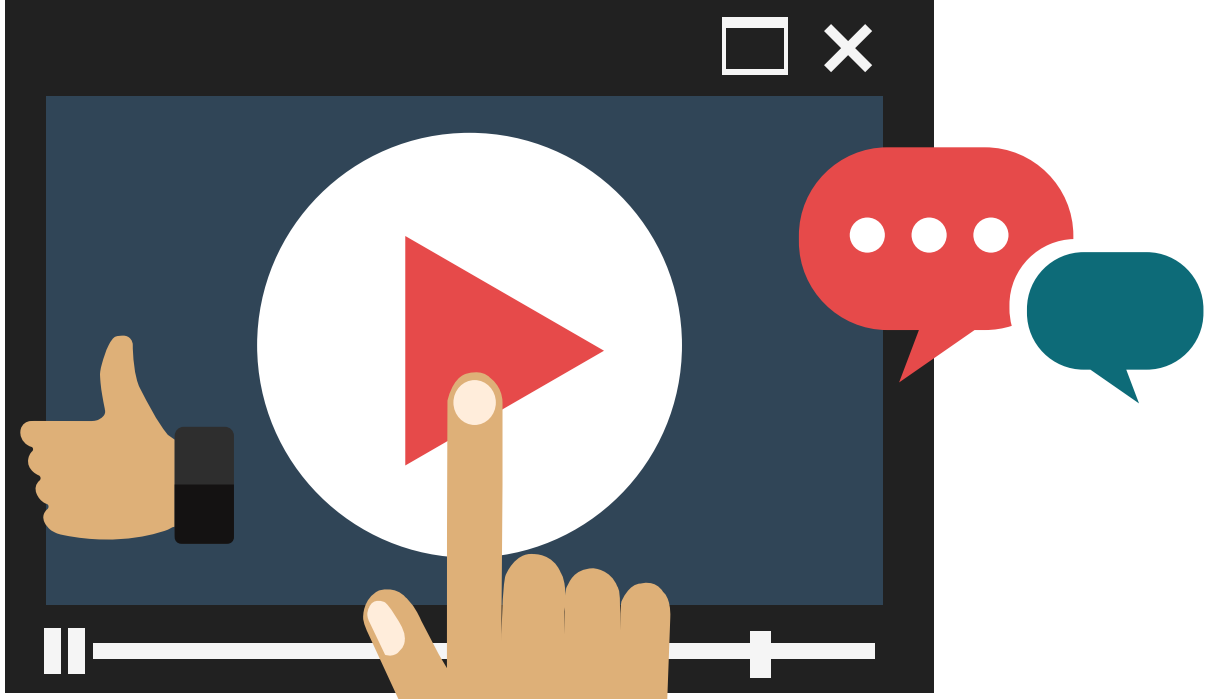
13 Nisan 2023 - Perşembe 20:30 zoom

www.istanbul.emo.org.tr

0212 259 11 50

TMMOB
Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi

Sube etkinlik
Videolarını

youtube.com/emoistanbul

adresinden takip edebilirsiniz.

Dosya Konusu:

| DEPREM

yarattığınız enkazın altında kalacaksınız!

DEPREM

Lütfü Mergen / Elektrik Elektronik Mühendisi

Deprem; Fay üzerinde biriken enerjinin ani boşalması sonucu toprakta meydana gelen yer değiştirme hareketidir. Deprem tamamen doğal bir olay olmakla birlikte gerekli önlemlerin alınmamış olması depremleri Afete dönüştürür.

Ülkemiz topraklarının %92'si deprem riski taşımaktadır ve nüfusumuzun %95'i de bu bölgelerde yaşamaktadır. Ülkemizdeki depremlerin Afete dönüşmemesi için deprem öncesi hazırlıkların sürekli ve etkili bir şekilde yapılması, gerekli önlemlerin sağlıklı bir şekilde alınması gerekmektedir.

DEPREM ÖNCESİ ALINACAK ÖNLEMLER

1. Devlet tarafından alınması gereken önlemler: Deprem konusunda binaların yapısal durumuyla ilgili öncelikle devletin alması, uygulaması, uygulatması ve denetlemesi gereken çok önemli kararlar ve önlemler vardır.

Bu kapsamda ana hatlarıyla; "Zemin etüdü, İskan bölgeleri ve yaşam alanlarının doğru tespiti, İnşaat yönetmeliklerinin sağlıklı ve güncel olması, inşaatların ehliyetli ve eğitimli kişiler

tarafından yapılmasını sağlamak, denetleme mekanizmalarının doğru ve etkin kullanımını sağlamak, AFAD, Kızılay, tüm aşamalarda ihmali olanlar için cezai müeyyideleri artırmak ve caydırıcı kılmak, AFAD, Kızılay, Sivil toplum kuruluşları, Silahlı kuvvetler ve diğer kolluk kuvvetlerini, merkezi ve yerel destek olabilecek tüm kurum ve kuruluşları etkin ve koordineli kullanabilecek gerekli tedbirleri almak, mevcut yapıların güçlendirilmesini sağlamak, deprem sigortasının etkinliğini sağlamak kullanımını teşvik etmek, bilinçsizce yapılan imar aflarına son vermek" gibi başlıklar sıralanabilir.

2. Meskenlerde ve iş yerlerinde yapısal olmayan hususlarda alınması gereken ve İSG uzmanlarında takibini gerektiren önlemler:

- Dolap, büro malzemeleri, devrilebilek eşyalar duvara sabitlenmeli.
- Soba ve ısıtıcılar sabitlenmeli.
- Avize, klima ve cihazlar sabitlenmeli.
- Dolap kapakları kilitlenebilir olmalı.

e. Tezgah, malzeme ve beyaz eşyalar kaymaya karşı sabitlenmeli.

f. Zehirli, parlayıcı, yanıcı maddeler sabitlenmeli, kırılma ve dökülmelere karşı gerekli tedbir alınmalı. Fosforlu etiketle belirtilmelidir.

g. Raf sistemleri depreme dayanıklı ve depreme uygun dizayn edilmiş olmalı, ön kısımlarında tutucu sistemler olmalıdır.

h. Gaz kaçağına, yangın ve elektrik çarpmalarına karşı gaz vanası ve elektrik sigortaları otomatik hale getirilmelidir.

ı. Acil çıkış yolları; yer çizgileri ve işaret panoları ile belirlenmeli, şarjlı aydınlatma sistemi ile aydınlatacak düzen kurulmalıdır. Yolun açık kalmasını sağlayacak önlemler alınmalı bina tahliye kapıları dışa açılır düzenekte olmalı ve kilitli olmamalıdır.

i. Asansörlere "Deprem anında kullanılmaz" uyarı levhası asılmalı.

j. 'Afet Hazırlık Planları' yapılmalı, Bu planlar 6 ayda bir güncellenmelidir.

k. Afet uyarı sistemleri geliştirmeli, toplanma bölgeleri belirlenmeli ve periyodik tatbikatları yapılmalıdır.

l. Önemli evrakların muhafaza sistemleri iyi ve sağlam olmalı, gerekiyorsa evrakların birer suretinin bölge dışında bir yerde daha saklanması uygun olur.

m. Kullanım amacına uygun cins ve miktardaki YSC ları bulundurulmalı, sabitlenmeli ve periyodik kontrolleri yapılmalıdır.

o. Otomatik yangın söndürme sistemleri kurulmalıdır. Deprem öncesi alınacak en önemli tedbir: EĞİTİM-EĞİTİM-EĞİTİM

DEPREM ESNASINDA ALINACAK ÖNLEMLER:

1. Devlet tarafından alınması gereken önlemler:

Uyarı sistemlerini etkin kullanmalı ve insanların gereken bilgileri süratle aktarmalı, tehakuz durumuna geçerek Deprem öncesi tüm planlarını süratle uygulamaya başlamalıdır.

2. Meskenlerde ve iş yerlerinde bulunan kişilerin alması gereken önlemler

KAPALI ALANDA

Öncelikle:

a. ÇÖK-KAPAN- TUTUN

b. HAYAT ÜÇGENİ OLUŞTUR.

Diğer önemli detaylar

a. Panik yapılmamalıdır.

b. Sabitlenmemiş ağır eşyalardan uzak durulmalıdır.

c. Merdivenlere doğru koşulmamalıdır.

d. Balkona çıkmamalıdır.

e. Balkon veya pencereden aşağıya atlanmamalıdır.

f. Asansör kullanılmamalıdır.

g. Kibrit, çakmak yakılmamalıdır.

h. Elektrik butonlarına basılmamalıdır.

ı. Telefonlar gereksiz yere meşgul edilmemelidir.

i. Mutfak, imalathane, laboratuvar gibi iş aletlerinin bulunduğu yerlerde, ocak, fırın ve bu gibi cihazlar kapatılmalıdır. Dökülebilecek malzeme ve maddelerden uzak durulmalıdır.

AÇIK ALANDA

a. Enerji hatları, direkler, ağaçlar, reklam panoları, binalar, duvar diplerinden uzak durulmalıdır.

b. Taş, Kaya ve Toprak kaymalarına karşı yamaç altlarından uzak durulmalıdır.

c. Bina çökmelerine ve binalardan düşebilecek, baca, cam kırıkları ve sıvalara karşı uzak durulmalıdır.

d. Çöken binalardan oluşacak tozları tenefüs etmemek adına tedbir alınmalıdır.

e. Toprak altında ki kanalizasyon, elektri ve gaz hatlarından gelecek tehlikelere karşı dikkatli olunmalıdır.

f. Deniz kıyısından uzak durulmalıdır.

DEPREMDEN SONRA ALINACAK ÖNLEMLER

1. Devlet tarafından alınması gereken önlemler:

a. Deprem öncesi tüm planlarını süratle uygulamaya başlamalı, kritik 72 saatlik şok dönemini çok iyi değerlendirmeli ve yaşam sayısını artırılmalıdır. Bunun için gerekli olan personel, araç, gereç, malzeme süratle temin edilmeli ve deprem bölgesine ulaştırılmalıdır. Bölgenin emniyeti sağlanmalı, ikmal kanalları akmaya başlamalıdır. Bu aşamada devletin en

büyük sorumluluğu KURTARMAK-KURTARMAK-KURTARMAK

b. Arama kurtarma faaliyetleri başta olmak üzere acilen gıda, su, giyim kuşam, ilaç ve hijyenik malzemelerin temini sağlanmalıdır.

c. Deprem bölgesine giriş çıkışlar kontrol altına alınmalı, deprem bölgesi güvenliği ve faaliyetlerin disiplini sağlanmalıdır.

d. Gelen yardım malzemeleri bir düzen dahilinde teslim alınmalı ve uygun koşullarda depolanmalıdır.

e. Çadır kent veya Konteynir kentler kurularak barınma ihtiyacı karşılanmalı, tuvalet ve banyo ihtiyaçları karşılanmalıdır.

f. Aşevleri, fırınlar kurularak insanların sağlıklı ve yeterli beslenmeleri sağlanmalıdır.

g. Konaklama için kamuya ait binalar tahsis edilmeli, bu konuda özel sektör ve yerel koordine edilmelidir.

h. Salgın hastalıklara karşı tedbirler alınmalıdır.

ı. Sahra hastaneleri kurularak her türlü teşhis, tedavi ve sağlık hizmeti verilmelidir.

i. Ölü defin işlemlerinin ve hizmetinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi sağlanmalı.

j. Hasar tesbiti yapılmalıdır.

Cumhurbaşkanlığı kabinesini oluşturan tüm bakanlıklar, AFAD, Kızılay, TOKİ, belediyeler, tüm kamu kurum ve kuruluşları kendi görev sahalarına giren konularda süratle gereken tedbirleri almalıdırlar.

2. Meskenlerde ve iş yerlerinde bulunan kişilerin alması gereken önlemler

SAĞLAM KALMIŞ BİNALARDA KAPALI ALANDA ALINABİLECEK ÖNLEMLER

a. Kişisel emniyet sağlanmalıdır

b. Yardıma ihtiyacı olanlar kontrol edilmeli.

c. Tehlikeli maddelerden uzak durulmalı veya temizlenmelidir.

d. Elektrik, su, gaz vanaları kapatılıp pencereler açılmalıdır

e. Soba ve ısıtıcılar söndürülmeli.

f. Acil durum çantası alınarak toplanma bölgesine gidilmelidir.

AÇIK ALANDA

a. Artçı depremler göz önünde bulundurulmalıdır.

b. Bina içlerine girilmemelidir.

c. Hasalı binalar ve enerji nakil hatlarından uzak durulmalıdır.

GÖÇÜK ALTINDA KALINDIĞI TAKTİRDE

a. Paniklemeden durumunuzu kontrol edin

b. Hareket kabiliyetiniz kısıtlı ise hayatınızı riske atmayın kurtarma ekibini bekleyin.

d. Enerjinizi tasarruflu kullanın.

e. Su, kalorifer, gaz tesisatı ve zemine vurmak suretiyle varlığınızı duyurmaya çalışın. Deprem sonrası depremezdedelerin yapması gereken önemli konu; YETKİLİLERİN VERDİĞİ TALİMAT VE YÖNLENDİRMELERE UYMAKTIR.

SONUÇ VE ÖNERİ

1. Elektrik Mühendisleri Odası olarak;

100-500-1000 çadırılık çadırkent veya konteynir kentler için standart elektrik projeleri hazırlayabilir bu projeleri AFAD ile paylaşabilir. İhtiyaç duyulacak malzemelerin temininde AFAD a destek olabilir.

2. Daha önce kullanmakta olduğumuz EMASYA planlarının tekrar uygulamaya konulması gerekmektedir.

İllerde Devleti temsilen Vali başkanlığında ve sorumluluğunda toplanan bu komisyonlara işlevsellik kazandırmak.

3. Sistemi ve insan gücü olan Silahlı kuvvetleri uygun malzeme ve teçhizat ile birlikte bir iki saat içerisinde sorumluluk bölgelerinde faaliyete başlamaları ve ilk 72 saatin sağlıklı ve etkin bir şekilde değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

4. Afet bölgelerinde işletilen erzak, kıyafet, malzeme, çadır v.s. Depolarında ANTREPO işletme tecrübesi olan personel görevlendirilmesi. Mümkünse deprem öncesinde bu çalışacak kişilerin veya ekiplerin belirlenmiş olması Depremsizü Afetsiz herkese sağlıklı ömürler dilerim.

ANTAKYA SES VERMİŞ, DUYAN OLMAMIŞ!*

Pınar Hocaoğllur / Elektronik ve Haberleşme Mühendisi

Depremlerden sonraki ilk gün, Salı sabahı Antakya'ya gitmek için Sabiha Gökçen Havalimanı'na gittik. Aracı, gereci, arama kurtarma eğitimi olmayan, mühendis, plancı üç kişiydik. Amacımız bir ekibe dahil olup, işini bilenlerin yönlendirmesi doğrultusunda arama kurtarma çalışmalarına yardımcı olmaktı.

Havayolu şirketlerinin AFAD gönüllülerini taşıdığı uçuşlar, havalimanının Genel Havaçılık Terminali'nden yapılıyordu. Karlı havaya, tipiye rağmen terminal binasının önünde ve içinde bizim gibi yüzlerce gönüllünün orada olduğunu görmek, pek çoğunun gecedeki deprem bölgesinde herhangi bir ile gitmek üzere orada beklediğini öğrenmek, bir anlığına içimizdeki yangına su serpti.

Terminal içinde büyük bir kaos vardı. Organize bir durum söz konusu değildi. AFAD yetkilisi aradık, bir süre sonra ulaştık. Mühendis olduğumuzu, gönüllü olduğumuzu söyledik, adımızı yazdırdık. İlk gün kimselerin, haber mu-

habirlerinin bile gitmediği Antakya'ya gitmek istediğimizi belirttik. Adana uçuşu 16.30'da yapılacaktı ve listeye girmiştik. Sabahtan beri AFAD'ın gönüllüleri uçaklara almayacağı, yalnızca AFAD'dan eğitilmiş, sertifikalı kişilerin alınacağı bilgisi geldiği için ve terminalde büyük bir kaos olduğu için gidememe endişesiyle uçak saatini beklemeye başladık.

AFAD yetkilisi saat 16.00'a doğru korktuğumuz açıklamayı yaptı. Uçağa sertifikasız, eğitimsiz gönüllüler alınmayacaktı. Duyurunun ardından bir kez daha iç ferahlığı yaratan, yardım etmek isteyenlerin karşı koyuşlarını duyduk: "Hatay yerle bir!", "biz buraya tatile gitmeye gelmedik", "arkadaşlarım enkaz altından beni arıyor"...

Duyurudan sadece otuz dakika sonra inatla beklemeye devam eden gönüllülerle Adana uçağının içindeydik.

Aslında buraya kadar anlatmak istediğim,

yıkımların olduğu illerdeki devlet yokluğunun, arama kurtarma faaliyetlerinden yoksunluğun, plansızlığın, organize olamama halinin prototipinin İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı Genel Havacılık Terminali'nde de olduğu ydu.

.....

Üç-dört saat sonra Adana'daydık. Adana'dan Antakya'ya gitmek de bir uğraş gerektirecekti. Şanslıydık. Havalimanında, deprem bölgelerine görevlilerin gönderildiği alanda, Ulaştırma Bakanlığı'nın yer hizmetlerinde çalışan mühendisler, meslek dayanışması gösterdi, bir servis aracı sağladı. Bizim gibi gönüllü olan, terminalde, uçakta rastlaştığımız başka mühendislerle, gönüllü iş makinesi operatörleriyle yola koyulduk.

Yolda İskenderun Limanı'ndaki yangını gördük. Enkaz görüntülerinin habercisi gibiydi. Büyük çoğunluğunu yıkık bulacağımız bir kente yaklaştığımız yol boyunca gördüklerimizden anlaşılıyor gibiydi. Karanlıktı. Yol kenarında evsiz kalan insanların yaktıkları ateşler enkazları aydınlatıyordu.

İlk durak Antakya girişindeki AFAD'dı. Araçta birlikte olduğumuz gönüllü operatörler, iş makinelerini kullanmaya hazır olduklarını söylediler, şu an için operatöre gerek olmadığı yanıtını aldılar. Oysa bölge halkı eş zamanlı iş makinesi ve/veya operatör ihtiyacını duyurmaya çalışıyordu sosyal medya kanallarından. Antakya girişine yaklaştıkça duran pek çok iş makinesi de görmüştük.

Bizim ilk hedefimiz İBB ekipleriyle buluşmaktı. AKP iktidarıyla çöküş yaşayan (çöken/çökertilen), işlevsiz hale getirilen kamu kurumlarından AFAD, uzun adı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı olup, acil durum planı olmayan AFAD, deprem bölgeleri için arama kurtarma çalışmalarını organize edemeyen AFAD, sonraki, mecburi ve umutsuz seçeneğimizdi.

AFAD durağından sonra gece on bir gibi Antakya'nın içindeydik. Rönesans Rezidans'ın olduğu bölgede indik araçtan. Rezidans, kelime

anlamıyla yüksek teknoloji, yüksek güvenli, zengin sosyal donatılı apartman kompleksi demek. Belli ki Rönesans Rezidans sadece ismiyle vadetmişti güvenliği! Temeli yokmuşçasına yere yatan koca bir rezidansın olduğu ve ayakta kalan neredeyse hiçbir yapının olmadığı bir bölgedeydik. Onlarca yıkık yapıya rağmen yalnızca birkaç enkazda, yalnızca çalışma girişiminden söz edebileceğimiz bir durumla karşı karşıyaydık. Depremin ardından 44 saat geçmişti...

İstanbul'da İBB'deki tanıdıklarımızdan henüz bir iletişim bilgisi alamamıştık. Elektrik gibi telefon da yok gibiydi, telefonlar çekmiyordu. İletişim bilgisi gelene kadar, bizden önce Antakya'ya varan arkadaşlarımıza ulaşmaya çalıştık. Geceyi beş kişi, bir arabada kalarak geçirdik.

Sonraki gün ve gece esas olarak bir ekibe dahil olmak için iletişim kurarak geçti. Çalışmalara bir ekiple, organize bir şekilde dahil olmak için çabaladık. Antep'te bulunan İBB ekibinden bir meslektaşımızdan, Antakya'da İBB'nin yalnızca itfaiye ekipleri olduğunu öğrendik. Kentin içinde AFAD'ın kriz merkezi yoktu. AFAD ile iletişim için Antakya'nın girişine gitmek gerekiyordu. AFAD'la bizim için temas sağlayacak, kolaylaştırıcı olacak, bölgede AFAD görevlisi olan meslektaş arayışına girdik bu sefer. Antakya'da hasar tespit çalışmalarında yer alacak bir meslektaşımıza ulaştık. Antakya merkezde henüz hasar tespit çalışmaları başlamamıştı. Kendisi de iki gündür bu sebeple merkeze gönderilmemişti. Bölgedeki yakıt yokluğu, meslektaşımızın barınma için Adana'ya dönmek zorunda olduğu gibi sebeplerle buluşamadık.

Böylece perşembe günü oldu. İki gece, bir gündüzümüz işlevsiz geçmiş oldu. Tüm bu iletişimler esnasında kentin bazı bölgelerinde, enkaz başlarındaydık. Antakya'nın bir ilçesi olan Samandağ'ı da gördük. Enkazda yakınları olanların kişisel çabalarıyla, yönlendirmeleriyle oluyordu ne oluyorsa. Bir koca gündün de uzun bir geç kalmışlıkla başlayan, plansız, yetersiz arama kurtarma çalışmalarını gözle görürken, şahit olurken işlevsiz kalmak, içimizde, gönlümüzde, kalbimizde ek bir ağırlık yarattı...

Gönüllü mühendislerdik, deprem bölgesindeydik, ekipmansız olsak da, yapabileceklerimiz olabileceken, koca bir yönetim boşluğuyla karşı karşıyaydık, çalışmalara katılacağımız kanal bulamadık.

Barınacak yerimiz yoktu, elektrik yokluğu iletişimi de kesecekti. Bu yıkıma karşı yapılacak çalışmalara, dernek merkezimizden, kendi kentimizden devam etme kararı aldık. Büyük bir depremi bekleyen bir başka kente, İstanbul'a doğru yola koyulduk. Antakya çıkışında, AFAD'a uğrayarak, son bir deneme yaptık. Hasar tespit ekibi henüz koordinasyon merkezinde değildi. Dönüş yoluna devam ettik.

.....

Samandağlıyım. Pek çok kuzenim hala orada yaşıyor. Bir kuzenimin oğlu, eşi ve çocuğu ile Antakya'da hala enkaz altında, umutlar tükenmiş durumda. Aileleri orada yaşayan ve enkazda olan ve ne yazık ki kayıp haberlerini aldığımız Samandağlı, Antakyalı arkadaşlarımız var. Antakya'da bulunduğumuz zaman boyunca, çalışmalara dahil olma çabalarımız sürerken, onların yanlarında enkaz başlarında durduk. Sohbet ettik, bilgi aldık.

Aklımda dönüp duran, kendimi düşünmekten bir türlü alamadığım, sohbetler esnasında arkadaşımın anlattığı bir şey var. Depremden sonraki ilk saatlerde, durum nasıl diye sokaklarda yürürken enkazlardan gelen pek çok ses, yardım çığlıklarından bahsetti, o anki hislerini, çaresizliğini anlattı. Çıkmıyor aklımdan. Antakya'nın, Samandağ'ın pek çok sokağında

yükselen sesler, koskoca bir alanın ortak sesine dönüşen sesler, saatler geçtikçe azalan sesler... ..

Antakya, Samandağ, Arap Alevi halkının yoğun olarak yaşadığı bir bölge. Halk birliğini, beraberliğini burada toplu yaşıyor oluşlarından alıyor. Benim ailem gibi göç eden aileler de orada yaşayan akrabaları sayesinde memleketleriyle bağını koparmıyor. Kültür bu şekilde, yaşıyor, yaşatılıyor.

Öyle bir yıkım var ki, ne Antakya ne de Samandağ eskisi gibi olmayacak gibi geliyor. Tarihi, kültürü ve halklarıyla yeniden kurulamayacak. Göç edebilen edecek, azınlık Arap halkı daha da azalacak. Bölgenin demografik yapısını değiştirmek, istedikleri gibi bir bölge inşa etmek her zamankinden kolay olacak. Ermeni köyleri, kilisesi, sinagoguyla, kültür zenginliğini anmadan anlatılmayan Antakya, azalmış halkı, artık olmayan çarşısı, tarihi kapıları, yıkılmış kiliseleri ve sinagoguyla bambaşka bir yer olacak.

.....

Yolculuğumuzun notları, düşündürdükleri özetle böyle.

Şimdi bir depremi daha beklememek için çabalama zamanı.

*** 36. Dönem Y. K. üyemiz Pınar Hocaoğulları tarafından yazılan bu yazı daha önce Politeknik.org sitesinde yayınlanmıştır.**

DEPREMİN SINIFSALLIĞI: Deprem Bölgelerinde Hak Gaspları

Hilal Tok / Evrensel Gazetesi

Şubat depreminden etkilenen iller arasında bulunan Antep, Malatya, Maraş, Urfa, Adana, Adıyaman tekstil işçilerinin, Hatay İskenderun ise metal ve liman işçilerinin yoğun olduğu bölgeler.

Deprem illerinde fabrikalar, organize sanayi bölgeleri ve sanayi siteleri önemli oranda ayakta kaldılar. Patron örgütleri de bunu söylüyor. Sorun iş gücünü burada tutabilmek. Yıkılan yerler ise yoksulların sefil ya da fay hattı üstüne kurulmuş sağlıksız konutları oldu.

Deprem illerinde her 10 kişiden 4'ü sigortasız güvencesiz çalışıyordu. Bu oran Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının

raporuna da yansıdı: “Bölgede çalışanların 2.3 milyonu kayıtlı, 1.5 milyonu ise kayıt dışı. Kayıt dışılık oranı yüzde 39 seviyesinde.”

Geriye kalanlar ise büyük oranda açlık sınırında ya da altında ücret alıyordu. Bu durumdaki emekçilerin sağlıklı konutlarda oturması ne mümkün? Evi yıkılan, konut bulamayan, konut edinmesi bir daha mümkün olmayan, deprem sonrası fahiş kiralar nedeniyle kiralık konut dahi bulamayan işçi ve emekçilerin göçten başka çıkar yol bulamaması deprem yıkımının sınıfsal sonuçlarından biri.

Depremden ardından çadırlarda ya da fabrikalarda kalan işçiler, depremden kısa bir süre sonra işbaşı yapmaya çağırıldı. Evi yı-

kılan, hasar alan, köye ya da yayla evlerine giderek çadırda kalmaya başlayan işçiler işe gelmeyecekleri takdirde ücretsiz izin tehdidiyle karşılaştı. Kimi yerlerde ise işçiler fabrika içinde, depolarda, çadırlarda kalarak bir “çalışma kampı”na dönüştürülen fabrikalarda çalışmaya devam etti.

50 binden fazla tekstil işçisinin olduğu Maraş’ta pek çok fabrika hasar aldığı için üretime geçiş diğer illere göre daha az. 30 binden fazla tekstil işçinin çalıştığı Malatya’da ise işçiler depremden iki hafta sonra çoğu fabrikada üretime başlandı. Antep’te işçiler aileleri enkaz altındayken iş yerlerine çağrılırken, Hatay’da da depremden iki hafta sonra üretim tüm hızıyla devam etti.

"DEPODA YATIYORUZ"

Malatya’da bulunan Mil May Tekstil’de depremden önce 200’den fazla işçi çalışıyordu. Depremden ardından evleri yıkılan ya da hasar gören işçilerin kimi şehir dışına göç etmek zorunda kaldı, kimi yurtlara, çadırlara yerleşti. Yerleştirildiği yurt bölgesine servis tahsis edilmediği için bir işçi kadın işe bu sebeple işe gitmediği için ücretsiz izne çıkarıldığını söylüyor. İşe gidemeyen diğer işçiler için de durum aynı. 30’dan fazla işçi ise fabrikanın deposunda, yer yataklarında kalıyor. Kalan işçiler ya bekar ya da ailelerini bir yere yerleştirebilen işçiler. Çünkü fabrika kapılarını ailelere açmıyor.

Bir işçi şunları anlatıyor: “Evim hasarlı, duvarlarının yeniden örülmesi lazım. Binaya girişimiz yasak. Ailemi başka şehre yerleştirdim, ben fabrikada yatıp kalkıyorum. 20 Şubat’ta işe başladık. Evleri hasar alan, yakınlarını kaybeden, kalacak yerleri olmayan bazı arkadaşlar işe gelemedi. Patronu onlara ihtar çekti ‘Gelmeyecekseniz işten atılırsınız’ diye. Sonrasında da gelemeyenlerin hepsini ücretsiz izne çıkardı. Zaten biz de çalışabilme psikolojisinde değiliz. Ama çalışıyoruz ve burada kalıyoruz. Aile geçindiriyoruz, ücretsiz izinle yaşayamayız. Şu an ücretsiz izinde olanların sigortaları bile yatmıyor...”

Fabrikada kalan işçiler hijyen ve gıda koşullarını da zorluklar içerisinde karşılıyor. Yönetimin kullanılmayan bir bölümde alaturka tuvaletin üzerini bir paletle kapatıp, kova, maşrapa ve ısıtıcı koyarak sözde banyoya dönüştürdüğünü anlatan işçiler, hafta sonu aşçı olmadığı için yemekleri kendileri yapmak zorunda kaldıklarını söylüyor.

TAZMİNATSIZ İŞTEN ATILDILAR

Tekstil işçilerinin yoğun olarak yaşadığı Antep’te ise tazminatsız işten atma örnekleri karşımıza çıkıyor. Sırma Halı’da çalışan bir işçi evi hasar aldığı için köye gidip çadırda yaşamaya başlıyor. 6 aylık bebeği çadırda hastalanınca izin isteyen ve rapor alan işçi “işe gelmediği” gerekçesiyle tazminatsız işten atılıyor.

800’den fazla çalışanın olduğu ve depremden bir hafta sonra işçilerin zorla çağrıldığı Canan Tekstil’de işe gidemedikleri için işten atılan depremedelilerden Mehmet Ali, “Depremde evim hasar gördü, köy evine geldim 4 çocuğum ve eşimle. Burada çadırda kalıyoruz. Depremden dolayı eşim, çocuklarım korkuyordu, ‘Gitme’ dediler. Vasıtam da yoktu. 40 kilometre gidemedim. Vardiya amirini arayıp izin istedim, sonra fabrikaya gidince ‘İş akdin feshedildi gelmediğin için’ dediler. Bu halde işsiz kaldım. 6 senelik tazminatımı da vermediler. 90 bin kağıda yakın alacağım var. Tek kalemde emeklerimi sildiler. Depremde evi hasar gördüğü için şehir dışına çıkan bir arkadaşımız da işten atıldı” diyor.

YA ÜCRETSİZ İZİN YA İŞSİZLİK DAYATMASI

BİRTEK-SEN Genel Başkanı Mehmet Türkmen, sendika olarak başta Antep olmak üzere deprem bölgelerinde yaşanan hak gasplarını takip ettiklerini ve bunlara karşı mücadele ettiklerini ifade ediyor. Depremden üzerinden 40 gün geçmesine rağmen işçilerin yarısından fazlasının çalışamaz halde olduğunu dile getiren Türkmen, “Malatya’da OSB’nin içine çadır kent ve konteynerler kurulmuş. Bazı işçiler, aileleri ile beraber orada

kalıyorlar. Bazı fabrikalar ise aileleri kabul etmiyor. Buralar resmen çalışma kampına dönüştürülmüş durumda. Hâlâ barınma sorunu çözülmediği için işçilerin birçoğu çalışamaz durumda” diyor.

İşçilere ya ücretsiz izin ya da tazminatsız işten atmanın dayatıldığını belirten Türkmen şunları söylüyor: “Kısa çalışma ödeneği patronların insafına bırakıldığı ve ayrıca fabrikanın hasar görme koşulu olduğu için; fabrikalar sağlam ancak işçilerin evleri hasarlıyken, işçiler fabrikalara gidemiyor ve ödenekten de yararlanamıyor. Öyle olunca işçilere iki seçenek kalıyor ya beş kuruşsuz devam edecekler ya da patronun istifa baskısını kabul edip üç beş kuruşluk tazminatlarını da alamayarak işsiz kalacaklar. Antep'teki halı fabrikalarında aldıkları zamma itiraz ettikleri için bu süreçte 20'den fazla işçi işten atıldı. Adana'da 300 kişinin çalıştığı Marbit'te patron durumu fırsata çevirerek içeride yıllarca çalışan işçilerin tazminatlarını çökmek için fabrikayı kapatmak istiyor. 8 yıllık işçilere teklif ettikleri kıdem tazminatıysa 8 bin lira. Depremi fırsat bilerek işçilerin birikmiş tazminatlarına çöküp işçilerden kurtulup başka bir yerde üretime devam etmek hedefleri.”

GELMEDİKLERİ GÜNLER İÇİN İŞÇİLERE FAZLA MESAI

Urfa'da da sadece bir hafta üretime ara verildiğini vurgulayan Türkmen, “İnsanlar sokakta kaldı, işçilerin işe gitmediği o bir hafta boyunca işçiler ücretsiz izinli sayıldı. Özak Tekstil'de işe başlayan işçilere gelmedikleri o bir haftanın karşılığında 7 hafta sonu fazla mesai dayatıldı. Depremden sonraki pazartesi işçilerin zamlı olarak ücretlerini alacağı bir gündü ama bazı fabrikalarda haftalarca, günlerce hiç ücret yatmadı, bazı fabrikalarda zamsız yattı” diyor.

TİS'LER OLDUBİTTİYE GETİRİLDİ

Bu hak gasplarının yaşandığı bazı fabrikaların sendikalı olduğunu ifade eden Türkmen şöyle devam ediyor: “Bazı fabrikalarda toplu sözleşme süreçlerinin oldubittiye

getirildi. İşçilerden habersiz, ikramiye sözü bile vermeden sözleşme imzaladılar. Bizim güzümüz sınırlı olmasına rağmen, yetkili olmadığımız iş yerlerinde on binlerce insana ulaşan bir yardım ve dayanışma ağı kurduk. Bir taraftan da bu fabrikalardaki hak gasplarına karşı aktif mücadele yürüttük. Ama yüz binlerce işçinin aidatı ile büyüyen sendikalar sahaya bile inemedi. Aidat aldıkları işçilerin yaşadığı hak ihlallerine karşı kını bile kıpırdatmadı. Hatta tam tersine bu fabrikalarda patronlarla birlikte davranarak işçilere yönelik hak gasplarına karşı patronlarla iş birliği yaptılar. İşçilerin telefonlarını bile açmadılar. Petrol-İş Sendikası çadır kurarak kendi üyesi olan petrol işçileri ile Adıyaman'da yardım yaptılar ama o da maalesef bununla sınırlıydı. Onun dışında deprem bölgesinde, sahada, büyük denilen sendikaların bir çalışmasını görmedik.”

"İKİ KONUYA YASAL GÜVENCE GEREKİYOR"

Depremden hemen sonra iki önemli talebi gündeme getirdiklerini aktaran Türkmen: “Deprem bölgesinde işten atmaların koşulsuz şartsız yasaklanması. Ama patronlara işçileri tazminatsız işten atma fırsatı veren 25/2 maddesi ile işten atmayı yasaklamadılar. İşçiler ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davrandığı gerekçesiyle, hatta devamsızlıktan işten atılıyor. Biz her koşulda işten atmaların yasaklanmasını istiyoruz. İkincisi bu süreçte işe gidemeyen, depremden dolayı evi yıkılan işçilerin ücretli izinli sayılması, bunun da patronların keyfine bırakılmadan yasal güvence altına alınmasını istiyoruz.”

"EVİ YIKILAN, VEFAT EDEN GARİBAN KESİM OLDU"

Hatay yıkımın en ağır olduğu illerin başında geliyor. Depremden önce zaten güvencesiz çalışan taşeron işçiler için koşullar depremden sonra daha da ağırlaşıyor. AKP'li İskenderun Belediyesi başkanının patronu olduğu Tosyalı'da çalışan bir taşeron işçi, yaşadıklarını şöyle anlatıyor: “Biz depremden iki hafta sonra çalışmaya başladık. Normalde bizim

17.00'de paydos etmemiz gerekiyor, depremden sonra 18.00'de paydosa zorlamaya başladılar. Fazla çalıştırıyorlar. Dolmuşlar yok, benim ailem yayla evinde kalıyor, gide miyorsun. Servisi beklemek zorunda kalıyoruz. İşçilerin yüzde 80'i çadırda kalıyor. Çok zor şartlarda yaşıyorlar, yorgun geliyorlar. Bir de bu işçilerden performans bekliyorlar. Buradaki ana firmanın sahibi İskenderun'un AKP'li belediye başkanı, kendi kadrosundaki işçilere yardımda bulundular ama taşeronu görmediler. Hiçbir yardımda bulunmadılar. Taşeronları kimse görmedi, zaten çoğunlukla taşerondan vefat eden oldu. Çünkü, taşeronda çalışanların çoğu gariban, kiracı zaten. En kötü, eski binalarda oturanlar. O yüzden de vefat eden gariban kesim oldu en çok..."

"SENDİKA 2 BİN LİRA VERDİ"

Özçelik-İş'in örgütlü olduğu MMK Metalurji'de çalışan 1600 işçinin çoğu çadırlarda kalıyor. Depremden 13 gün sonra üretime başlanan fabrikada işçiler başta hiçbir destekte

bulunulmadığını anlatıyor. Daha sonra tepki göstermeleriyle kimi adımların atıldığını anlatan işçiler şunları söylüyor: "Her zamanki gibi sınıfta kaldı sendika. Hiçbir şekilde işçiye sahip çıkmadı. Burada yemekhanede boy göstermekle, iki kaşık yemek dağıtmakla kendilerini sendikacı zannettiler. Sendikadan istifalar başlayınca sendika 2 bin yatırdı işçilere, işverene de 3 bin lira yatırttı. Çadır konusunda bir şey yapmadılar. 40 gündür konteyner kuracaklar. Sözleşmemiz zaten kötüydü, ek zam istedik. Deprem oldu, millet mağdur en azından sözleşmeyi öne çekin dedik. İşverenden bir şeyler talep edin dedik sendikaya. İşçi size bel bağlamış durumda. 'İşverenle böyle kötü olunmaz' dedi. Hep kandırmaca. İşçi sendikadan yana da işverenden yana da depremden yana da sıkıntı yaşıyor şu anda. Hâlâ çadır sıkıntımız var, bizden isim aldılar ama ortada daha bir çadır yok. Milletın gözünü boyamak için iki üç tane konteyner getirdiler, onlar da yağmur yağınca su alıyor..."

DEPREMİN SINIFSALLIĞI: Depremiñ İşçi - İşveren İlişisine Etkisi

Av. Zeynep Taydaş

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli olan ve Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerini ağır şekilde etkileyen 7.7 ve 7.6 büyüklüğündeki depremler sebebiyle 08.2.2023 tarihli ve 6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla depremden etkilenen on ilde 3 ay süreyle OHAL ilan edilmiştir. Bu kapsamda OHAL ilan edilen bölgelerde, sayılanlar ile sınırlı olmamak üzere gerekli harcamalar öncelikle kamu kaynakları ile yardımlardan sağlanacak, bölgeye giriş çıkışlar sınırlandırılabilir, eğitime ara verilebilir, konaklama tesisleri gerektiğinde kapatılarak olağanüstü halin gerekleri uyarınca kullanılabilir, haberleşme araçlarından yararlanılmak üzere geçici ola-

rak el koyulabilecektir. Ayrıca gözlemlenen hırsızlık ve yağma suçlarda gözaltı süresi dört güne çıkartılmıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik mevzuatı bakımından ise 22.02.2023 tarihli ve 32112 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 125 Numaralı Olağanüstü Hal Kapsamında Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Alanına İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile de OHAL ilan edilen bölgede kısa çalışma ödeneği ile nakdi ücret desteği uygulamalarına başlanmış ve OHAL süresince çalışanların hizmet veya iş sözleşmelerinin feshinde birtakım kısıtlamalar yürürlüğe girmiştir. Kararnamenin tamamına ile ilgili bülten yazımıza buradan ulaşabilirsiniz.

Deprem ve doğal afetler, sosyal ve ekonomik yaşantıyı etkilediği kadar işçi - işveren ilişkisi ile tarafların hak ve yükümlülüklerini de etkileyebilmektedir. İlgili yazımızda depremin iş kazası, iş sağlığı ve güvenliği ile zorlayıcı sebep ve fesih bakımından işçi-işveren ilişkisine etkileri incelenecektir.

1. İş Kazası Bakımından

İş kazası, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 13. maddesinde tanımlanmakta olup en geniş anlamıyla sigortalıların işini yaparken işyerinde veya işyeri dışında gerçekleşen ve çalışanı bedenen veya ruhen etkileyen olayları ifade etmektedir.

Yerleşik Yargıtay içtihatları "sigortalının iş yerinde bulunduğu sırada meydana gelen ve sigortalıyı bedence veya ruhça özre uğratan her olay iş kazasıdır. Olayın iş kazası sayılması için kazanın sadece iş yeri koşullarından veya işverenin iş güvenliği önlemlerini almamasından meydana gelmesi gerekmez. Kazanın iş yerinde ve dolayısıyla işçinin işverenin otoritesi altında bulunduğu sırada meydana gelmesi yeterlidir.

İşyeri ile ilgisi bulunmayan 3. kişilerin kasti veya taksirli eylemi, yıldırım düşmesi, deprem gibi doğa olaylarının neden olduğu kaza da iş kazasıdır." şeklinde olup bu kapsamda deprem sırasında işyerinde çalışan veya görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi sebebiyle depreme maruz kalıp hayatını kaybeden veya bedensel ya da ruhsal zarara maruz kalan kişiler, iş kazasına uğramış kabul edilmektedir. Kazanın deprem vb. doğal afetler sonucu meydana gelmesi durumunda her ne kadar kusur sorumluluğu bakımından illiyet bağının kesildiği ve işverenin sorumluluğunun söz konusu olmayacağı düşünülse dahi işveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden tüm yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirdiğini ve gerekli tüm tedbirleri aldığı ispat etmelidir.

2. İş Sağlığı ve Güvenliği Bakımından a. İşverenin Yükümlülükleri

Genel Olarak

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ("6331 sayılı Kanun") ve ilgili mevzuat uyarınca işverenler genel hatlarıyla (i) gerekli tüm tedbirleri almak, (ii) çalışanları mesleki riskler ve alınması gereken önlemler konusunda bilgilendirmek, (iii) çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili gerekli eğitimleri vermek, (iv) risk değerlendirmesi yapmak ve (v) işyerinde iş sağlığı ve güvenliği için alınan tüm tedbirlere uyulup uyulmadığını denetleyerek önlemlere uyulmasını sağlamakla yükümlüdür.

İşverenlerin iş sağlığı ve güvenliği yükümlülükleri, işyerinin faaliyet alanı doğrultusunda İş Sağlığı ve Güvenliğine ilişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği ile listelenen tehlike sınıflarına göre değişiklik gösterebilmektedir.

Mevzuat, işverenlerin iş sağlığı ve güvenliği konusunda uzman kişi ve kurumlardan hizmet almasına müsaade etmekle birlikte ilgili yerlerden alınan hizmetler sonucu işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmamaktadır.

6331 sayılı Kanun'un "Risk Değerlendirmesi; Kontrol, Ölçüm ve Araştırma" başlıklı 10. Maddesi gereği işverenler, risk değerlendirmesi yaparken özetle aşağıda yer alan hususları dikkate almalıdır:

Çalışanlarının yaş, engellilik, hamilelik vb. belirli risklerden daha fazla etkilenebilecekleri özel durumları,

Kullanılacak iş ekipmanlarının, kimyasal maddelerin ve preparatlarının seçimi, İşyerinin düzeni,

İşveren, usulünce yapacağı risk değerlendirmesi sonucunda alınması gereken tedbirler ile kullanılması gereken koruyucu ekipmanları belirler ve çalışanların işyerinde maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli incelemeleri yapmakla yükümlüdür.

6331 sayılı Kanun hükümleri gereği işverene oldukça geniş bir sorumluluk alanı belirlenmiş ve kusur sorumluluğunun sınırları adeta kusursuz sorumluluğa yaklaştırılmıştır.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 20.03.2013 tarihli, 2012/1121 E. 2013/386 K. Sayılı ilamı ile de işverenin yükümlülüklerinin kapsamının geniş yorumlanması gerektiği belirtilmiştir. Şöyle ki:

"Bundan başka işveren, mevzuatta öngörülmemiş olsa dahi bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gerekli kıldığı iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almak zorundadır. Bilim, teknik ve örgütlenme düşüncesi yönünden alınabilme olanağı bulunan, yapılacak gider ve emek ne olursa olsun bilimin, tekniğin ve örgütlenme düşüncesinin en yeni verileri göz önünde tutulduğunda, işçi sakatlanmayacak, hastalanmayacak ve ölmeyecek ya da bu kötü sonuçlar daha da azalacaksa her önlem işverenin koruma önlemi alma borcu içine girer."

Deprem Bakımından

İş Sağlığı ve Güvenliği mevzuatı bakımından ana kaynak 6331 sayılı Kanun olsa da Kanun hükümlerinin uygulanışına dair usul ve esaslar, çeşitli Yönetmelikler ile düzenlenmektedir.

17.07.2013 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik ("Yönetmelik") ile işyeri bina ve eklentilerinde bulunması gereken asgari sağlık ve güvenlik şartları belirlenmiş olup işverenler, ilgili Yönetmelik EK-1'de belirtilen asgari sağlık ve güvenlik şartlarını yerine getirmekle yükümlüdür.

EK-1'in "Binaların Yapısı ve Dayanıklılığı" başlıklı ilgili maddesine göre,

"İşyeri binaları ile bunlara yapılacak her çeşit ek ve değişiklikler, yapılan işin özelliğine uy-

gun nitelik ve yeterli sağlamlıkta inşa edilir. Binaların dayanımına ilişkin değerlendirmelerde 6/3/2007 tarihli ve 26454 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelikten (Güncel haliyle Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği) ve TS 500 standardından yararlanılabilir."

İş sağlığı ve güvenliği mevzuatı uyarınca işveren;

İşyeri binası ve eklentilerinin deprem vb. doğal afetlere dayanıklı olup olmadığını tespit ederek risk değerlendirmesi yapmalı, Yapacağı risk değerlendirmesi sonrasında belirlenen riskler hakkında gerekli önlemleri almalı,

Alınan önlemler ile işyerinde uyulması gereken kurallara ilişkin ise çalışanları bilgilendirmeli, eğitmeli ve kurallara uyulmasını sağlamalıdır.

İşverenin alması gereken önlemler yalnızca bina ve eklentileri ile sınırlandırılmamakta, işyeri içerisinde de gerekli tespitlerin yapılması ve tedbirlerin alınması gerekmektedir.

İşverenin, iş sağlığı ve güvenliği yükümlülüklerini hiç veya gereği gibi yerine getirmemesi halinde idari, hukuki ve cezai sorumlulukları söz konusu olabilmektedir. İdari sorumluluğa örnek olarak 2023 yılı itibariyle iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili tedbir almayan işverenler aleyhine tehlike sınıfı, çalışan sayısı ve ihlal edilen Kanun maddesine göre değişiklik göstermek kaydıyla 15.529,00-TL'den başlayan; risk değerlendirmesi yapmayan işverenler aleyhine ise 34.982,00-TL'den başlayan idari para cezası tahakkuk ettirilecektir. Ayrıca, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik dahil olmak üzere 6331 sayılı Kanun kapsamında çıkarılan Yönetmelik hükümlerine aykırı davranılması halinde ise ihlal edilen her hüküm için aylık 7.755,00-TL'den başlayan idari para cezası riski bulunmaktadır.

b.İş Sağlığı ve Güvenliği Önlemlerinin Alınmaması Sonucu İşçinin Hakları

Çalışanlar, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu m.13 uyarınca şartları oluştuğu takdirde işyerinde yeterli iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmaması durumunda aşağıdaki haklara sahiptir:

Çalışmaktan Kaçınma

İş Akdini Haklı Sebeye İstinaden Fesih 6331 sayılı Kanun'un "Çalışmaktan Kaçınma Hakkı" başlıklı 13. Maddesi uyarınca;

Çalışan, ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kaldığı takdirde (i) İSG kuruluna veya (ii) işyerinde İSG kurulunun bulunmaması halinde işverene başvurarak durum tespitinin yapılmasını ve gerekli tedbirlerin alınmasını talep etme hakkına sahiptir.

Çalışan, işvereni tarafından talebi yönünde karar verilmesi halinde ayrıca gerekli tedbirler alınıncaya kadar çalışmaktan kaçınabilir. Çalışanlar, ciddi ve yakın tehlikenin önlenemez olduğu durumlarda İSG kuruluna veya işverenine öncelikle talepte bulunmasına yönelik usule uymaksızın işyerini veya tehlikeli bölgeyi terk edebilirler.

Çalışanlar, talep etmelerine rağmen işveren tarafından gerekli tedbirlerin alınmaması halinde, iş ilişkisinin tabi olduğu Kanun hükümlerine göre iş sözleşmelerini feshedebilirler. 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi çalışanlar tarafından yapılabilecek fesih, Kanun'un 24/II-f maddesinde belirtilen "çalışma şartlarının uygulanmaması" sebebiyle haklı nedenle fesihlidir. Çalışan tarafından bu yönde bir fesih yapılabilmesi için yukarıdaki usulün yerine getirilmesi gerekmektedir.

İşyerinde gerekli tedbirler alınıncaya kadar çalışmaktan kaçınma hakkını kullanan çalışanların ilgili dönemdeki ücret ile tabi oldukları Kanun ve iş sözleşmesinden doğan hakları saklı olup bu doğrultuda çalışan, iş görme borcunu yerine getirmekten kaçındığı halde işveren, işçiye ücret vb. menfaatleri ödeme borcundan kurtulmamaktadır.

İşveren, çalışmaktan kaçınma hakkını kullanan çalışanlara çalışma koşullarında esaslı değişiklik teşkil etmeyecek şekilde tehlike-

nin bulunmadığı başka bir alanda iş görme borçlarını yerine getirmelerini teklif edebilecektir. Bu doğrultuda işçi, çalışma koşullarında esaslı bir değişiklik meydana gelmiyor ise işverenin teklifi doğrultusunda iş görme borcunu yerine getirmekle mükelleftir.

Çalışanlar tarafından işyeri binası hakkında depreme dayanıklılık raporu alınması veya olası doğal afetler karşısında gerekli tedbirlerin alınması yönünde talepte bulunulması halinde (i) işveren bu raporu temin etmezse, (ii) risk değerlendirmesi yapmazsa veya (iii) binanın depreme dayanıklı olmadığı tespit edilirse ve gerekli tedbirler alınmazsa işçi, 6331 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre şartları oluştuğu takdirde çalışmaktan kaçınma hakkına veya İş Kanunu'nun 24. Maddesi uyarınca iş akdini haklı sebeple fesih hakkına sahip olabilecektir.

İşverenlerin, iş sağlığı ve güvenliği yükümlülükleri kapsamında işyerinin depreme dayanıklı olup olmadığı hakkında analiz yaptırmaları ve bu analizin sonuçlarına göre gerekli önlemleri almaları gerektiği kanaatindeyiz. İşçilerin bu yönde bir talebi sonrası işveren tarafından gerekli analizi yaptırmaktan imtina edilmesi halinde bu durum iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almamak olarak kabul edilebilecek ve işçilere haklı nedenle fesih imkânı verebilecektir.

İşyeri binasının deprem sebebiyle hasar alması veya deprem dayanıklılık analizine göre dayanıklı olmadığı tespit edilmesi, işyeri hakkında yıkım kararı verilmesi gibi durumlarda ise hem işçi (m.24/III) hem de işveren (m.25/III) açısından haklı nedenle fesih sebebi olarak düzenlenen "Zorlayıcı Sebep" kavramı gündeme gelebilecektir.

3.Zorlayıcı Sebep ve Fesih Bakımından:

Öncelikle belirtmemiz gerekir ki, bülten metninin başında bahsedildiği üzere 22.02.2023 tarihli ve 32112 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 125 Numaralı Olağanüstü Hal Kapsamında Çalışma Ve Sosyal Güvenlik

Alanına İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile OHAL ilan edilen bölgede OHAL süresince çalışanların hizmet veya iş sözleşmelerinin feshinde birtakım kısıtlamalar getirilmiştir. Bu doğrultuda, 22.02.2023 tarihinden itibaren (i) ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller, (ii) işyerinin kapanması veya faaliyetinin sona ermesi, (iii) belirli süreli sözleşmelerin süresinin sona ermesi ve (iv) ilgili mevzuatına göre yapılan her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinde işin sona ermesi halleri dışında işveren tarafından feshedilemeyecektir. Bu hükmü ihlal eden işverenler için işten çıkarılan her işçi için fiilin işlendiği tarihteki aylık brüt asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

OHAL ilan edilen bölgelerde mevcut fesih yasağı sebebiyle, bültenin devamında yer verilen zorlayıcı sebeple fesih imkanı işveren için mümkün olmamakla birlikte ilgili fesih türü ana hatlarıyla aşağıda izah edilmektedir.

İş Kanunu'nda mücbir sebep kavramı yerine "zorlayıcı sebep" halinden bahsedilmekle birlikte Kanun metninde herhangi bir tanıma rastlanmamaktadır. Ancak zorlayıcı sebep, 30.4.2011 tarihli ve 27920 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneği Hakkında Yönetmelik ile şu şekilde tanımlanmaktadır:

"İşverenin kendi sevk ve idaresinden kaynaklanmayan, önceden kestirilemeyen, bunun sonucu olarak bertaraf edilmesine imkân bulunmayan, geçici olarak çalışma süresinin azaltılması veya faaliyetin tamamen veya kısmen durdurulması ile sonuçlanan dışsal etkilere kaynaklanan dönemsel durumları ya da deprem, yangın, su baskını, heyelan, salgın hastalık, seferberlik gibi durumlar."

İşçinin bir haftadan fazla işe gelmesine engel olan veya işverenin işyerinde işin bir haftadan fazla durmasına neden olan zorlayıcı

sebebin varlığı halinde zorlayıcı nedenin hangi taraftan kaynaklandığına bağlı olarak bu durumdan sorumlu olmayan taraf fesih hakkını kullanana kadar iş sözleşmesi askıda olacaktır.

İşçinin işine devamını olanaksız kılacak biçimde (deprem sebebi ile işyerinin kapatılması veya işçilerin işe gelememesi gibi durumlar) yaşadığı bölgede deprem meydana gelmesi zorlayıcı neden olarak kabul edilmektedir.

a.İşçinin Zorlayıcı Sebeplerle Derhal Fesih Hakkı

İş Kanunu m. 24'e göre "İşçinin çalıştığı işyerinde bir haftadan fazla süre ile işin durmasını gerektirecek zorlayıcı sebepler ortaya çıkarsa" işçi iş sözleşmesini haklı nedenle fesih hakkına sahip olacaktır.

İş Kanunu m. 40 uyarınca beklenmesi gereken bu bir haftalık süre içinde işveren, çalışana her gün için yarım ücret ödemekle yükümlüdür. Bir haftalık süreden sonra işçi tarafından fesih hakkı kullanılmazsa sözleşme askıda kalmaya devam edecek ve zorlayıcı neden varlığını devam ettirdiği sürece işçi haklı nedenle fesih hakkını koruyacaktır.

b.İşverenin Zorlayıcı Sebeplerle Derhal Fesih Hakkı

İş Kanunu m. 25'e göre "İşçiyi işyerinde bir haftadan fazla süre ile çalışmaktan alıkoyan zorlayıcı bir sebebin ortaya çıkması" durumunda işveren iş sözleşmesini haklı nedenle fesih hakkına sahip olacaktır.

Zorlayıcı sebebin meydana gelmesi ile birlikte çalışan, ifa imkansızlığı sebebi ile iş görme edimini ifa edememektedir. Bu durumda da işçinin zorlayıcı sebeple iş akdini feshindeki gibi iş sözleşmesi bir hafta boyunca askıda kalmaktadır ve işveren, bu bir hafta içerisinde işçiye her gün için günlük ücretinin yarısı tutarında ücretini ödemekle yükümlüdür.

4.Sonuç

Çalışanın iş gördüğü esnada meydana gelen deprem sebebiyle yaralanması veya vefat etmesi halinde meydana gelen kaza iş kazası olarak kabul edilmektedir. İşveren, işyeri ve eklentilerinin deprem başta olmak üzere doğal afetlere karşı teknolojik imkanlar doğrultusunda dayanıklılığını sağlamak ve gerekli önlemleri alarak çalışanın bilgilendirmekle yükümlüdür. İşverenin iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde çalışanlar, şartları olduğu takdirde çalışmaktan kaçınma ve iş akdini haklı sebebe istinaden feshetme hakkına sahiptir. İşverenin bahsedilen geniş kapsamlı yükümlülüklerinin haricinde, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı gereği yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde idari, hukuki ve cezai sorumluluğu da söz konusu olabilecektir.

İşyeri bina ve eklentilerinin depreme dayanıklı olup olmadığını tespit etmek, dayanıklı olması adına gerekli önlemleri almak, işyeri binasının yakın bir zamanda bir deprem geçirmesi halinde yapı için bir hasar raporu aldirmek, işverenin iş sağlığı ve güvenliği yükümlülükleri kapsamındadır.

Bu nedenle işverenlerin 6331 sayılı Kanun ve ilgili mevzuata uyum sağlamak adına azami özen göstermesini, bu kapsamda üçüncü kişi ve kurumlardan hizmet alınıyor ise ilgili hizmetin düzenli aralıklarla denetlenmesini ve çalışanlarına gerekli her türlü eğitimi sağlamasını tavsiye ederiz.

Mimarlar Odası tarafından 6 Şubat tarihli depremlerin ardından Antakya tarih ve kültürel mirasının korunmasına yönelik 06 Nisan 2023 tarihinde basın açıklaması yapıldı

Antakya'da Koruma Süreçlerini Devre Dışı Bırakmak Açık Bir Kültürel Katliamdır!

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan, Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından yaşanan afet sonrası süreçte bugüne kadar sağlıklı, sağlam ve güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulmasına yönelik yeterli önlem alınmamıştır. Bölgedeki yapılaşma ve imar sürecinin yeniden başlatılmasına odaklanılmış; 126 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile ormanlar, meralar ve koruma alanları yapılaşmaya açılmış; Bakanlık ve TOKİ'ye sınırsız inşaat yetkileri verilmiştir.

5 Nisan 2023 tarihinde ise 7033 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Hatay İli, Antakya İlçesinde 307 hektarlık, tarihi kent merkezini ve Kurtuluş Caddesini de içeren alan 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında riskli alan ilan edilmiştir.

Arkeolojik ve Kentsel Sit Alanı olan ve pek çok anıtsal yapının yanı sıra bir kısmı tescilli olmak üzere bölgeye özgü pek çok sivil mimari yapı örneklerini, tescilli taşınmaz kültür varlıklarını barındıran Antakya'da; 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde yaşanan yıkım gerekçe gösterilerek dönüşüm uygulamaları gündeme getirilmektedir.

Riskli alan ilan edilen tarihi kent merkezinde; konut alanlarının boşaltılarak ticaret ve finans merkezi olarak kurgulayacak yeni yapılaşma programları kent merkezinin kamusal alan olmaktan çıkmasına, yerinde iskânı sağlanamayan yurttaşların kentin çeperlerine gitmek zorunda kalmasına neden olacaktır.

Çok sayıda kültür varlığına ev sahipliği yapan Antakya kent merkezinin, riskli alan uygu-

Antakya'da Koruma Süreçlerini Devre Dışı Bırakmak Açık Bir Kültürel Katliamdır!

lamasına konu edilmek yerine korunması gerekmektedir. Antakya kent merkezi ve çevresi tarihi, kültürel ve mimari birikimiyle evrensel bir öneme sahiptir. Rant amaçlı proje ve uygulamalar, riskli alan ve acele kamulaştırma kararlarıyla yaşam alanlarının o bölgede yaşayan yurttaşların elinden alınması sadece mülksüzleştirme değil, Antakya'nın geleneksel dokusu ve mimari mirasının yok olması anlamına gelmektedir.

Kent merkezinde depremler nedeniyle ortaya çıkan tahribatın incelenmesi, yapısal hasarların tespit edilmesi, kentsel sit alanındaki yıkım ve sonrasındaki imar faaliyetlerinin izlenmesi ve bölgenin kültürel değerlerinin korunması amacıyla mesleki ve bilimsel çalışmalar yürütmekte olan meslek odalarının ve uzmanlardan oluşan teknik heyetlerin bu süreçte bölgeye girişlerinin izin alınmasına bağlanarak engellenmesi söz konusu olacaktır.

Mimarlar Odası olarak;

Öncelikle; yaşanan depremlerde asli sorumluluklarını yerine getirmeyerek kayıplara sebep olan sorumluların insanlığımıza ve uygarlığımızın ortak değerlerine daha fazla zarar vermelerinin engellenmesi,

Her ne gerekçe olursa olsun afetlerden rant sağlanması amacıyla yürürlüğe konan proje ve uygulamaların ivedilikle durdurulması,

Depremlerden etkilenen kentlerimizin kültürel varlıklarıyla birlikte bütün yaşam değerleri-

nin korunarak gelecek nesillere aktarılması,

Kentlerin, içinde buldukları ekonomik ve toplumsal yapının tüm özelliklerini yansıtan birer parçası olduğunu ve kentsel çevre için yeni politikaların oluşturulmasında tüm kesimlerin rol almasının, kentler ve bölgeler arasında eşgüdüm ve işbirliği sağlanmasının, kentlilerin yaşam ortamlarıyla ilişkilerinin güçlendirilerek çevrelerine ve kentsel değerlerine yabancılaşmalarının önlenmesinin gerektiğini önemle vurgulamaktayız.

Bu bağlamda; barınma ve sağlıklı çevrede yaşama hakkının, tarihi ve kültürel mirasın korunması çerçevesinde, binlerce yurttaşı ve birçok kültür varlığını etkileyen hukuka aykırı riskli alan ve acele kamulaştırma kararları hakkında hukuki girişimlerde bulunacağız.

Deprem bölgesinde yaraları sarmak ve kentlerimizi yeniden ayağa kaldırmak için bütün duyarlı kesimleri; en temel insan hakkı olan sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşama ve barınma hakkını ödünsüz savunmaya; bölgede eğitim, kültür, sağlık ve tüm diğer kentsel hizmetlerin normale döndürülmesi için çaba göstermeye çağırıyoruz.

Değerli kamuoyumuza saygı ile duyurulur.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

Kamuoyu İçin Bilgi Notu: Afetler, Riskler, Önlemler...

İnşaat Mühendisleri Odası

Kamuoyu İçin Bilgi Notu: Afetler, Riskler, Önlemler...

Kısaca Afetler:

Bilindiği gibi afetler İnsan Kaynaklı ve Doğa Kaynaklı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Konumuz olan Doğa Kaynaklı afetler; Depremler, Tsunami, Volkan Patlamaları, Kütle Hareketleri gibi olanlar Jeolojik afetler, Sel ve Taşkınlar, Deniz Kabarmaları, Heyelan, Çiğ gibi olanlar Hidrolojik afetler, Fırtına, Hortum, Sis, Dolu gibi olanlar Meteorolojik afetler, Anormal sıcaklıklar ve Aşırı soğuklar, Sıcak Hava ve Soğuk Hava Dalgaları, Yangınlar gibi olanlar Klimatolojik afetler, Salgın Hastalıklar, Böcek istilaları gibi olanlar ise Biyolojik afetler olarak tasnif edilmektedir.

Bahsi geçen olaylar her ne kadar Afet olarak tanımlansa bile bunlar sadece doğa olaylarıdır. Afet bu doğa olaylarının sonucunda yaşanan yıkım ve tahribatın genel adıdır.

Örneğin bir bölgede yoğun bir yağış sonucu ortaya çıkan sel ve taşkınların etkilerinin kısıtlı ve geçici olması halinde olay, Acil Durum olarak nitelendirilirken, aynı bölgenin başka bir yerinde aynı meteorolojik ve hidrolojik olaylar sonucu geniş ve yıkıcı bir tahribat oluşmuş ise Afet olarak nitelendirilmektedir.

Hemen hemen her gün dünyanın bir köşesinde bir şeyler oluyor. Dünyada her yıl Richter ölçeğine göre 5 büyüklüğünde 1000 civarında deprem olmaktadır. Yine istatik-

sel olarak her üç günde bir 6 büyüklüğünde deprem oluyor. Ancak bunlardan sadece bazılarının yıkıcı etkisi olmaktadır. Bu etki depremin niteliğinden çok gerçekleştiği bölgedeki yaşam alanlarının maalesef kırılabilirliğinden kaynaklanmaktadır. Benzer tablolar tayfunlar, taşkınlar ve pek çok doğal olaylar için de söylenebilir.

Kısaca Tarihteki Afet Önlemlerinden Örnekler:

10 binlerce yıldır insanoğlu parçası olduğu doğanın bu türlü aşırılıklarına karşı uyumlu bir yaşamayı aramıştır.

İnsan, izah edemediği, kavrayamadığı jeolojik ve meteorolojik olayların nedenlerini tarihi boyunca tanrısallıkla yorumlayabiliyordu, kaderine boyun eğmek yerine şiddetli doğa olaylarından sakınmanın yollarını aramıştır.

Bu günün modern dünyasının “Risk Yönetimi” için önemli bir başlık olarak ortaya koyduğu “Mekansal Planlama” kavramı binlerce yıl öncesinde de deneyimlerden çıkarılan derslerle hayata geçirilmekteydi.

Antik Mısırda Nil nehri taşkınları önceleri sorun teşkil ederken sonraları tarımsal sulama kaynağı haline dönüşmüştür.

Atalarımız yerleşim yerlerini seçerken, suya erişebilirliği öncelese bile taşkın yataklarının dışında kalmayı gözetmiş, depremlere karşı sağlam zeminin önemini anlamış ve dolayısıyla yamaçlara yerleşmeye çalışmışlardır. Böylelikle tarımsal alanlarını da daha verimli kullanabilmişlerdir.

Ancak üretim ve buna bağlı olarak ticaretin gelişmesiyle kentler, özellikle kıyı yerleşimleri büyümeye başlamış, doğa olaylarına karşı mekânsal avantajlar ikinci planda kalmıştır. Buna karşılık kentlerin ve kentlerdeki yapıların güvenliği ön plana çıkmaya başlamıştır. Örneğin 1509 yılında İstanbul’da 7,7 büyüklüğünde olduğu tahmin edilen bir deprem olmuş, kimi kaynaklara göre 5 bin, kimilerine

göre 13 bin civarında can kaybının olduğu 10 bin civarında insanın yaralandığı, şehir surlarının ve 1200 civarında yapının yıkıldığı kayda geçmiştir. Bu depremin ardından dönemin İstanbul şehir yönetimi “Deprem Önlemi” olarak İstanbul’da taş yapıyı yasaklayarak evlerin ahşaptan yapılmasına karar vermiştir.

Fakat başka yerdeki başka bir afet insanları tersi önlemler almaya zorlamıştır. Bu duruma gösterilecek örnek ise 1666 yılında olan Büyük Londra yangınıdır. Kayıtlara göre 13.200 ev yanmış, 80 bin kişinin yaşadığı Londra’da 70 bin kişi evsiz kalmıştır. Ayrıca pek çok kilise ve kamu binası da kül olmuştur. Bu yangının ardından sokak ve cadde genişliklerinin artırılması, caddelerin nehre kadar götürülmesi gibi kent planı yapılırken, ahşap ev yapımı yasaklanmış yerine taş ve tuğladan ev yapılması kararı alınmıştır.

Tarihteki bir başka önemli örnek 1755 Lizbon depremidir. Richter ölçeğine göre 9,0 büyüklüğünde olduğu tahmin edilen deprem ve arkasından gelen tsunami dalgaları şehirde çok büyük bir hasara sebep olmakla birlikte 60 ila 100 bin civarında insanın ölümüne neden olmuştur. Tarihteki en yıkıcı depremlerden biri olan Lizbon Depremi, pek çok toplumsal ve bilimsel değişimlere vesile olurken, belki de afet sonrası müdahalede organize olup koordineli bir şekilde sürecin yönetilmesi açısından ilk örneklerden biri olmuştur. Depremin ardından ordu dahil tüm devlet unsurları harekete geçirilmiş kent güvenliği sağlanmış, kent dışından yiyecek temin edilmiş ve dağıtılmış, kısa sürede depremin şoku atlatılarak Lizbon’un yeniden inşa sürecine girilmiştir. Üstelik depremde yapıların sünekliğini sağlayıp yıkılmasını önlemek amacıyla taş ve ahşap malzemeler birlikte kullanılmış ve bu uygulama ile deprem mühendisliğinin ilk örneklerini oluşturmuşlardır. Yine şehir planlaması açısından da örnek teşkil eden ilk uygulama hayata geçirilmiştir.

Kısaca Türkiye’de Deprem:

Türkiye’de çoğunlukla jeolojik ve hidrolojik kaynaklı afetler görülmektedir. Yaşanan afetlerin yaklaşık %70’i deprem ve taşkınlardan oluşmaktadır. Ancak depremler yarattıkları tahribat ve sebep oldukları ölüm oranları açısından diğer afet türlerinin %65 ile açık ara önünde bulunmaktadır. (6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremleri hariç)

Dünyanın en önemli deprem kuşaklarından biri üzerinde bulunan Türkiye’nin yüzölçümünün % 66’sı büyük depremlerin olabileceği en tehlikeli alanlardır. Türkiye topraklarının % 96’sı ise değişik büyüklükte deprem tehlikesinin yaşanabileceği yerlerdir

Antik çağlardan buyana Anadolu coğrafyasındaki pek çok medeniyetin yıkılıp yeniden kurulmasında depremlerin rolü oldukça fazladır.

20. Yüzyılın başından itibaren Türkiye’de 85 yıkıcı deprem meydana gelmiş ve yaklaşık 85 bin civarında can kaybına sebebiyet vermiştir. Yani ortalamada her 1,5 yılda bir yıkıcı sonuçları olan depremler meydana gelmektedir. (6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremleri hariç)

20. yüzyılda büyüklük itibarıyla Türkiye sınırları içerisinde gerçekleşen en büyük deprem 1939 Erzincan depremi olmuştur. İstanbul gibi, tarihte pek çok şiddetli depremlere sarsılan Erzincan’ın 1939 yılında yaşadığı deprem 33 bin insanımızın canına mal olmuştur. 27 Aralık 1939’da 11 ili etkileyen, büyüklüğü 7,9 merkez üssü Erzincan olan bu deprem, 20. yüzyılda dünyada gerçekleşmiş olan 8. büyük deprem niteliğindedir. Depremin etki alanında 117 bin bina yıkılmış ve 230 bin kişi evsiz kalmıştır. Genç Türkiye Cumhuriyeti üzerinde maddi ve manevi olarak büyük bir etki yaratan bu depremin yaralarının sarılmasının akabinde, Erzincan kent merkezi zemin parametreleri de gözeticilerle kaydırılmış ve yeni kentte planlı imar faaliyetlerine başlanmıştır. Depreme karşı

dayanıklı binalar yapmak için ilk defa tasarım ilkeleri çıkarılmıştır.

Ancak 53 yıl aradan sonra 1992 yılında Erzincan yeniden depremle sarsılmış, 6,8 büyüklüğündeki deprem 653 can kaybına 8057 binanın hasar görmesine veya yıkılmasına sebep olmuştur.

Her iki Erzincan depremi de ülkede afetlere bakış açısında değişikliklere sebebiyet veren olaylar olma özelliğine sahiptir. 39 Erzincan Depremi afetlere müdahale konusunda devletin yapılandırılması yönünde önlemlerin alınması ile yapı ve yer seçimi konularında bilincin gelişmesine vesile olurken, 92 Erzincan Depremi afetlerle mücadelenin sadece “yara sarma” işi değil aynı zamanda “önlem alma” meselesi olduğunu ön plana çıkarmıştır. Ayrıca güçlendirme kavramı ve uygulamaları görünür olmaya başlamış, mühendislik hizmetlerinin ve mevzuatının yeterliliği tartışılır olmuştur.

Erzincan depremleri şehirleşmenin önemi hakkında da önemli ipuçları vermektedir. 39 Depreminden sonra yapılan kent planlarında en çok 3 kata kadar yapılaşma izni verilirken, 1978 yılında 4 kat, 1990 yılında ise 6 kata kadar izin verilmiştir. Kent içerisindeki bu yoğunlaşmaya paralel olarak gelişmeyen belediye imkanları, mesleki teknik hizmetler, kalitesiz inşaat yapma alışkanlıkları, bilinçsizlik ve denetimsizlik 92 depreminin de bir felakete dönüşmesine vesile olmuştur.

1999 Gölcük depremi 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremlerine kadar Türkiye Cumhuriyetinin yaşamış olduğu 2. büyük depremiydi. 7,4 büyüklüğündeki bu deprem tüm Marmara bölgesini etkilemiştir. Deprem 20 bin civarındaki yurttaşımızın canına mal olurken 50 bin civarında yaralanmaya sebep olmuştur. Bölgede yaklaşık 113 bini yıkık ve ağır hasarlı olmak üzere toplam 365 bin bina hasar görmüştür. 99 depremlerinin can ve mal kayıplarının yanı sıra ekonomiye de etkisi büyük olmuş, 2001 ekonomik krizinin

önemli sebeplerinden birini teşkil etmiştir.

1999 Gölcük ve Düzce depremleri sadece ruhsatsız (kaçak) ve ruhsata aykırı yapıların hasar gördüğü bir deprem olarak değil, ruhsatlı ve yapı kullanma izni olan birçok yapının da önemli ölçüde hasar aldığı bir deprem olarak da tarihe geçmiştir.

Asıl olarak Marmara Depremi, ülkemizin depreme bakış açısının değişmesinde bir milat olma özelliği taşımaktadır. Depremlere karşı mücadelenin toplumsal olarak yeniden örgütlenme ve dönüşüm ile mümkün olabileceğini ortaya koymuştur. Hemen hemen her kurum, güvenli ve sağlıklı bir yaşam, yapılaşma ve çevre için nelerin yapılması, ne tür önlemlerin alınması gerektiği konularında sonraki 10-15 yıl boyunca fikirler oluşturmuş, öneriler geliştirmiştir.

İnşaatlarda kullanılan malzemelerin (demir, beton vs.) kalitelerinin artırılmasına yönelik adımlar, yenilenen deprem yönetmelikleri ve haritaları, yeni bir yapı denetim mevzuatının varlığı toplumda 2001 sonrası yapılan yapıların daha güvenli olduğuna dair bir kanaat oluşturmuş olsa da, durumun sanıldığı gibi olmadığı 20 yıllık zaman diliminde hiçbir konuda yeterli hazırlıkların yapılmadığı 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremleriyle ortaya çıkacaktır.

Kısaca Afet Yönetimi:

Afetler sonuçları itibarıyla sadece can kaybı ve yapısal hasarlara sebep olmuyor, aynı zamanda sosyolojik, psikolojik ve ekonomik kalıcı hasarlar da yaratıyor. Günümüz dünyanın üretim ilişkilerinin karmaşıklığı ve dengesizliğinin yanı sıra nüfus artışı çarpık kentleşmeye ve doğanın tahribatına neden oluyor. Bu durum toplumların ve yaşam alanlarının afetler karşısında kırılganlığını artırıyor. Böylesine karmaşık kentlerin afetler karşısında kırılganlığını azaltmak için ortaya koyulan afet planlaması ve afet yönetimleri de aynı oranda karmaşık bir hal almaktadır.

En basit haliyle Bütünleşik Afet Yönetimi;

- 1- Risk ve Zarar Azaltma
- 2- Hazırlık
- 3- Müdahale
- 4- İyileştirme

başlıkları altında ele alınmakta ve her bir başlık onlarca alt başlıklar dahilinde makro ve mikro planlamaya, stratejilere, eylem planlarına, organizasyonlara ve maddi kaynaklara ihtiyaç duymaktadır. Ayrıca bunlar afet cinslerine göre de farklılaşabilmekte ve her birisi ayrı ayrı teknik, sosyal ve yönetsel çözümlenmeleri gerekli kılmaktadır.

Yaşam alanları ne kadar sorunlu ise Afet Yönetimi ve Planlaması da o denli zorlaşmakta ve kaynak ihtiyacı artmaktadır. Hükümetlerin, devletlerin, yerel yönetimlerin sorumluluk ve görevleri de aynı oranda artmaktadır. Bu görevlerin yapılabilmesi, öncelikli olarak siyasi yönetimlerin samimi isteği ve eylemi ile mümkündür. Çünkü bu faaliyetler için önemli bir kaynak gerekmektedir.

Afet Yönetiminin Risk Yönetimi kısmı yukarıdaki aşamalardan ilk 2 evreyi, Kriz Yönetimi kısmı ise 3. ve 4. aşamalarındaki çalışmaları içermektedir. Diğer bir deyişle Afet Yönetimi, afet olduktan sonra arama-kurtarma vb. çalışmalar değildir. Afet sonrası yapılan ilk çalışmalar acil müdahale ve ön iyileştirme çalışmalarıdır. Türkiye’de afet alanında yapılan acil müdahale çalışmalarının “Afet Yönetimi” sanılması büyük bir yanılgıdır. Ayrıca Türkiye için Afet Yönetimi ciddi bir sürdürülebilir kalkınma problemidir; asla ve sadece arama ve kurtarma çalışmaları değildir.

Afet Risk Azaltma çalışmaları yeterince yapılmadan “Afet Kriz Yönetimi”nde başarılı olmak asla mümkün değildir.

Kahramanmaraş Pazarcık ve ardından Elbistan merkezli sırasıyla 7,7 ve 7,6 büyüklüğünde iki büyük depremin meydana geldiği

bu doğal afette başarısızlığın birinci nedeni, bu bölgedeki riskin, deprem olmadan önce yapılması gereken Risk Yönetimi'nin kriz anı ortaya çıkıncaya kadar yönetilebilecek seviyeye kadar indirgenmemiş olmasıdır. Bu nedenle Afet Yönetimi'nin ilk ve en önemli aşaması Risk ve Zarar Azaltma'dır.

Risk ve Zarar Azaltma:

- a) Tehlike Analizi
- b) Risk Analizi
- c) Risk Azaltma
 - Önleme
 - Sakınım
 - Risk ve Zarar Azaltma
 - Risk Transferi
- d) Risk İletişimi
- e) Uluslararası Risk Azaltma Politikaları

Afetlerde arama-kurtarma ile baş edebilmek için mutlaka "riskin yönetilebilir" olması gerekir. Bu nedenle öncelikle mevcut riskler belirlenip "riskin azaltılması" yoluna gidilmelidir. Son depremde de en büyük problem afet yönetiminin bu temel ilkesinin ihlal edilmesidir.

Olası afetin boyutu yönetilebilir seviyeye indirgendikten sonra sınırlanamayan, yani artık (residual) risk için hazırlık yapılır. Yani yönetilemeyecek boyuttaki afet riski için afete hazırlık yapılamaz, kolay yapılamaz, başarılı olunamaz.

Afet riski önce "yönetilebilir" ve "tolere edilebilir" seviyeye indirgendikten sonra, afet yönetiminin ikinci aşaması olan "Hazırlık" aşamasında şunların yapılması gerekir:

Hazırlık:

- a) Olay Komuta Sistemi (OKS)
- b) Planlama
- c) Tahmin ve Erken Uyarı
- d) Tatbikatlar
- e) Eğitim

Son depremdeki meydana geldiği gözlemlenen koordinasyon eksikliği, komuta sistemi, planlama, eğitim ve tatbikatların bölgede ve bölgeye yardıma gidecek olan çevre illerdeki yeterli olmadığını açıkça göstermektedir.

Afet olduktan sonra yapılması gereken çalışmalar şunlardır.

Müdahale:

- a) Etki ve İhtiyaç Analizleri
- b) Olay Yeri Yönetimi
- c) Ön İyileştirme

Afetzedelere müdahale için ilk anlarda yapılması gereken ilk çalışmalar afet etki ve ihtiyaç analizleridir. Son depremlerin ilkinin gece yarısı olması ve havanın bölgede bulutlu ve yağışlı olması uydulardan optik görüntü alınmasını engellemiştir. Bölgedeki haberleşme sisteminin çökmesi nedeniyle de karakol, muhtar vb. kişi ve birimlerden haber alınmasını da zorlaştırmıştır.

Ayrıca yıkılan bina sayısının binlerce olması, her olay yerine yetişmeyi ve enkazları yönetmeyi fazlasıyla zorlamıştır.

Bu da ardışık meydana gelen Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan depremlerinde oluşan bu yıkımı "yönetilemez" bir boyuta taşımıştır. Bu yönetilemez yıkım riskinin zamanla bölgede oluşmasına müsaade edilmiş olması inanılmaz bir hatadır.

Kısaca Risk Tanımı

Yerleşme alanlarında doğal ve insan yapımı kaynaklı tehlikelerin; insanlara, hizmet üretimine ve üretim sürecine, özel ve kamu tesisi yapılarına verebileceği etkinin tahmin edilmesi risk konusu olarak gündeme gelmektedir.

Olası bir deprem, afet ya da toplumsal krizde, zamanında ve etkin bir müdahale ile var olan potansiyelin doğru bir biçimde kulla-

nılması için, kentsel alanlarımızda, özellikle orta ölçekli ve büyük kentlerimizde mevcut durumun değerlendirilerek risklerin belirlenmesi gerekmektedir. Bu noktadan hareketle “risk sektörlerinin” ve “risk yönetiminin” geliştirilmesi gerekmektedir.

- Kentsel dokudaki riskler,
- Uygun olmayan arazi kullanımları ile ilgili riskler,
- Yetersiz açık alan riskleri,
- Tehlikeli maddelerden kaynaklanan riskler,
- Tarihi ve kültürel mirasla ilgili riskler,
- Yaşam hatları ve ilişkili riskler,
- Bina stoklarındaki riskler,
- Çevre ve doğal hayata dair riskler

Söz konusu risk sektörlerinin kapsamı ve amacıyla birlikte, risklerin hangi yöntemle belirleneceği ve bu risklerin yönetiminde kimlerin sorumlu olduklarının tanımlanması gerekmektedir.

Deprem riskinin azaltılması konusunda, hangi kentte olursa olsun ilk önce mevcut tehlike ve risklerin belirlenmesi, daha sonra azaltılması, kısaca deprem güvenliği olan yapılaşmanın sağlanması gerekmektedir. Sağlıklı bir yapı üretim düzeninin kurulması ve bu üretimin gerçekleştirilmesinde temel yaklaşım bu olmak durumundadır. İkinci yöntem, mevcut riskin azaltılması, yani var olan yapı stokunun yenilenmesi veya güçlendirilmesidir. Üçüncü yöntem ise sigortala- ma yoluyla mali riskin transfer edilmesidir.

Kentlerimizde tehlike yaratacak alanlardaki mevcut yapı stokunun risk faktörü oldukça fazladır.

Bu alanlar;

- a- Heyelan tehlikesi,
- b- Tsunami tehlikesi,
- c- Dere yatakları ve vadi tabanları, (su bas- kınları)

- d- Sıvılaşma tehlikesi,
- e- İnsan yapımı kaynaklı tehlikeler –teknolo- jik, parlayıcı ve patlayıcı tehlikesi olan alan- lardır.

Türkiye, dünyanın afetle karşı karşıya kala- bilecek önemli coğrafi risk alanlarından birisi olarak gündemdeki yerini korumaktadır.

Öte yandan ülkemizde;

- Son derece düşük standartta, dene- timsiz, mühendislik hizmeti almayan kaçak yapı stoku oldukça fazladır.
- Projeler, mühendislik kurallarına uygun olarak yapılmamış daha çok, ruhsat almanın eki ve formalitesi haline dönüşmüş- tür.
- Taşıyıcı sistemi ile oynanan yapılar oldukça fazladır.
- Doğal bir olayla karşılaşmadan, kendiliğinden yıkılan yapılarımız mevcuttur.
- Denetlenmeyen, bir bütünlükten yoksun imar, yapılaşma ve kullanım biçimleri vardır.
- Kent içlerinde yüksek tehlike gös- teren konumlarda bulunan kamu kullanım alanları vardır.
- Konut alanlarıyla iç içe olan tehlike- li, yanıcı, patlayıcı, kirletici maddeleri işleten, depolayan yerler vardır.
- Olabilecek kayıplarla orantılı ön- lemlerin alınmasını sağlayacak kurumsal ve toplumsal bilinç yoksunluğu vardır.

Kısaca Yapı Stokumuzun Durumu

Son 20 yıl içerisinde başta depremler olmak üzere doğal afetlerin verebileceği zararları önlemeye yönelik pek çok metin hazır- lanmıştır. Hazırlanan bu metinler, AFAD’ın 2011 yılında yapmış olduğu geniş tabanlı bir çalışma ile Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planına dönüştürülmüş ve büyük çoğunluğu 2017 tarihinde bitirilmek üzere 2023 yılın- da tamamlanması hedeflenmiş ve Bakanlar Kurulu Kararı olarak 18.08.2011 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

2017 yılına kadar bitirilmesi hedeflenen bina envanterinin tamamlanamamış olması hatta resmi kurumlar hariç başlanamamış olması, mevcut yapı stokunun iyileştirilmesini de mümkün kılmamaktadır. Bu binaların tespiti ne yazık ki deprem tarafından son derece ağır bedeller karşılığı yapılmaktadır. Elazığ depremi sonrası 15.424 bina ağır hasar görmüş bunlardan 586'sı yıkılmıştır. İzmir'de yıkık ve ağır hasarlı bina sayısı 666, orta hasarlı bina sayısı 688 olmuştur. 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremleri sonrası, 30 binin üzerinde binanın yıkıldığı düşünülürken, yetkililerin 18 Mart 2023 tarihinde açıkladığı verilere göre yıkılacak bina sayısının (Acil Yıkılacak ve Ağır Hasarlı) 298.448 olduğu anlaşılmaktadır.

On yıllardır Türkiye'nin en acil ihtiyacı olan Riskli Yapı tespitinin bugüne kadar yapılmamış olması dönüşüm politikalarının da gerçekçi bir şekilde tespit edilmesine olanak tanımamaktadır. 2021 tarihli TBMM Depreme Karşı Alınabilecek Önlemlerin Ve Depremlerin Zararlarının En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu raporundan anlaşıldığına göre riskli bina tespitine ilişkin yöntemin bile belirlenmemiş durumdadır.

Ayrıca kamu binaları hakkındaki bilinmezlik devam etmektedir. Örneğin okulların, yurtların, kreşlerin, hastanelerin sayısı, ne kadarının tarandığı, ne kadarı hakkında yıkım, güçlendirme veya kullanım kararı verildiği, ne kadarının yıkıldığı veya güçlendirilecekse projelerinin yapıldığı ve ayrıca ne kadarının güçlendirildiği konusu kamuoyunun bilgisi dahilinde değildir.

Türkiye genelinde MEB'e bağlı okulların büyük oranda tarandığı tahmin edilmektedir. Bölgesel çalışmalardan yola çıkılarak yapılan matematiksel tahminlere göre taranan okulların yaklaşık %30'unun yıkılıp yeniden yapılması, %30'unun öncelikli olarak güçlendirilmesi, %30'unun 2. Kademe olarak

güçlendirilmesi ve yaklaşık %10'unun sorsuz olduğu düşünülmektedir. Yine yapılan tahminlere göre yıkılması gereken okullar içinde, yıkılıp yeniden yapılanların oranının %35-40 civarında, güçlendirilmesi gerekenler içindeki güçlendirme oranının %10-15 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

2020 Resmi verilerine göre İstanbul'da 3.647'si devlet 3.790'ı özel olmak üzere toplam 7.437 okul bulunmaktadır. İPKB (İstanbul Proje Koordinasyon Birimi) verilerine göre İstanbul'da 375 okul yıkılıp yeniden yapılmış, 878 okul ise güçlendirilerek toplam 1.253 okul binası güvenli hale getirilmiştir. Geri kalan devlet okulları ile ilgili herhangi bir bilgi mevcut değildir. Hatta 3.790 adet özel okul ile ilgili durumun ne olduğu tam bir bilinmezliktir. Yapı önem katsayısı konut, işyeri gibi binalara göre %50 fazlası olan okulların, özel okulların çoğunlukla apartman binalarından bozma yapılarda hizmet verdiği bilinen bir gerçektir. Bu durum Türkiye'deki özel okulların geneli için geçerlidir. Dolayısıyla tehlikenin boyutları görünenden daha fazladır.

Aynı durum hastaneler için de geçerlidir. İstanbul'da 53'ü kamu hastanesi 178'i özel hastane olmak üzere 231 adet hastane bulunmaktadır. Devlet hastanelerine ilişkin çeşitli önlemlerin alındığı kabul edilse bile özel hastanelerin durumlarının ne olduğu meçhuldür. Hastanelerin de yapı önem katsayısı açısından normal binaların %50 fazlasıdır. Buna rağmen bazı özel hastanelerin "İmar Barışından" faydalanmayı amaçladıkları fakat Sağlık Bakanlığının buna izin vermediği bilinmektedir.

Yine üzerinde durulması gereken bir husus öğrenci yurtlarıdır. İstanbul'da 24'ü KYK yurdu ve 90'ı yatılı okul pansiyonu olmak üzere 114 devlet öğrenci yurdu olduğu ilgili kaynakların verilerinden anlaşılmaktadır. Yine 2020 İSMEP verilerine göre 38 yurt binası depreme hazırlıklı hale getirilmiştir. Gerisi ile ilgili kamuoyuna sunulmuş herhangi bir bil-

gi yoktur. Bundan daha vahimi İstanbul'da devlet yurtlarının dışında 502 adet özel yurt bulunmakta ve fakat bunlarla ilgili deprem taramasının bile yapıp yapılmadığına dair herhangi bir bilgi mevcut değildir.

Kısaca,

- Deniz kıyıları, dolgu alanları, dere yatakları ve çevresi ciddi bir riskle karşı karşıyadır.
- Kentlerimizdeki benzin istasyonları, yanıcı, zehirleyici ve kirletici maddelerin işlendiği, depolandığı ve dağıtıldığı yerlerde ciddi bir risk vardır. Bu tür aktiviteler çoğu kez iskan alanlarıyla iç içedir.
- Var olan yapı stokunun büyük çoğunluğu, deprem yönetmelikleri dikkate alınarak yapılmamıştır. Yapılar ya mühendislik hizmeti olmadan üretilmiştir ya da yeterli düzeyde mühendislik hizmeti almamıştır.
- Binaların güçlendirilmesine ilişkin yeterli ve kurumsal ölçekteki bilgiler son derece yetersizdir.
- Okullar, hastaneler, itfaiye binaları ve diğer kamu binalarının deprem güvenlikleri belirsizdir. Bu yapılar risk taşımaktadır.
- Tarihi ve kültürel yapılar büyük bir risk altındadır.
- Sanayi ve ticaret yapıları, endüstri tesisleri, toplu insanların çalıştığı iş yerleri önemli deprem riski taşımaktadır.

Kısaca İmar Afları

İmar afları, imar uygulamalarının her zaman ayrılmaz bir parçası olmuştur. 1950 sonrası dönemde, imarla ilgili yasaların yok sayılması kaçak yapılaşmanın artmasının önemli bir nedeni olmuştur. Bu tür kaçak olarak yapılan yapılara yasallık sağlamak için "imar affı" kavramı gündeme getirilmiştir. Yasalara aykırı olarak üretilen yapıların "imar aflarıyla" bağışlanması ile kaçak yapıların/yapılaşmanın yasallaşması sağlanmıştır. İmar afları, kentte oluşan rantların haksız bir şekilde birilerine transfer edilmesine, aynı zamanda yasadışı ve hukuksuz bir yapı kültürünün ortaya çıkmasına önemli ölçüde katkı sağlamıştır.

Ayrıca, orman alanları üzerine kurulan lüks konut alanları, Üniversite kampüsleri, tarım arazileri üzerindeki yapılar, yapılaşmaya kapalı olan kıyı alanlarına yapılan turizm tesisleri, kent merkezlerinde yapılan kaçak ticaret merkezleri, tapu kaydında "inşaat yapılamaz" hükmü olan, buna karşın imar hukuku açısından bir dizi skandal yaratılarak yapımı tamamlanan, aynı zamanda yasal olarak yıkılması kesinleşen gökdelenler ve benzeri kaçak yapılar, yapı kültürü açısından toplumda ortaya çıkan yozlaşmaya vesile olmuştur.

Getirilen imar afları, kentsel alanlarda imarlı ve imarsız, yapılaşma sürecinde de ruhsatlı ve ruhsatsız olmak üzere denetimsiz, mühendislik hizmeti almayan, son derece niteliksiz bir yapı stokunun ortaya çıkmasına neden olmuştur.

1985 yılında, 3194 sayılı imar yasası çıkarılmış, bir yıl sonra çıkarılan 2981 sayılı "imar affı" yasasıyla da ıslah imar planları kapsamındaki uygulamalar yoğun olarak yaşama geçirilmiş ve kentlerin biçimlenmesinde etkin olmuştur. Yine 1986-1988 yılları arasında 3290, 3366 ve 3414 sayılı yasalarla af kapsamı genişletilerek, bu tür yapıların aynı zamanda alt yapı hizmetlerinden yararlanmasına da kolaylıklar getirilmiştir.

İmar aflarının sonuncusu, "imar barışı" adı altında 2018'de 7143 sayılı "Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun" ile 3194 sayılı İmar Kanunu'na eklenen Geçici 16. Madde ile yürürlüğe girmiştir. Hiçbir teknik inceleme gerektirmeden sadece yapı sahibinin beyanı ve yatırdığı harç ile yasallaşan bu tür yapılar, tüm depremlerde olduğu gibi 6 Şubat depremlerinde de yaşanan yıkımın önemli sebeplerinden birini oluşturmaktadır.

Kaçak yapılar veya mevcut yapılara yapılan müdahaleler ile cinsi, niteliği, yapı alanı de-

ğıştirilerek oluşturulan yapılar, yapı güvenliği olmayan, planlama, mimarlık ve mühendislik süreçlerinden geçmemiş, teknik olarak sağlık ve güvenlik koşulları belirsiz yapılardır. Bu türlü yapılar sadece yapı sahibini değil tüm toplumu etkilemektedir. Dolayısıyla yapı sahibiyle devletin barışması gibi bir kavram söz konusu değildir.

Kısaca Kentsel Dönüşüm

Kentsel dönüşüm için tek sorun sadece yüksek risk taşıyan yerleşim alanları değildir. Standardı düşük ve niteliksiz yapılar da kentsel yenileme ve dönüşüm yerleri olarak görülmektedir. Yenileme alanlarına yönelik uygulamaların planlı bir şekilde yapılması ve dönüşümün kentsel yaşamın odak noktasında insan olduğunun bilinciyle gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Nüfus ve yapı yoğunluğunun dikkate alınarak kent bütünlüğü içerisinde düşünülecek bir dönüşüme ihtiyaç vardır. Ayrıca kentsel donatı alanlarının bilim ve bilgi ölçüsünde ele alınıp değerlendirilmesi de gerekmektedir. Kentsel dönüşüm; oturma, konaklama, okul, iş yerleri ve benzeri yerleşim yerlerinin ulaştırması ve diğer alt yapı sorunlarının giderilmesi temelinde bütünlüklü bir kent planlaması kapsamında ele alınmalıdır. Var olan yapı stokunun özellikleri dikkate alınarak dönüşüm modellerinin öncelikleri de belirlenmelidir.

Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama disiplinlerinin bilimsel, sosyal, kültürel, toplumsal ve yasal gereklilikleri ile teknik ilkelerini görmezden gelerek, ormanları, kıyıları, doğal kaynakları hiçe sayan, kent tarihini, kültürünü yok eden, toplumu ve kentleri kimliksizleştiren bir “Kentsel Dönüşüm” kabul edilemez. Bir deprem ülkesi olma gerçeğinden hareketle, devletin Anayasal görevlerinden biri olan, sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir kentler kurabilmek ve yaşanabilir bir çevre oluşturabilmek için öncelikle sürece katılacak tüm aktörlerin yer aldığı örgütlenme biçimleri oluşturulmalı ve finans kaynakları tarif edilmelidir. Zira sağlıklı yapı üretiminin zorunluluğu herkesin üzerinde ortaklaş-

ğı bir konudur. Ayrıca hukuksal alt yapının kamu yararına uygun olacak şekilde düzenlenerek ortaya çıkacak olan “rantın” kent ve kentli yararına olacak şekilde kullanılması kentsel dönüşümün öncelikleri arasında yer almalıdır.

- 6306 Sayılı Kanun, tüm yasaların üstünde tutulmakta, TOKİ ve idareye, denetim mekanizması işletilmeksizin son derece geniş yetkiler verilmekte ve bu yolla tüm planlamalar askıya alınmaktadır. Bir diğer yandan özellikle Ekim 2016’da yapılan Yönetmelik değişikliği ile bir alanın “riskli alan” ilan edilebilmesi için neredeyse kağıt üzerinde veya birkaç kaba gözleme dayanmak yeterli hale getirilmiştir. Bu durum teknik bir analiz ve yöntemle dayanmaksızın riskli alan belirlenimlerine gidileceği yönünde endişelere yol açmaktadır.

- Kanunun konut hakkını merkeze almaktan çok inşaat sektörünü canlandırma amacına hizmet etmesi nedeniyle hak sahipleri bankalar eliyle borçlandırılmaktadır. Riskli alan ve rezerv alan ilan edildikten sonra plan ve projelerin hazırlanma aşamasında imar uygulama yetkisinin de tek taraflı olarak durdurulması hak sahiplerinin mağduriyetine ve belirsizliğe yol açmaktadır. Ayrıca gayrimenkul sektörü menkulleştirilerek mülkiyet hakkı yok edilmektedir.

- Yık-yap anlayışının ve rant eksenli düzenlemelerin ortaya çıkardığı yoğunluk artışları ulaşım sorunu başta olmak üzere yeni alt yapı sorunları yaratmaktadır. Güçlendirilerek korunacak yapılar dahi yık-yap anlayışı nedeniyle yıkılmaktadır. Proje alanındaki yapılar riskli olup olmamasına bakılmaksızın değerlendirilip kanun hükümlerine tabi tutulmakta, bu durum da mağduriyetlere sebep olmaktadır.

- Deprem riski az olan bölgelerde deprem korkusu yaratılarak yeni yapılaşma alanları açılmak istenmektedir. Bu bağlamda riskli alan ilanları bilimsel araştırmalar teme-

linde belirlenmemekte yeşil alanlar, sosyal dokular, yoğunluğu az olan yerleşimler acı-mazsızca yok edilmektedir.

- Parsel bazında yapılan yık-yap anlayışı ile konut alanları küçülmemekte, arttırılan konut sayısı, yoğunluk ve yüksekliklerle kentleşme ilkeleri yok sayılmakta, nüfus artışı ile birlikte, kentler telafisi zor fiziki ve demografik değişimlerin nesnesi olmaktadır.

- Sadece bina ölçeğinden hareket edilmesi ile birlikte planlama anlayışı devre dışı bırakılmakta ve sosyal eşikler de aşıl-maktadır. Yapılan planlarda ise kaynaklar hakça dağıtılmamakta, vatandaşa ucuz konut edinme imkânı sağlanabileceken, yeni eşitsizlikler yaratılmaktadır,

- Çoğunlukla planlama esasına dayalı bir yol izlenirse de, planlama esnasında kentsel donatı ve rezerv alanları yeterince dikkate alınmadığı için kentte bulunan tüm boş alanlar ve birçok sosyal donatı alanı yapılaşmaya açılmakta, kent belleği ve kent kimliği ortadan kaldırılarak kültürel miras yok edilmektedir. Kentlerin fiziksel değişimi ön plana alındığından sosyal, tarihi, kültürel faktörlerin korunması ve geliştirilmesine ilişkin tedbirler yetersiz kalmaktadır.

- Kent sıcaklıklarının artması, ısı adalarının oluşması, doğa alanlarının tahrip edilmesi ve hava kirliliği eko sistemin bozulmasına ve insan yaşamının olumsuz bir şekilde etkilenmesine neden olmaktadır.

- Deprem afetine hazırlanma amacıyla yapıldığı belirtilen kentsel dönüşüm uygulamaları nedeniyle afet riskleri artmakta, kentsel yapılaşmanın geçirimsiz yüzeyler yaratması ve 20-30 metre derinlikte yapılan kazılar doğal drenaj sistemini bozmakta, kentlerimiz su baskınlarıyla karşı karşıya kalmaktadır.

- Yerel Yönetimler devre dışı bırakılarak tüm uygulamalar merkezi hükümet eliyle

hayata geçirilmekte, yerel halk karar alma mekanizmalarının dışında bırakılmaktadır.

- Projeye başlanmadan önce alanın mimari-sosyal-kültürel vb özellikleri ortaya çıkartılıp yapılacak olan yeni kentsel tasarımdaki kriterlerin bunlara göre belirlenerek kişilerin bu tarz kaygıları giderilmelidir. Kentsel dönüşüm projesinin uygulanmaya çalışıldığı bölgelerde yaşayan paydaşların aynı yerde yapılacak konutlarda iskan edilmeleri sağlanmalı, bir anlamda yerinde dönüşüm yapılmalıdır.

Kısaca Eğitim (Yüksek Öğretim)

Bir bütün olarak eğitim ülkemizin sorunlu konuları arasındadır. İlköğretimden başlayarak yükseköğretimin sonuna kadar; niteliği, işlevselliği, yeterliliği, pahalılığı, istihdam olanakları hep tartışılmış, eğitim bileşenleri sorun tespitinde olduğu gibi çözüm önerilerinde de ortaklaşmış, ancak bu ortaklık siyasi erkin üzerinde beklenen etkiyi yaratmamıştır. Sorunlar bir türlü çözülememiş, çözülemediği oranda da artarak geleceğe taşınmıştır. İnşaat mühendisliği eğitimi de, sorunlu bütünün parçalarından biridir. Özellikle 2006 yılından başlayarak bir ihtiyaç analizine, plan ve programa bağlı olmayan şekilde, niteliği göz ardı eden ve niceliği önemseyen bir anlayışla inşaat mühendisliği eğitimi veren üniversite sayılarındaki artışlar, buna paralel meydana gelen kontenjan artışları, son tahlilde işsizliği bir "kalifikasyon!" sorununa indirgeyen bir anlayışla birleştiğinde Ülkemizin bu gününün ve geleceğinin harcanarak, sorumluluğun bu üniversitelerde okuyan gençlerin üzerinde bırakılması ile sonuçlanmıştır.

Ülkemizdeki mühendislik eğitiminin belli bir planlamaya göre yapılmadığı, özel üniversitelerin bölüm açma reflekslerinin günlük piyasa kurallarına göre oluştuğu, o dönem hangi meslekler popüler ise birer "müşteri" olan öğrencilerin yönelimlerinden nemalanma çabasına girildiği, devlet üniversitelerinin ve bölümlerinin ise büyük oranda siyasal po-

püalizm sebebiyle açıldığı bilinen bir gerçektir.

Başta mühendislik mimarlık eğitimi veren üniversiteler olmak üzere tüm ara eleman (tekniker-teknisyen) yetiştiren kurumlar, ustalık-kalfalık eğitimi veren kuruluşlar yeniden yapılandırılmalıdır.

- Üniversiteler ve Yüksek Okullar verdikleri eğitimin niteliği gereği çağının gerekliliklerine uyan, afet bilincini oluşturan, gerekli-yeterli donanımına, imkanlara ve kadrolara sahip, yeni gelişmelere açık şekilde yeniden oluşturulmalıdır.

- Popülist politikalara göre oluşturulan çağdaş eğitim verme olanaklarından yoksun tüm kurumlar kapatılmalıdır.

- Akademik kadrolaşmada liyakat ön planda tutulmalıdır. Akademik çalışmalar ve buna bağlı unvanlarda hassas, özenli ve bilimsel etiğe uygun davranılmalıdır.

- Üniversiteler ve Öğretim Üyelerinin sektörlerle ticari ilişkiler içerisine girmeleri engellenmeli, üniversitelerin kendi mezunlarıyla rekabet eder hale gelmesi önlenmelidir. Üniversitelerin sektörlerle ilişkileri ARGE faaliyetleri veya özel proje danışmanlığından öteye geçmemelidir.

- Öğrenci kontenjanları ihtiyaca göre belirlenmeli mühendislik mimarlık eğitimlerine anlamlı düzeyde barajlar konulmalıdır.

- Her öğrenciye yurt imkanları ve rahat yaşam olanakları sağlanmalı, karşılıksız ve şartsız burs verilmelidir.

- Üniversitelerin bütçeleri ile akademik personelin ücretleri artırılmalıdır.

- Üniversiteler özerkleşmeli YÖK kaldırılmalıdır.

Kısaca Dünden Bugüne Yapı Denetimi

Ülkemizde, 1930 yılında yürürlüğe giren 1580 sayılı "Belediye Kanunu" ve "Umumi Hıfzıssıhha Kanunu", 1933 yılında yürürlüğe giren "Belediye Yapı ve Yollar Kanunu", 1944 yılında yürürlüğe giren "Yer Sarsıntılarından Evvel ve Sonra Alınacak Tedbirler Hakkında Kanun", 1948 yılında yürürlüğe giren "Bina Yapımı Teşvik Kanunu" gibi düzenlemelerle yapıların denetimi sağlanmaya çalışılmıştır.

Ancak 1950 sonrası yaşanan yoğun göçlerin yanı sıra, plansız ve programsız sanayileşme, kaçak yapı ve çarpık kentleşmeyi hızlı bir şekilde artırmıştır.

1956 yılında Belediye sınırları ve mücavir alanlarda yerleşme ve yapılaşmaları bir planlama bütünlüğü içerisinde ele almak amacıyla, 6785 sayılı "İmar Kanunu" yürürlüğe girmiştir. Ülkemizin konut, yerleşme, sanayileşme ve yapılaşma süreçlerini daha etkili bir şekilde yönlendirmek ve denetlemek amacıyla 1958 yılında İmar ve İskan Bakanlığı kurulmuş, buna rağmen hızlı ve çarpık kentleşme, denetimsiz ve kaçak yapılaşma hızla artmıştır.

1972 yılında, 1605 sayılı yasa ile 6785 sayılı İmar Yasası'nın kapsamı; Metropol kentler, bölge ve alt bölge planları kavramını da getirecek şekilde genişletilmiştir. Ancak bu süreçte de hızlı ve çarpık kentleşme, denetimsiz ve kaçak yapılaşma devam etmiştir. 1980 sonrası dönemde ise fiziksel planlama süreçlerinin merkezi yönetimin yönlendirmesi çerçevesinde gelişmeyeceği anlayışıyla, İmar planlama yetkisi "yerel yönetimlere" bırakılmıştır.

3194 sayılı İmar Yasası, yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların plan, proje, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun gelişmesini sağlamak amacıyla düzenlenmiştir. 3194 sayılı İmar Yasası'nda, yapı denetiminin birinci unsuru olan proje denetimi yerel yönetimlere (valilik, belediye ve ruhsat vermeye yetkili idareler), ikinci aşamada ise yapıların

denetimi fenni mesul (teknik uygulama sorumlusu) olarak adlandırılan ve serbest çalışan mühendis ve mimarlara bırakılmıştır.

3194 sayılı yasa kapsamında yapım sürecinin denetlenmesine katılan Mühendis ve Mimarlar da sadece diploma şartı aranmıştır. Bu sürece katılan meslek insanlarının sicillerinin tutulması, denetlenmeleri, mesleki yetkinliklerinin olup olmadığı konularında herhangi bir kriter aranmamıştır. Sorumlulukları ve yetkileri açık olmayan ve ücretlerini yapı sahibinden alan bu kişiler, formalitenin tamamlanması için ruhsat almanın bir eki olarak imzalarını kullanmışlardır. Ayrıca, birçok yerel yönetimde mühendis ve mimarın bulunmaması, bulunsa bile gerekli mesleki yeterliliğe sahip olmamaları, etkin ve nitelikli bir proje ve yapı denetiminin yapılamamasına neden olmuştur.

Yapı sahiplerinin yeterli bilgi ve bilince sahip olmaması nedeniyle, yapı güvenliği konusunda toplumsal bir talep ve baskının oluşması da sağlanamamıştır. Sonuç olarak ne yapı projeleri, ne de yapı üretim süreci (yapılar) yeterli düzeyde denetlenememiştir.

Kısaca Mevcut Yapı Denetim Sistemi

2001 yılında çıkarılan 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun özel Yapı Denetim Kuruluşları ve Laboratuvarları ile denetimin daha sağlıklı yapılabileceğini varsayılmıştır. Oysa kurgulanan bu sistem ile denetim hizmetinin kamusal niteliği yok sayılmış ve denetim hizmeti ticarileştirilmiştir. Halbuki yapı denetim hizmeti piyasa dengelerine ve serbest piyasanın rekabetçi koşullarına terk edilebilecek bir konu değildir.

Mevcut sistemin asli unsurları olan yapı denetim kuruluşları doğası gereği kâr amaçlıdır. Devlet bu kuruluşlar üzerinde etkin bir denetim mekanizması da kuramamıştır. Dolayısıyla Yasa kapsamında, inşa edilen yeni yapıların, istenilen düzeyde, güvenli, sağlıklı ve kaliteli olması sağlanamamıştır.

2019 yılına kadar müteahhitlerin kendi de-

netim şirketlerini belirlediği bir sistem yürürlükte olmuş ve 18 yıl boyunca müteahhitlerin kendi denetçilerini seçmesiyle yapı denetimi işleri yürümüştür. Bu sayede müteahhitler açısından hem zaman kaybı hem de maliyet artıcı unsur olarak değerlendirilen mühendislik hizmetleri yaygın olarak ikinci planda kalmıştır.

2019 yılından sonra müteahhidin kendisinin denetçiyi belirleme sisteminden çıkılarak havuz sistemine geçilmesi sorunları çözmeye yetmemiştir. Görevini yapan mühendisler inşaat sahasında gerek müteahhit gerekse müteahhidin personeli tarafından taciz ve şiddet olaylarında artış gözlenmektedir.

Yapı denetim sistemi içinde, kurucu ortakları da dâhil olmak üzere proje, uygulama ve malzeme denetimiyle görevlendirilen ya da şantiye şefi olarak çalışan çok sayıda mühendis ve mimar yer almaktadır. Sistem, bünyesindeki her bir aktör için farklı sorunlar barındırmaktadır.

Yapı Denetim Kuruluşlarının ortakları verilen hizmet için alınan bedellerin azlığından şikâyet etmekte; denetim hizmetlerinde yaşanan kalite sorununu, "imzacı" tabir edilen, çalıştırılmaksızın imzası kullanılan mühendisler ve fiilen çalıştırılan mühendisler ödenen ücretlerin yetersizliğini devlet tarafından belirlenen bu bedelin yetersiz kalışına bağlamaktadır. Bu yakınmalarda haklılık payı vardır elbette. Zira devlet 595 sayılı KHK ile oluşturulan yapı denetim sisteminde (2000 yılında çok kısa bir süre uygulamada kalabilmiştir) %4-8 oranında belirlediği hizmet bedelini müteahhitlerin baskıları ile 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun sürecinde önce %3'e sonra da %1,5'e düşürmüştür. Hizmet bedelleri üzerinde bu kadar oynanması ve giderek azaltılması dahi yapı denetim sisteminin nitelikli yapı üretimini sağlama hedefinden ne kadar uzak olduğunun, hukuki deyimle "şekli zorunluluk"tan dolayı oluşturulduğunun açık bir göstergesidir.

Öte yandan Yapı Denetim Kuruluşları düşürülen ücretlerine karşılık en büyük maliyet unsuru olarak gördükleri mühendis ve mimarların ücret ve giderlerini kısmaya çalışmakta, nitelikli işgücünden kaçınmakta ve hatta hizmet almadan teknik elemanların imzalarını kullanma yoluna gitmektedirler.

Ayrıca, teknik kadroların nitelikleri ve yapabilirlikleri sorgulanmaksızın yapı denetim sisteminde görev üstlenebilmeleri bir başka sorundur. Denetim hizmetlerini yapanlar, yapılan işin önemi gereği bilgi, deneyim ve uzmanlık sahibi olmak durumundadır. Ancak sistem bu tür elemanların görev yapabilmesine olanak sağlamamaktadır.

Tüm bunlara rağmen işini doğru yapmaya çalışan bazı yapı denetim kuruluşları, ne yazık ki haksız rekabet karşısında mağdur duruma düşmektedir.

Mevcut Yapı Denetim Yasasının öngördüğü, ticari yanı ağır basan yapı denetim şirketi modeli yerine; denetim hizmetlerinin kamusal bir hizmet olarak verilmesini sağlayacak, uzmanlık ve yapılan işin önemini ve sorumluluğunu bilen yapı denetçilerinin etkinliğine dayalı, meslek odalarının sürece etkin katılımına olanak sağlayan yeni bir denetim süreci modeli hayata geçirilmelidir.

- **ÖNCE YETKİN MÜHENDİSLİK:** Mühendislik hizmetlerinde özellikle yapı alanlarında hizmet veren teknik kadroların bilinçli ve bilgili olmaları kamu çıkarları açısından son derece büyük bir önem taşımaktadır. Halkın can ve mal güvenliğinin korunması, ulusal kaynakların doğru kullanılması, bilgi ve bilinç düzeyinin artmasıyla doğru orantılıdır. Yüksek öğretim kurumlarında verilen mühendislik eğitimi seviyesi ne olursa olsun temel eğitim niteliğindedir. Ayrıca bir mühendislik dalının pek çok alt dalları bulunmaktadır. Bir mühendisin sadece dört yıllık bir eğitim ile unvanını taşıdığı meslekte ve alt dallarının tamamında uzmanlaşması ya da yetkinleşmesi fiilen mümkün değilken taşıdığı unvan

nedeniyle tüm alanlarda yetkilendirilmiş olması bir çelişkidir. Bu çelişkidен faydalanan ise mühendisin bilgisinden ziyade imzasına ihtiyaç duyan çıkar çevreleridir. Dolayısıyla 1938 yılından bugüne değiştirilmemiş olan 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Kanunu değiştirilmeli Meslek Odalarının kendi meslektaşlarını yetkinliklerine göre belgelendirme ve yetkilendirme hakkı getirilmelidir.

- Yapı Denetim Sisteminde proje denetimi ve uygulama denetimi birbirinden ayrılmalı, kamu bünyesinde ülke genelinde ihtiyaç duyulan yer ve miktarda idari özerkliğe ve güvenceye sahip "Etüt ve Proje Denetim Birimleri" oluşturulmalıdır. Bu birimler denetledikleri projelerin ölçek ve özelliklerine göre sınıflandırılmalı ve yetkilendirilmelidir. Bu birimlerde ilgili tüm meslek disiplinlerinin yeterli düzeyde istihdamı sağlanmalı, görev yapacak sorumlu denetçi İnşaat Mühendisleri Meslek Odası tarafından belirlenmiş Yetkin Mühendisler olmalı, çalışan tüm mühendis ve mimarlar ilgili meslek kuruluşları tarafından sertifikalandırılmalı, yaptıkları görev ve aldıkları sorumlulukların karşılığı oranında ücretlendirilmelidir.

- Yapı Denetim Kuruluşları doğrudan kamu tarafından görevlendirilmiş birimler olarak çalışmalıdır. Yapı Denetim Kuruluşları ile müteahhit ve/veya yapı sahibi arasında herhangi bir mali ve idari bağlantı olmamalı Yapı Denetim ücretleri doğrudan kamu tarafından ödenmeli ve bu kuruluşlar doğrudan kamuya karşı sorumlu olmalıdır.

- Yapı Denetim Kuruluşları için sorumluluk sigortası zorunluluğu getirilmelidir.

- Hazır beton üreticileri de sisteme entegre edilip, yükümlülükleri ve uygulanacak yaptırımlar tanımlanmalı ve takibi yapılmalıdır.

- Yapı Denetim Kuruluşlarının ortaklarının içerisinde Meslek Odası tarafından belgelendirilmiş en az bir Yetkin İnşaat Mühendisi bulunmalı ve onun sorumluluğunda

diğer denetçiler ve kontrol elemanları çalışmalıdır.

- Yapı Denetim Kuruluşunda görev yapacak mühendis ve mimarlar sorumluluklarına göre meslek kuruluşlarınınca belgelendirilmeli, takibi yapılmalıdır.

- Yapı Denetim Kuruluşlarında çalışan tüm görevliler kamu görevlisi statüsünde olmalı, ücretleri, iş güvenceleri ve özlük hakları teminat altına alınmalı, ücretleri TMMOB tarafından belirlenen asgari ücretin altında olmamak kaydıyla görev, yetki ve sorumluluklarına göre kademeli olarak belirlenmelidir.

- Gerek Etüt ve Proje Denetim Birimlerinde gerekse Yapı Denetim Kuruluşlarında görev yapan mühendis ve mimarlar için mesleki sorumluluk sigortası getirilmelidir.

- Yapı Denetim Kuruluşlarının oluşmasından, görevlendirilmesinden ve takibinden sorumlu olan tüm kurullarda Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı ilgili Odaların temsilcileri yer almalıdır.

- Nitelikli proje hizmetlerinin verilebilmesi için Meslek Odalarının önündeki engeller kaldırılmalı, proje hizmeti veren Mühendis ve Mimarlar için Odaların yetkilendirme ve denetleme hakkı olmalı, proje hizmet koşulları ve ücretleri Odalar tarafından belirlenmelidir.

- Müteahhitlik iş, işleyiş ve ilişkilerini belirleyen özel bir kanun çıkarılmalı ve sorumlulukları belirlenmelidir. Kamu müteahhitleri gibi yeterlilik kriterleri getirilmeli teknik kadro, finans, donanım ve iş bitirme kriterleri koyularak titizlikle uygulanmalıdır.

- Yapı alanı 1500 m²'yi geçen her yapım işinde tam zamanlı olarak bir Şantiye Şefi bulundurulması zorunlu hale getirilmelidir.

- Şantiye Şeflerinin işveren (müteahhit) ile yapacağı hizmet sözleşmeleri ilgili Meslek Odası tarafından belirlenen tip sözleşmeler

çerçevesinde olmalı, Şantiye Şeflerinin alacakları ücretler TMMOB'nin belirlemiş olduğu ücretlerin altında olmamalıdır.

- Şantiye Şeflerinin belgelendirilmesi ve bu belgelendirmeye esas eğitimleri ilgili Meslek Odası tarafından yapılmalıdır.

- Sistemde görev alan tüm mühendis ve mimarların sicilleri kayıtlı oldukları Meslek Odaları tarafından tutulmalıdır.

- Tüm yapılar, yapım ve kullanım özelliklerini koruyup korumadığının tespiti amacıyla ve ilgili kamu kurumlarının sorumluluğu altında, imara aykırılık, yapısal elemanlardaki değişiklik ve hasar-deformasyon oluşup oluşmadığı bakımından periyodik olarak denetlenmelidir.

Kısaca Sonuçlar

1- Özellikle son 20 yıl içerisinde başta depremler olmak üzere tüm afetlere yönelik politikaların ve atılması gereken adımların tüm boyutlarıyla neler olması gerektiği konusunda, başta kamu kurumları ve karar organları olmak üzere hemen her kurum tarafından raporlar, planlar hazırlanmış ve kararlar üretilmiştir. Ancak son depremler sonuçları itibarıyla göstermektedir ki, alınan kararlar ve yapılan çalışmalar büyük oranda palyatif kalmış durumdadır. Dolayısıyla öncelikle sağlam, kararlı ve istikrarlı bir siyasi irade ile kamunun ihtiyaç ve menfaatlarını gözeterek, meselelere bütüncül ve bilimsel bakabilen politik bir anlayışa ihtiyaç vardır.

2- Afetlere hazırlık çalışmaları kaynak ve zaman gerektiren uzun soluklu çalışmalardır. Yani siyasi kadroların ihtiyaç duyduğu ve kendi dönemlerinde yapıp bitirebilecekleri gösterişli yapılar/faaliyetler olma özelliğine sahip değildir. Dolayısıyla gerek merkezi, gerekse yerel yöneticilerin esnetip gevşetmeyeceği yasal düzenlemeler yapılmalı, kaynakların doğru ve yerinde kullanımı için önlemler alınmalı, aksine davranışların hukuki ve cezai yaptırımları olmalıdır.

3- Rant odaklı imar düzeni ile yapılaşmada kuralsızlığın ve cezasızlığın hakim olması kaçak yapılaşmanın önünü açmakta bunun sonucunda da imar afları zorunlu hale gelmektedir. Unutulmamalıdır ki, yozlaşma kültürü büyükten başlayıp küçüğe doğru yayılmaktadır. Sermaye gruplarının, "güçlü" kesimlerin inşaatlarına göz yumup tam tersine özel düzenlemelerle hukukileştirmeye çalışılmak toplumun geneline emsal teşkil etmektedir. İmarda kural kuraldır. Merkezi ya da yerel siyasi/iktisadi aktörlerin çıkarlarına göre delinmemelidir.

4- İmar planları doğayı ve toplumsal yaşamı etkileyen, şekillendiren bütüncül planlardır. Afet risk haritaları, mikro bölgeleme çalışmaları, büyüme projeksiyonları, ulaşım ve alt yapı planları gibi alt çalışmalar üzerine şekillenen bilimsel ve teknik içerikli çok yönlü çok bileşenli çalışmalardır. Bu kriterlere göre hazırlanmayan veya özel uygulamalarla sürekli delinen/değiştirilen planlar, sağlıklı yapılaşmanın önceli olan sağlıklı kentleşmeyi olumsuz etkilemektedir. İmar planlarının sağlıklı bir şekilde oluşturulması ve sürdürülmesi nitelikli katılımçılıkla mümkündür.

-İster yeni alanlar üzerinde yapılan çalışmalar, ister mevcut planlar üzerindeki tadilatlar olsun her türlü imar çalışması şeffaf, katılımcı ve tekniğine uygun olmalıdır.

-Tarımsal ve riskli alanların yapılaşmaya açılması sınırlandırılmalı, sorunlu, zayıf zeminlerde yüksek katlı konut ve benzeri yapılar için yapı izni verilmemelidir. İstisnai durumlarda kural ve kriterler titizlikle belirlenmeli ve denetlenmelidir.

-Özellikle çok katlı konut yapılarında yapısal düzensizlik yaratan uygulamalara son verilmelidir.

5- Sağlıklı yapılaşma, nitelikli bilimsel/teknik kurallar, nitelikli eğitim, nitelikli mesleki hizmetler, nitelikli müteahhitlik ve nitelikli kamusal denetim ile mümkündür.

İKİNCİ YENİ'YE DAİR*

Türk şiiri şekillenmesi cumhuriyet döneminde daha yoğun bir şekilde olmuştur. Aynı dönem içerisinde birbirinden farklı anlayışla yola koyulan birçok şiir hareketi ortaya çıkmıştır. 1950'li yılların ortalarına doğru şekillenen ve günümüze kadar devam eden "İkinci Yeni" hareketi de bunlardan birisidir. 1955-1965 yılları arasında kendini hissettiren İkinci Yeni aslında ortak nitelikleriyle beliren bir akım değildir. Yeniye deneyen, dünya görüşü, yetişme şekilleri ve beslenme kaynakları bakımından birbirinden çok farklı olan şairlerin eserlerinde sonradan tespit edilen benzerliklere dayanılarak bu harekete "İkinci Yeni" adını vermişlerdir. Yani İkinci Yeni, Fecr-i Âti, Yedi Meşaleciler, Garipçiler gibi ortak bir bildirgesi olan veya belli bir dergide toplanan şairlerce önceden anlaşarak kurulmuş bir topluluk ya da hareket değildir.

Bu şairler, birbirinden habersizce 1950'li yılların başından itibaren Yenilik, Yeditepe, Şiir Sanatı, İstanbul, A ve Pazar Postası gibi dergilerde dil, biçim, içerik ve söylem bakımından var olan şiirden tümüyle "başka" şiirler yayınlamışlardır. Böyle bir sürecin sonunda İkinci yeni ismini, Muzaffer Erdost 1956 yılındaki Pazar Postası dergisinde ilk kez kullanır.

7.1. Doğuşu

En başında İkinci yeni, Garipçilerin şiiri basite indirgemelerine bir tepki olarak ortaya çıkmış bir şiir akımıdır. Mehmet H. Doğan Papirüs dergisinde bu akımın çıkışıyla ilgili olarak bilgi verir. Ona göre bu hareket Garip hareketinin yozlaşmasından doğmuştur. "Garip şiirinin sonudur bu. Bir zamanlar şiiri, bulutlardan, metafizik uykulardan, küçük adamların arasına, mahallelerin daracık sokaklarına indiren şiir, bir yandan değişen toplumsal kuralları kucaklayamaması yüzünden, diğer yandaysa güçsüz taklitçilerinin çabasıyla tükenmiştir artık. Yeni bir şiir onu aşarak ondan kurtularak, onun yörüngesinden çıkarak kurtulacaktır." İşte bu kurtuluş ikinci yeneden doğuşudur. Ancak dediğimiz gibi, ikinci Yeni şairleri, bu hareketin ve yenileşmenin, birbirinden habersizce, anlaşmadan, kendiliğın doğduğunu belirtirler. Cemal Süreya, İl. Yeni'nin bir akım olarak doğmadığını söyler. Bir programı, ortak bir bildirisi olmadığını ve şairlerin başlangıçta birbirlerini tanımadığını da sözlerine ekler. İlhan Berk de "kısacası herkes kendi örneğini habersiz koydu" sözleriyle aynı noktaya temas eder. Bu sebeple hareketin başlangıcıyla ilgili kesin bir tarih, hatta belli bir yayın organı koymak da oldukça güçtür.

Garip Akımı'na tepki olarak ortaya çıktığını söyleyen İkinci Yeni'nin de aslında doğuş kaynağı Garip şiiriyle aynıdır. I. Dünya Savaşı'nın doğurduğu bunalım üzerinde şekillenen Dadaizm ve sürrealizm akımları, birinci yeniye olduğu gibi, İkinci Yeni'ye de kaynaklık etmiştir. Bilincin kurduğu bütün düzenlerin insan ve problemlerinin çözemediğine tanıklık eden bu nesil, bu nedenle bilincin biçimlendirdiği kurulu düzene ait her şeyi reddetmekle işe başlar. Dadaizm'de hiçbir sanat kaygısı yoktur. Dadaizm'de istenilen sadece değerlerin yıkılması, toptan inkarına gidilmesidir. Bunun yanı sıra çıkış noktası Dadaizm olan sürrealizm de şiire has her türlü kuralı boşlaması ve aklın kontrolden uzak bir yazı düzenini kabullenmesiyle bu iki akım İkinci Yeni'ye kaynaklık eder.

Alâattin Karaca İkinci Yeni'nin doğuşu için şöyle der: "İkinci yenin başlangıcı için belli bir tarih ya da yapıt adı vermek, edebiyat tarihini dönemlere ayırmak açısından bir kolaylık sağlasa da, bu hareketi açıklamak bakımından eksik bir yaklaşım olur. Çünkü ikinci yeni bütün edebi yeniliklerde olduğu gibi bir süreç içinde, toplumsal, bireysel, sanatsal etkilerle yoğrulmuş. Bu bakımından ikinci yeni, edebiyat tarihi açısından Muzaffer Erdost'un 19 Ağustos 1956 tarihli Son Havadis'teki "İkinci Yeni" başlıklı yazısıyla başlatılabilirse de, hareketin doğuş sürecini göz ardı etmeye neden olabileceğinden böyle bir yaklaşımdan kaçınmak gerekiyor. Üstelik bizi bu yaklaşımdan kaçınmaya yönelten çok önemli bir yaklaşım var: o da İkinci Yeni'nin önceden anlaşarak, ortak bir bildirge yayımlayarak veya belli bir dergide kümelenerken başlamış bir hareket olmamasıdır" (Karaca 2005, 89-90).

Başlangıçta dağınık biçimde, kendiliğinden oluşmaya başlayan bu şiirsel değişim, söz konusu öncü şairlerin çoğunun şiir ve yazılarını 1956'dan itibaren Pazar Postası'nda yayımlamaya başlamasıyla bir hareket niteliğine kavuşur. Bu bakımından İkinci Yeni'nin oluşumunda Pazar Postası önemli bir yere sahiptir.

7.2. İkinci Yeni'nin Doğuşunda Rol Oynayan Etmenler

İkinci yeni belli bir toplumsal ve şiirsel ortamda doğmuştur ve söz konusu şiir hareketinin doğmasında, az ya da çok içinde yaşanılan toplumsal ve şiirsel ortamın etkileri vardır. Söz konusu iki etmene, Türk şiir bağlamında, Batı etkisini de katmak gerekir. O halde İkinci Yeni'nin doğuşunda rol oynaması olası etmenleri, toplumsal, sanatsal ve Batı kaynaklı başlıklar altında alabiliriz.

1.2.1. Toplumsal Etmenler:

Bilindiği üzere İkinci Yeni Demokrat Parti Döneminde ortaya çıkmıştır. Yazar ve araştırmacılar DP dönemindeki siyasal baskının İkinci Yeni'nin doğmasındaki en önemli etmen olduğunu ileri sürerler. Buna göre İkinci Yeni şairleri DP dönemindeki baskılar sonucu, toplum sorunlarından uzaklaşmışlar, içe dönük, anlamsız, özden yoksun, yalnızca biçime ve söylem değişikliğine dayanan, 'rastlantısal' bir şiir üretmişlerdir; hatta bu tutumlarıyla toplumcu gerçekçi şiirin önünü kesmişlerdir. Bu söz konusu düşünceleri savunanların başında Attilâ İlhan gelir. İlhan göre, Birinci Yeni İnönü diktasının, İkinci Yeni de DP diktasının ürünüdür (akt., Karaca 2005, 128-129). Bunun yanı sıra Asım Bezirci de, "DP döneminde kimi sanatçı, şair ve yazar baskı altında tutulduğunu, tutuklandığını ve mahkemeye verildiğini umutsuzluğa kapılan kimi şairlerin toplumla bağlarının gittikçe gevşediğini ileri sürer. Bu nedenle İkinci Yeni'nin bir çeşit kaçış şiiri, bozgun çiçeği, sapma edebiyatı, uyumsuzluk gülü sayılması yersiz görülmemelidir." der.

1.2.2. Sanatsal Etmenler

Kimi yazar ve şairler ise, İkinci Yeni hareketinin doğuşunda toplumsal koşulların etkisini kabul etmekle beraber, şiirsel ortamın da göz ardı edilmemesi gerektiğini düşünürler. İkinci Yeni, bir önceki şiir hareketi olan Garip Akımı'ndan farklılığını göstermiştir. Birinci Yeni'lerin şiire ait her türlü estetik ve yapısal unsurları dışlamaları, dönemlerinde ciddi bir tepkiyle karşılanır. Bu sebeple mevcut şiire yani Birinci Yeni'nin sıradanlaştırdığı şiire bir hamle yapmak

gerektirdiğine inanan bu şairler bir tepki olarak ortaya çıkarlar. Bu sebeple, İkinci Yeni'nin doğuşu "şiirsel bir zorunluluk" olarak görülür. Bu zorunluluğu sözünü ettiğimiz Garipçilerin şiirde yaratmış olduğu yozlaşmaya bağlarlar. Yani, İkinci Yeni şiirinden önceki şiir anlayışlarının yetersizliğine ve tıkanmasına dayandırılır. Çoğunluğu görüşü, ya toplumcu gerçekçi şiire ya da Garip şiirine bir tepki olarak doğduğudur. İlhan Berk kendi akımı ile Garip arasındaki farkları sıralarken İkinci Yeni'nin kısaca poetikasını özetlemiş olur:

1. Birinci Yeni'nin şiiri anlama dayalıdır; oysa İkinci Yeni anlama karşıdır.

2. Garipçiler şiiri konuşma diline dayandırır, oysa İkinci Yeni konuşma diline karşıdır.

3. Garipçiler, salt şiirden yana değildir; oysa İkinci Yeni salt şiirdir..

1.2.3. Batı Kaynaklı Etmenler

İkinci yeni şiirinin doğmasındaki üçüncü etmen Batı sanatından ve edebiyatından gelen etkilerdir. İkinci yeni şairleri çeşitli yazı ve söyleyişlerinde sık sık batılı şair, ressam ve müzisyenler atıfta bulunması; söylem, biçim ve içerik özellikleri ile poetikalarının kaynağı göz önüne alındığında bu şiir hareketinin Türk şiir geleneğinden değil de, batı şiirinden geldiği görülmektedir. Özellikle sürrealistlerden beslenirler. Ayrıntı: Bütün bunların yanı sıra, ikinci yeni şiirinin doğmasında unutulmaması gereken bir başka etmen, söz konusu şairlerin ailesel / bireysel yaşam koşullarıdır.

İlhan Berk, Ece Ayhan, Cemal Süreya ve Sezai Karakoç yoksul bir aileden gelmedir. Öğrenimlerini zor koşullarda geçirirler. Taşta kökenlidirler. İlhan Berk ve Ece Ayhan "babasız", Cemal Süreya "annesiz" büyür. (ancak fakir olan iyi şiir yazar / Nedense mutlu olan yazmaz diyorum. İlhan Berk).

Özetle:

1. DP döneminin toplumsal /siyasal baskısı

ve bu dönemdeki büyük toplumsal değişme,

2. Garip şiirine ve Toplumcu gerçekçi şiire, daha doğrusu söze dayalı şiire tepki,

3. Batı sanatlarını (gerçeküstücülük, müzik, soyut resim, sinema) etkisi,

4. Biyografik olgular İkinci Yeni'nin doğuşunda etkilidir.

7.3. İkinci Yeni'nin Şiir Dili

İkinci Yeni, belki de en çok getirmiş olduğu şiir diliyle yankı uyandırır. İkinci Yeni, alışlagelen şiir anlayışlarını ve dilini kıran bir harekettir. Evrene bakış, algılama ve düşünme biçimi, dil mantığı ve şiir biçimi bakımından önceki şiir anlayışlarına karşıdır. İkinci Yeni akıl ve mantığın dilini yıkar. Onun yerine bilinçdışının dilini kullanır. Bu dil sezgiseldir, duyuşsal algılamamanın sınırlarını aşar, kuralları yıkar. Özellikle söz düzüümü ve imgelem bu dilde sınır tanımaz. Çünkü bu dil, doğa ve nesnelere bağlarını koparmıştır. Bu sebeple dil, mantık dışıdır.

İkinci Yeni'nin dil anlayışındaki yenilik, önceki şiirin algılama biçimini yıkmak, dili yalnızca duyuşsal evrenin yansıtıcısı olma işlevinden kurtarmaktır. Ayrıca algılama biçiminin değişmesine bağlı olarak kendine özgü bir dili de getireceği için, değişen en önemli öge öncelikle şiir dili olur. Şiir dilinin alışlagelmişin dışında oluşunu, Asım Bezirci'den özetle sunacağız:

7.3.1. Değiştirim:

Dilde değiştirmelere gitmektir. Bunun için dilin yapısı zorlanır, gramer kuralları çiğnenir, sözdizimi bozulur.

Ben derim: sana olmak, seni duymak, seni yüremek Besbelli seni büyümek kendimde.. (Edip Cansever)

7.3.2. Karıştırım:

Anlatımda karıştırmalara başvurur. Bunun için duyular ve algılar birbirine karıştırılır.

En akıllı tarafımdır balıkla deniz tutmak.
(Edip Cansever)

7.3.3. Özgür Çağrışım:

Serbest çağrışımlarda bulunmaktır. Bunun için uzak ve kopuk çağrışımlarla şiir farklı boyutlara ulaştırılır..

Kocan ne iyiydi, sonra Niğde ilinden gökyüzleri. (Cemal Süreya)

7.3.4. Soyutlama:

Soyutlamaya yönelirken parça bütünden, tekil çoğuldan koparılır. Gerçekle bağı olan bütün nitelikler birbirinden koparılır.

Telleri çözülmüş bir cadde. Oydu bu işte; en yerine konulmuş bir kahverengi. Yani gözümün teki. Yani en güzel uyanı anahtar deliklerine. (Edip Cansever)

7.3.5. Anlamsızlık:

Anlamdan uzaklaşmaya yönelmektir. Bunun için anlam bazen ya geriye itilir ya da atılır.

Şey dedi şeyin eline alıp baktığı bu... (İlhan Berk) Uzun sular olur duymak gibi bir şeydiniz (İlhan Berk)

7.3.6. Usdışına çıkma:

Akıl dışına çıkılırken aklın kuralları, mantığın ilkeleri aşılır yahut çiğnenir, gerçeğin niteliği bozulur yahut düzeni yıkılır.

Denizin pencereleri sürgülüydü. (İlhan Berk) Güneşimi arılar yedi gecesz kaldım. (Oktay Rifat)

Adam yıldızlara basa basa yürüdü. (Cemal Süreya)

Bu özelliklerin yanı sıra Asım Bezirci; güç anlaşılma, okurdan uzaklaşma, çevreden uzaklaşma ve kaçış gibi özelliklerden de bahseder.

7.4. Özetle Poetik Duruşları

Bu edebi hareket, II. Dünya savaşının getirdiği toplumsal yoksulluk ve tek partili yönetimin dayatmacı politikasından bunalan aydının kendisini ifade ediş tarzına uygundur.

Böylece yüzeysel anlamı dışlayan bu şiir hareketi, kendisine bilinç otomatizmini esas alarak imge yüklü, kapalı ve kilitli bir dili tercih eder. Bu şiir hareketinin imge yükü zamanla ağırlaşmış ve kendi içine kapanarak kendine özgü bir dil dünyası kurmuştur.

İkinci yeniciler, geleneği tamamen dışlayarak içsel, bireyci bir şiir anlayışına yönelirler. "anlamsızlığın anlamı" ve "anlamsızlığa kadar özgür olmak" şiir anlayışlarının ana izleğidir. İlhan Berk poetikasında "anlam her şey değildir" der(2007:60). Ona göre anlamla yola çıkılmaz. Şiir bir şey anlatmaz, ayrıca anlaşılacak için değildir(2007:55).Ancak İlhan Berk şunu da eklemeyi ihmal etmez: "Şiir bir şey anlatmaz demek, anlamı yoktur, anlamsızdır demek değildir. Anlamla yola çıkılmaz demektir"(2007:61).

Şiiri somut unsurlardan arındırmış, soyut ve belirsiz estetik bir dünya kurmuşlardır. Bu sebeple şiirleri karanlık, belirsiz, kapalıdır. Bunun sebebi ise İlhan Berk'e göre, iyi bir şiir, diretiliğe, buyrukçuluğa, tek anlama her zaman kapalı olmasıdır. Ayrıca ona göre iyi bir şiir bir yalvaç sözü gibi çok boyutlu ve bütün yorumlamalara açıktır. Buradan hareketle İlhan Berk "çokanlamlılık, her iyi şiirin kodudur" diyecektir(2007:56).

Bu hareket için dil, şiirin baş tacıdır. Şiir için, yargısız ve öznesiz bir dili çıkış yolu seçerler. Ancak kendilerine özgü yenilemeler ve sapsmalarla, asıl düzleminden koparılan dil, şiirin merkezinden uzaklaşarak imge bataklığına dönüşür. Genellikle başarısız kalmış bu imge yapısı, II. Yeni şiirinin en zayıf noktalarından biridir diyebiliriz.

İkinci Yeni'nin üstünde durduğu bir diğer nokta da dizenin serüvenidir. İkinci Yeni'de dizenin seyri değişmiş, ona yeni bir kaftan biçilmiştir. İlhan Berk'e göre dize, İkinci Yeni'yle hem yeniden doğuşu hem de asıl yapısal değişimi yaşamıştır. Bu değişim hem şiirin gövdesindeki dolaşımında, hem de dizinin özgürlüğünde olmuştur. Dize, şiirin yapısını değiştirirken içrek, içeriği de şiir boyunca yaymış,

düzensizliğin düzeni'ni de elden bırakmamıştır. İkinci Yeni'de dize, asıl başkaldırıyı da dizinin değişim kaldıracı olan ses kakışmasında, anlam aykırılığında, çelişkide, çelişmeler düzleminde yapmıştır. Ayrıca hem özne hem de yüklem sürekliliği yer değiştirmiştir. İkinci Yeni, her dizede şiiri yeniden başlatmak, tek dizeyi iki üç dizeye bindirerek anlamı dağıtmak, alışılmış sesi, yapıyı, dizemi bozmak istemiştir. İlhan Berk'e göre İkinci Yeni'nin şiirin yapısında, özellikle de dize-de yaptığı bu ayıklanış en önemli yaratıcı öğedir.(2007:39).

Özetleyecek olursak, İkinci Yeni, imgeye kapıları sonuna kadar açmak ve edebî sanatlara özgürlük tanımak istemişleridir. Basitlik, sıradanlık ve sadelikten ayrılmak, konuşma diline, ortak dile sırt çevirmek anlayışını benimsemişlerdir. Halkın hayatından ve kültüründen uzaklaşarak, özellikle "folkloru şiire düşman belle"-yerek daha seçkin bir tavır almışlardır. Buna bağlı olarak Birinci Yeni gibi şehirli küçük adama tip çizmeyi boş vermişlerdir. Nükte, şaşırma

ve tekerlemeden kaçmış, şiiri akıldan ve anlamdan kaydırmış ve böylece duyguya ve çağırışma yaslanmışlardır. Yine Garip Akımı'nın aksine şiirden konuyu, hikâyeyi, olayı atmış, fakir çoğunluğa değil, aydın azınlığa seslenmişlerdir.

Kaynakça

Berk, İlhan (2007); Poetika, YKY, İstanbul.

Bezirci, Asım (1974); İkinci Yeni Olayı, Tel Yayınları, İstanbul.

Enginün, İnci (2005); Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı, Dergah Yay., İstanbul.

Kaplan, Mehmet (2006); Şiir Tahlilleri 2, Dergah Yayınları, İstanbul.

Karaca, Alâattin (2010); İkinci Yeni Poetikası, Hece Yay., Ankara.

Korkmaz, Ramazan-vd. (2004); Yeni Türk Edebiyatı El Kitabı 1839-2000, Grafiker Yay., Ankara.

Ankara Üniversitesi Açık Ders / Özgür Kaynak

26 Mart 1981 - Yer "Beyoğlu Krepen Pasajı". Masanın başında Turgut Uyar ve Tomris Uyar'ı görüyoruz. Edip Cansever, Can Yücel, İsa Çelik de masada yerini alan isimlerden.

14 Mayıs 2023 tarihinde gerçekleştirilecek olan Cumhurbaşkanı ve Milletvekili Genel Seçimleri'ne yönelik birliğimizin görüş ve önerilerini içeren TMMOB Seçim Bildirgesi (Mayıs 2023) yayınlandı.

**ÜLKEMİZİN GÜZEL GELECEĞİ
VE UMUTLU YARINLARIMIZ İÇİN
TÜM ÜYELERİMİZİ OY KULLANMAYA,
OYLARINA SAHİP ÇIKMAYA
ÇAĞIRIYORUZ!**

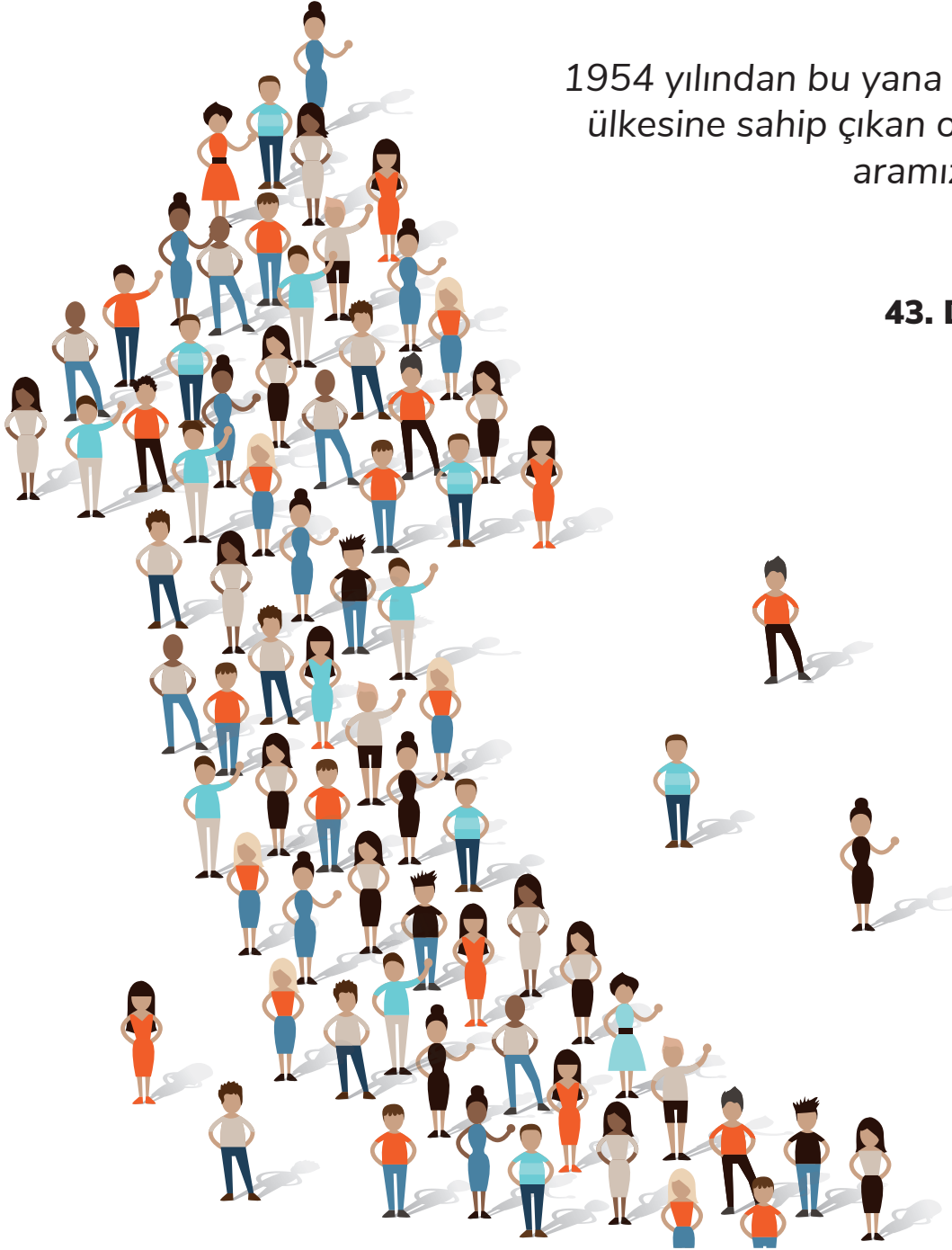
SEÇİM BİLDİRGESİNİ OKUMAK İÇİN

[TIKLAYINIZ](#)

Odanıza Hoşgeldiniz

Yeni Üyelerimiz

1954 yılından bu yana mesleğine, onuruna ve ülkesine sahip çıkan odamızın yeni üyelerine aramıza hoşgeldiniz diyoruz.

EMO İstanbul Şubesi
43. Dönem Yönetim Kurulu

Yeni Üyelerimiz

Odanıza Hoşgeldiniz

SİCİL	ADI SOYADI		
88496	FURKAN KILIÇ	88917	HAYRETTİN POLATER
88497	ELİF BARTIK	88918	EMRE OCAK
88542	ATIF FURKAN DOĞAN	88919	ABDÜLKADİR EMRE TÜRKCAN
88544	BURAK KURT	88920	HALİL AKÇA
88545	MUHAMMED TARIK ERSOY	88921	BURHAN NADULLU
88546	HALİL YILDIRIM	88945	MUSTAFA KOÇAK
88553	ALİ FURKAN DOLU	88971	FAZIL KIRMIZIDERE
88562	AYŞE YARDIMCI	88979	ÖZGE NUR ASLAN
88563	ÖMER GÜNEY	88980	ERAY GÖRGÜN
88564	ZÜBEYİR TEYMUR	88981	NURETTİN BURAK ERDİNÇ
88565	MAHMUT YASİN EZVERGİL	88982	ÖNAY GÖLBUNAR
88566	SERGEN DEMİRAL	88983	ONUR GÜMÜŞ
88573	ÖMER MUHAMMET ŞİMŞEKOĞLU	88984	ADEM KARA
88574	CİHAN TOPDEMİR	88985	SELAHATTİN ONUR SATANER
88602	HAKKI AKSOY	88990	ŞEREF TAŞPINAR
88603	ENSAR MÜJDECİ	88991	KENAN KARA
88604	BAYRAM ALİ AYHAN	88992	LEYLA ALKAN
88605	BUĞRA GÜNAÇTI	88993	SEMİ ÖNÜR
88649	ALPER UÇAK	88994	MERT GÜLER
88650	HATİCE KARACA	89001	SAMET GÜLTÜRK
88651	GÜRKAN DELİKANLI	89020	HAKAN ÇETİN
88681	MUHAMMET MEHMET AKGÜL	89035	İLAYDA TAŞKIRAN
88695	KEREM ALİ BALTACI	89036	SALİMCAN İNCEKAŞ
88696	MURAT KUTLUCA	89046	MEHTİ OCAK
88697	BERKE SÜNTER	89047	CEVDET KARADAVUT
88698	ERAY YAVUZ	89048	AHMET CAN MUSLU
88699	MEHMETHAN KUĞUOĞLU	89049	MERT SÖYÜNMEZOĞLU
88701	BURAK TÜFEKÇİ	89050	HASAN EMRE SAY
88703	ÖMER FARUK GEĞİKOĞLU	89059	BURAK GÜLER
88721	SELAHATTİN DOĞRUYOL	89065	SERDAR ULUSOY
88722	OSMAN ÇAM	89096	YASİN KAHRAMAN
88723	RAMAZAN AYIRTIR	89103	AHMET FURKAN CANSEVER
88724	EYLÜL ELKOCA	89124	YUSUF AYGÜN
88725	OĞUZHAN KORAY YÜRÜK	89129	YUNUS EMRE ACAR
88726	ÜLBER ONUR AKIN	89133	SERHAT KULAKSIZ
88740	KENAN İSTİKBAL	89134	FURKAN OĞUZORHAN
88784	EMRE CANALICI	89135	MEHMET HAN TUĞCU
88786	BEHLÜL HIZLIĞİTMEZ	89136	FATİH ALPER KARAMAN
88787	UMUT REMZİ KARAGÜLMEZ	89143	BERKAY YALÇIN
88788	YAŞAR ENES AYDIN	89144	FURKAN ŞAKAR
88789	ANIL AYDIN	89145	YUSUF ULUDAĞ
88790	CAN DAĞDELEN	89146	MÜCAHİT KARADENİZ
88791	HALİL İBRAHİM TÜRKOĞLU	89167	CAN BAŞAR
88792	DENİZ BARAN TURGUT	89168	SENA ÖZDEMİR
88832	BARIŞ DOĞU YILDIRIM	89169	TUGAY KAZAN
88841	KADİR DEMİR	89170	ALİ İŞÇİ
88842	AKIN ŞAHİN	89175	KEREM SELÇİN
88843	İBRAHİM AKÇA OVA	89176	MUHAMMED ÇAKIR
88844	YAVUZ ABADAN	89178	MAZLUM YILDIZ
88845	SAMET DEDEOĞLU	89182	SAMET KAYIŞ
88846	MUSTAFA BERK KESKİN	89183	ENES MUHAMMED TÜRKMEN
88860	HASAN AK	89184	MERVE ŞEN
88861	MAHMUD ERDOĞAN	89185	ÜMİT SERHAT GENÇ
88862	OĞUZHAN TOKDEMİR	89207	CEM MİRKAN KARADAĞ
88863	MUHAMMET KÖSEOĞLU	89208	SERCAN ŞAHİNLER
88874	MUHAMMED ÇETİN	89209	RECEP ŞEKER
88889	HAMİT DEMİR	89218	MUSTAFA BİLİCİ
88892	CEMAL ÇİFTÇİ	89226	FATİH TUĞRA
88893	DİDEM KESGİN	89227	ERTUĞRUL TEZCAN
88894	MURAT BARAN ARTUÇ	89235	YUSUF SAİT HİLCAN
88915	SEVİLAY AVŞAR	89236	HATİCE NUR GÜNEY
		89250	HATİCE YÜSRA DOKUMACI

Yeni Üyelerimiz

Odanıza Hoşgeldiniz

89251 MUSTAFA EMRE ŞAHİN
89252 OKAN AKASLAN
89253 DURMUŞ MADENCİ
89254 DİLŞAD ALADAĞ
89259 RECEP BİLAL
89275 HANİFE USTA
89276 MUSTAFA SANCAKTUTAN
89277 PINAR KARAÜZÜM BAYDAR
89278 KAAAN ÇELİK
89282 BURAK DEMİR
89283 ERCAN EROL
89284 SÜLEYMAN HİLMİ TATAR
89285 FELAT YILMAZ
89286 FERHAT AKBULUT
89287 MUSTAFA ATAŞ
89300 MEHMET NURULLAH FİDAN
89334 MELİH ENGİN
89336 ONUR SİNAN DİRİ
89337 HAMİT YAKUP
89338 EMRE YÜREKLİ
89377 FURKAN BAĞCI
89382 OĞUZHAN İŞCAN
89383 SERKAN BARIŞIK
89384 SERDAR ÇELİK
89389 UMUT CAN DUĞAN
89390 MERT KUZAY
89391 MURAT DANIŞMAZ
89394 OZAN ARMANÇ SEYKAN
89399 AHMET CAN YEŞİLYURT
89400 GAMZE DEMİR
89401 MEHMET ÖZDOĞAN
89402 MEHMET KAYAHAN ÖZALP
89424 MUHAMMED FURKAN ÇAPANOĞLU
89425 RAMAZAN FERHAT KAHVECİ
89447 AHMET TURAN
89448 HÜSEYİN AYKUT KAZAK
89449 EROL GÜNER
89453 ERTUĞRUL POLAT
89480 MEHMET HANİFİ OKAN
89481 MURAT YÜRÜDÜ
89482 AYDIN DEMİREL
89483 UMUT FURKAN ÖZKUR
89484 CEMİL BAYVERDİ
89485 ÖMER FURAN
89486 SİBEL KIZILTAN
89508 ENGİN HASAR
89509 YUSUF FURKAN KUZ
89510 SÜMEYRA MARAL
89522 ALİ ÇALĞAN
89539 ŞABAN ÇAMUR
89540 MURAT YILDIRIM
89541 KEMAL SARICA
89542 EREN DAĞ
89543 YASİR SATLEH
89544 ABDULLAH DEMİR
89545 KORAY HÖKELEKLİ
89546 EMRE CANTİMUR
89547 HAKAN ÖZMEN
89568 TOLUNAY SARIOĞLU
89578 SABRİ CEYLAN
89579 GAMZE BALAMİR
89580 ZERRİN DEMİRCİ

89581 CENK TAHA BOZKURT
89582 YUSUF KEMAL DÖRTKARDEŞ
89583 ZEYNEP DİCLE
89584 RABİA GİZEM ZEREN
89585 HASAN BURAK BOYRAZ
89586 FURKAN DEMİR
89602 KÜBRA ŞEYMA GÖREGEN
89603 HÜSEYİN YILMAZ
89610 EZGİ TANTEKİN
89611 TALHA MEMİŞ MUTLU
89612 ULAŞ DENİZ ÇAKMAK
89625 ZEKİ KÜÇÜK
89641 FATİH MUHAMMET EKİN
89658 YUSUF İNCETEPE
89659 BERKE ŞENAL
89660 MEHMET SELİM ÇAĞIR
89661 FUAT KILIÇ
89662 BEYZA ÇELİK
89663 ÖMER ACAR
89664 EMİN ÖZKOL
89713 FURKAN YAVUZ
89714 MAHMUT TALHA KANBOLLU
89715 SENEM AYAZ
89716 MUAFFAK YEŞİLKAYA
89728 MURAT RAŞİT ÖLMEZ
89730 OĞUZHAN TEMİZ
89731 EMRE GÖKDEMİR
89732 FARUK SAVAŞ
89733 SERHAT ÇEVİK
89742 MERİL KANATLI
89743 MAHMUT AKÇAKOCA
89744 ESAF ÖZDEN
89745 ESER KURUNER
89749 FURKAN SADIK YİRMİDOKUZ
89750 EMRE ATAÇ
89751 İSMAİL ÖZER
89752 ÖMER FARUK ABDULLAH
89759 FARUK YILDIRIM
89760 EMRE EMİRAL
89792 HAÇİ ABDULLAH DEMİR
89793 YİĞİT ATAÖZÜ
89796 ALİ BOZOĞLU
89799 ANILCAN ÇEŞME
89800 SITKI BULUT
89812 İLYAS EKİNCİ
89813 GÜLLÜ KONTUŞ
89830 CEYHUN YILDIZOĞLU
89831 ORÇUN ÇALIŞKAN
89832 GÖKHAN BERK
89833 ELİF IRMAK HÜRÇAN
89838 RECEPCAN ŞİMŞEK
89839 İDRİS ÇİFTÇİ
89854 LÜTFİYE MÜNİRE TEPELİ
89855 ÖMER FARUK TOPCU
89856 YASİN TOPAL
89901 GÜLAN ASLAN
89907 CİHAN İŞBAŞAR
89908 CİHAN EREL
89909 SUAT KURTULUŞ
89917 MEHMET YAVUZ
89918 ENİS AKSUZ
89919 SAMET ALTUNALEV

Yeni Üyelerimiz

Odanıza Hoşgeldiniz

89920	EMRE TOKGÖZ	90283	MURAT DEMİR
89923	GAMZE CAN	90286	UMUT KOCA
89958	MERT AYAZ	90288	SAMED ÇINAR
89959	AYÇA ÜLKÜ VERGÜL	90289	OĞUZ TEKBAŞ
89961	MESUT ÇELİK	90296	MURAT TEKİNDAĞ
89962	MERT MUHAMMED ÖZTÜRK	90298	YASEMİN DURSUN
89963	ERHAN ŞENER	90302	ABDULSELAM BOZYEL
89964	ALİHAN TUNÇ	90307	ÇAĞRI AKAR
89998	KADİR CAN KILIÇ	90311	HÜSEYİN YAZKI
89999	TURAN SAVACI	90313	MUHAMMET İZGİ
90002	ENES KESİCİ	90315	MÜCAHİT MEHMET OKYAY
90003	ALİ ENDER TİRGİL	90330	SELEN AYBIKE ÇETİNEL
90006	MURAT ALP GACAL	90336	FATİH BAYRAM
90007	MUHAMMET TAHA ŞENEL	90337	AYDAN YAĞMUR ÇOLAKFAKIOĞLU
90008	FURKAN AHMET SAYIN	90338	EREN KERVAN
90024	LATİF TÜRKMEN	90339	PELİN GÜLTEKİN
90029	ALİHAN KAYA	90362	ALİ KEMAL DEMİR
90060	MEHMET CAN KAHRAMAN	90363	HÜSEYİN TOSUN
90061	MİRAÇ TOPAL	90364	MEHMET EFE EKŞİ
90062	MERT DERİNOĞLU	90365	ALPER UTKU ÇİVİSÖKEN
90063	HASRET CAN DURAĞAN	90380	İBRAHİM ALPTUĞ EROL
90064	ÖMER ALCHAPI	90387	MERT CAN DOĞRU
90065	İSMAİL GÜN	90388	MELİKE ZÜMRAY ŞENYAŞA
90066	BURAK ONUR	90389	SERDAR UZUN
90067	VEYSEL YESİN	90392	ÜMİT ÖZDAL
90069	SERKAN ÇAY	90393	MUHAMMED ALPAYA
90075	İLKER NALÇAKAR	90400	ŞERİFCAN ALTUNIŞIK
90076	ŞÜKRÜ AYDEMİR	90410	ABDULSAMET KARTAL
90091	DORUK KOÇAK	90421	ŞAHİN SÜNER
90094	BARİŞ DEVRİ	90422	BERAT KAN KOÇ
90096	GÖKSEL ONUR DAĞLI	90423	MUHAMMED YİĞİT
90097	YAKUP ONUR DERYOL	90424	İSMAİL ÇELİK
90102	RABİA AYĞÜN	90425	ALTAN BOŞGÖR
90117	ERAY KOÇ	90426	AHMET AYDOĞDU
90125	MUHAMMET ALİ MERAL	90427	AKSEL GÜL
90130	SELÇUK SAFA SUNA	90443	AYKUT KARANFİL
90134	AHMET EMRE TÜRKERİ	90444	SERKAN YİĞİT
90135	İBRAHİM TEKİN	90445	HABİBE KUŞ
90136	DAMLAMANDALI	90446	ALİ DEMİRKAYA
90150	EDA DENİZ KARA	90456	BURAK KILIÇ
90151	FADIL YILDIZHAN	90457	AHMET FURKAN PEHLİVAN
90170	HARUN ALKAN	90458	YILMAZ ÇELİK
90172	SABRİ ÇALIŞKAN	90472	ZEKERİYÂ YILDIRIM
90183	ERSEL KIZMAZ	90473	EMRE ÇİMEN
90195	BURAK AKYOL	90477	ÖMER AYBİL
90198	BARAN KIR	90487	ADEM KARTAL
90199	EMRE CAN ERDAĞ	90496	ALİ MERT
90200	MUSTAFA BİLİR	90509	ÇAĞRI DEMİR
90201	OZAN DÜZGÜN AKPINAR	90521	SONER BANGİ
90202	MUSTAFA ARISOY	90523	ABDULKERİM TAYFUR
90203	SELCAN KARAVEL	90526	TAHSİN MERCAN
90204	CELALETTİN BAYRAKTAR	90527	AYBERK COŞKUN
90219	HALİL SAĞLAM	90528	MERT URCAŃ
90221	EMİNE US	90565	MUSTAFA FURKAN ÖZBURAK
90222	BERKECAN ÖZCAN	90579	ÖMER FARUK GÖZÜAÇIK
90223	KERİM TOLGAHAN NARİN	90580	YİĞİT DÖNER
90224	FURKAN DERİN	90599	FURKAN KELEŞ
90227	TUNA ÇALOĞLU	90600	GÖRKEM GÖÇMEN
90254	AYCAN GÖNDÜZ	90601	CENGİZ GÜLER
90255	OĞUZ ER	90602	VOLKAN KORKMAZ
90265	SEMİH ÇAMCI	90606	MURAT ODABAŞ
90282	HAMZA HAFİF	90607	MEHMET ÇEPNİ

ÜNAL ERDOĞAN
(25.03.1941-02.05.2021)

EMO İstanbul Şubesi 24, 25 ve 26. Dönem Yönetim Kurulu Başkanlığı yapan, Odamızda bir çok kademede görev alan ve yakalandığı amansız hastalık sebebiyle aramızdan ayrılan Ünal Erdoğan'ı unutmuyacağız.

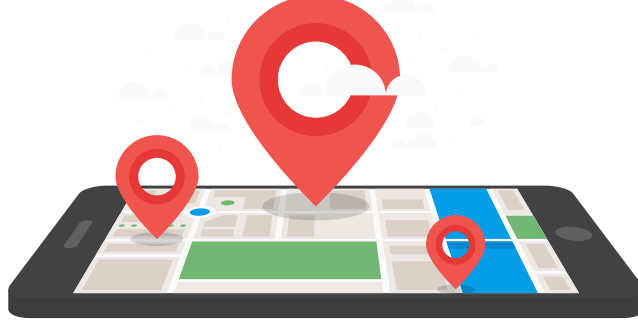
MUSTAFA BULUT
(09.08.1954-19.03.2019)

Odamız'da uzun yıllar büyük bir mütevazilik ve fedakarlıkla Oda çalışmalarında görev almış, bütün zor zamanlarda herkesin omuzbaşımda durmuş Mustafa Bulut'u unutmuyacağız.

A. CEM YAZICI
(15.11.1954-20.05.2019)

Odamıza üye olduğu gündən itibaren Oda faaliyetlerinde yer alan, uzunca yıllar Şubemiz Şişli temsilciliği görevini yürüten A. Cem Yazıcı'yı unutmuyacağız.

EMO İSTANBUL ŞUBESİ

Adres: Ergenekon Mah. Cumhuriyet Cad. 173/1 Harbiye - Şişli / İstanbul

Telefon: 0212 259 11 50

Faks: 0212 258 36 55

e-posta: istanbul@emo.org.tr

Whatsapp: 0542 80 80 345

EMO İstanbul Şubesi

WhatsApp

0542 80 80 345